

การศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากบทเพลงของ สลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวญาณิกา อ้อมฉนา

29 เม.ย. 2548

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

มีนาคม 2548

นางสาวญาณิกา อ้อมมณฑา (2548). การศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากบทเพลงของสลา คุณวุฒิ
ที่ขับร้องโดยไมค์ ภิรมย์พร. สารนิพนธ์ กศ. ม. (ภาษาไทย) กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
รองศาสตราจารย์สุนันทา โสรจจ์.

สารนิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากบทเพลงของ สลา
คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดยไมค์ ภิรมย์พร ในด้านวิถีชีวิต เศรษฐกิจ ความเชื่อ ค่านิยมและ
ขนบธรรมเนียมประเพณี โดยวิจัยเอกสารเนื้อเพลงจำนวน 66 เพลง ในช่วง พ.ศ. 2540 -
2547 และนำเสนอผลการค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษามีดังนี้

ภาพสะท้อนวิถีชีวิต พบ 2 ประเด็นคือ การทำมาหากิน และปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต

ภาพสะท้อนเศรษฐกิจ พบ 4 ประเด็นคือ ความยากจนในการดำเนินชีวิต การมีหนี้สิน
การซื้อสินค้าระบบเงินผ่อน และการขึ้นราคาของสินค้า

ภาพสะท้อนความเชื่อ พบ 4 ประเด็นคือ ความเชื่อเรื่องนรกสวรรค์ ความเชื่อเรื่องการทำบุญ
ความเชื่อเรื่องเทวดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และความเชื่อเรื่องโชคชะตา

ภาพสะท้อนค่านิยม พบ 4 ประเด็นคือ การเลือกคู่ครอง การแสดงความกตัญญู การศึกษา
และนันทนาการ

ภาพสะท้อนประเพณี พบ 4 ประเด็นคือ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีออกพรรษา
ประเพณีทอดผ้าป่า และประเพณีการแต่งงาน

A STUDY OF SOCIETY REFLECTIONS FROM SALA KUNNAWUT'S SONGS
SUNG BY MIKE PIROMPORN

AN ABSTRACT

BY

MISS YANIKA OOMONTA

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Thai
at Srinakharinwirot University
March 2005

Yanika Oomonta. (2005). *A study of society reflections from Sala Kunnawut's Songs Sung by Mike Piromporn*. Master of Education (Thai). Bangkok : Graduate School of Srinakharinwirot University. Committee: Associate Professor Sunanta Sorat.

Social reflections such as the way of life, beliefs, attitudes and customs in the songs written by Sala Khunwut were studied. Sixty six songs between 1997 – 2004 were analyzed. The results from the descriptive analysis showed the following. Regarding the way of life, the topics were divided into making a living and maintaining the four necessities: food, clothing, shelter and medicine. In economic reflection, the topics found were poverty, debts, hire purchasing and price increases. In terms of beliefs, the topics reflected were the beliefs of hell and heaven, of making merit, of holiness and of fate. Also, the social values reflected were attitudes towards selecting a mate, sense of gratitude, education and recreation. Finally, customs were reflected in occasions such as Songkran Festival, Buddhist Lent, Pha Pa—offering of robes to monks and weddings.

การศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากบทเพลงของ สลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวญาณิกา อ้อมณา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

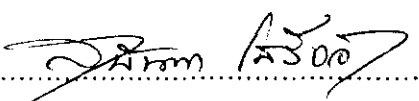
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

มีนาคม 2548

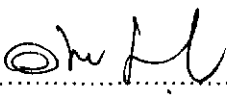
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากบทเพลงของสลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร ของ ญาณิกา อ้อมนทา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

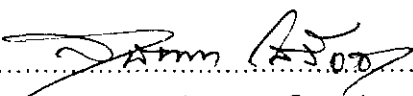
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

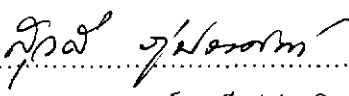

.....
(รองศาสตราจารย์ สุนันทา ไสร้จักษ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ อัครา บุญทิพย์)

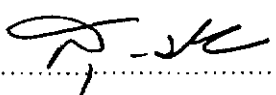
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ สุนันทา ไสร้จักษ์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สวดี กุประดิษฐ์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ พิมพารณ บุญประเสริฐ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ สุกา ปานเจริญ)
วันที่ 10 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ จากรองศาสตราจารย์สุนันทา โสรัจจ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวดี ภูประดิษฐ์ และอาจารย์พิมพ์ภาภรณ์ บุญประเสริฐ ที่ได้ให้คำแนะนำในการทำสารนิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและกราบขอบพระคุณอย่างยิ่ง โดยเฉพาะรองศาสตราจารย์ สุนันทา โสรัจจ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ท่านได้กรุณาเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลาในการทำสารนิพนธ์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ คุณน้อมนุช อ่วมศิริ เพื่อนผู้เป็นกัลยาณมิตรที่คอยให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน และขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท วิชาเอกภาษาไทยทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณแม่สุบิน อ่อมณาและพี่ๆทุกคนที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในทุกด้าน ตลอดจนขอขอบพระคุณผู้บริหาร และเพื่อนร่วมงานทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจ จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

หากคุณค่าของผลงานสารนิพนธ์ฉบับนี้ก่อให้เกิดความรู้ และประโยชน์ต่อผู้อ่านวิจัย ขออุทิศความดีนี้เป็นเครื่องบูชาครู บิดามารดา และบูรพาจารย์ทุกท่าน

ญาณิกา อ่อมณา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	3
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารที่เกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง.....	8
งานวิจัยที่เกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง.....	9
เอกสารที่เกี่ยวกับสังคม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ.....	11
เอกสารที่เกี่ยวกับสังคมชนบท.....	11
เอกสารที่เกี่ยวกับประเพณี.....	12
เอกสารที่เกี่ยวกับค่านิยมของสังคม.....	14
เอกสารที่เกี่ยวกับความเชื่อ.....	16
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของชาวอีสาน.....	17
3. วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมจากบทเพลงของสลา คุณวุฒิที่ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พรในด้าน.....	20
วิถีชีวิต.....	20
การทำมาหากิน.....	20
ปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต.....	27
เศรษฐกิจ.....	30
ความยากจนในการดำเนินชีวิต.....	31
การมีหนี้สิน.....	32
การซื้อสินค้าระบบเงินผ่อน.....	33
การขึ้นราคาของสินค้า.....	33
ความเชื่อ.....	35
เรื่องนรกสวรรค์.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า	
3 (ต่อ)	เรื่องการทำบุญ.....	35	
	เรื่องเทวดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์.....	36	
	เรื่องโชคชะตา.....	37	
	คำนิยม.....	38	
	การเลือกคู่ครอง.....	39	
	การแสดงความกตัญญู.....	44	
	การศึกษา.....	45	
	นันทนาการ.....	46	
	ประเพณี.....	47	
	ประเพณีสงกรานต์.....	47	
	ประเพณีออกพรรษา.....	48	
	ประเพณีทอดผ้าป่า.....	48	
	ประเพณีแต่งงาน.....	49	
	4	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	51
		บรรณานุกรม.....	55
	ภาคผนวก.....	59	
	รายชื่อเพลง 66 เพลงตามลำดับอักษร.....	60	
	คำร้องของเพลง 66 เพลงตามลำดับตัวอักษร.....	62	
	ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	88	

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เพลงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่มีบทบาทต่อสังคมไม่น้อยไปกว่าวรรณกรรมประเภทอื่น เพราะนอกจากให้ความบันเทิงแล้วผู้ประพันธ์ยังสะท้อนปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ศาสนาและวัฒนธรรมประเพณีไว้ในเนื้อหาของเพลงอีกด้วย โดยเฉพาะเพลงลูกทุ่งเป็นเพลงที่เข้าถึงประชาชนส่วนใหญ่ได้ดี เพราะมีจังหวะและท่วงทำนองที่สนุกสนานเข้าใจ ประกอบกับลีลาการร้องเอื้อนลูกคอแบบเพลงพื้นบ้านหรือทำนองเพลงไทยเดิม ตลอดจนเนื้อหาของเพลง ยังสะท้อนความเป็นจริงในสังคม โดยเฉพาะสังคมชนบทและสังคมผู้ใช้แรงงานในเมือง เพลงลูกทุ่งจึงเป็นเสมือนบันทึกเหตุการณ์ทางสังคมในยุคสมัยนั้นได้อีกทางหนึ่ง ดังพระราชทัศนะของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ 2533 : 5-8) ในหนังสือเส้นทางเพลงลูกทุ่งว่าเพลงลูกทุ่งมีเนื้อหา และทำนองเพลงที่ร้องตามได้ง่ายและจดจำได้ง่าย ใช้ภาษาที่ตรงไปตรงมา เนื้อหาที่เกิดขึ้นเป็นไปตามสภาพแวดล้อม เช่น ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การเกิดสงคราม ปัญหาเศรษฐกิจ ส่วนจินตนา คำรงค์เลิศ(จินตนา คำรงค์เลิศ 2531 : 340) ได้ศึกษาเกี่ยวกับชนบทธรรมเนียม ประเพณีค่านิยมและวิถีชีวิตของชาวชนบทไทยที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งไทยพบว่า เพลงลูกทุ่งมีเนื้อหาที่หลากหลาย เกี่ยวข้องกับสภาพชีวิตของชนบทไทย วิถีชีวิตความเป็นอยู่ เพลงลูกทุ่งจึงมิใช่บทเพลงที่ให้ความบันเทิงเพียงด้านเดียว แต่เป็นบทเพลงแห่งชีวิตเพราะเนื้อเพลงแสดงถึงสภาพของคนโดยทั่วไปที่ผู้แต่งได้นำเอาความคิด ความเชื่อ ค่านิยม เรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมมานำเสนออย่างรวดเร็ว เพลงลูกทุ่งจึงมีเนื้อหาที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ เป็นบันทึกเหตุการณ์ทางสังคมได้เป็นอย่างดี

จากสภาพสังคมไทยในปัจจุบันปัญหาทางเศรษฐกิจนับเป็นปัญหาใหญ่สำหรับประชาชนที่ต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อทำมาหาเลี้ยงชีพ จึงเกิดการอพยพหลังไหลของคนชนบทเข้ามาทำงานในเมืองหลวงอย่างมากมาย ก่อให้เกิดปัญหานานัปการ อาทิ การว่างงาน การถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง โดยเฉพาะผู้ใช้แรงงานจากภาคอีสานที่หนีความแห้งแล้งในบ้านเกิด อพยพเข้ามาหางานทำในเมืองหลวง ต้องต่อสู้และเผชิญกับความยากลำบาก จึงมีบทเพลงที่สะท้อนวิถีชีวิตของผู้คนเหล่านั้นจากภาคอีสานที่เข้ามาทำงานในเมืองหลวง สลา คุณวุฒิ เป็นนักแต่งเพลงที่ถ่ายทอดเรื่องราว ประสบการณ์ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนอีสาน ให้สังคมไทยได้รู้จัก ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นคนอีสาน ดังบทสัมภาษณ์ถึงจุดมุ่งหมายในการเขียนเพลงของเขาว่า (สกฤตไทย. 2547 : 100-107)

ผมพอใจที่จะเล่าเรื่องราววิถีชีวิตหมู่บ้านนอกเปรียบเทียบกับบรรยากาศธรรมชาติ โดยใช้สลา ท่วงทำนองของวัฒนธรรมท้องถิ่น และผมมีจุดยืนภายในด้วย เพราะในสมัยหนึ่งเคยสงสัยว่าทำไม เขาจึงห้ามเปิดเพลงลูกทุ่งระบบเอฟเอ็มหรือแม็กระทั่งคนอีสานเอง ก็รู้สึกอายนที่จะบอกว่าตัวเองคือ คนอีสาน ผมก็คิดว่าเราเป็นคนเขียนเพลงในนามลูกอีสานคนหนึ่งก็น่าจะช่วยเหลือตรงนี้ได้บ้าง ทำ อย่างไรให้คนยอมรับหรือให้คนอีสานภูมิใจ ในตัวเอง จนถึงวันนี้เราดีใจที่เราได้เป็นอีกเรียวยาวแรงหนึ่ง ที่ทำให้คนไทยยอมรับเพลงอีสานมากขึ้น

สลา คุณวุฒิ มีแนวการเขียนเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาสะท้อนวิถีชาวอีสานที่ต้องดิ้นรนต่อสู้หางาน ทำในเมืองหลวง ตลอดจนปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ผลงานเพลงของสลา คุณวุฒิเป็นที่นิยม จนได้รับ รางวัลผู้ประพันธ์เพลงยอดเยี่ยม บทเพลงที่สลา คุณวุฒิแต่งขึ้นส่งผลให้นักร้องประสบความสำเร็จมี ชื่อเสียงหลายคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งไมค์ ภิรมย์พร ผู้ซึ่งได้รับสมญานามว่าเป็นขวัญใจผู้ใช้แรงงาน เนื่องจากเนื้อหาของเพลงส่วนใหญ่ที่ไมค์ ภิรมย์พร ขับร้องเป็นเพลงที่ให้กำลังใจแก่คนยากจน ให้อดทน ต่อความยากลำบากในการทำงานทั้งนี้สลา คุณวุฒิ ได้แต่งเพลงให้เข้ากับบุคลิกลักษณะและ ประสบการณ์ของไมค์ ภิรมย์พร ที่มีประสบการณ์จริงในการเข้ามาหางานทำในเมืองหลวง ดังบท เพลงต่อไปนี้

อุตุสำหรับอบแรงหนึ่แล้งจากทุ่งนา น้ำขาดนา(เสียงชะตา) มาเมืองใหญ่เพื่อขายแรงงาน หอบ ความหวังพ่อแม่และคนทางบ้าน หากมีงานคงส่งเงินไป ไปเยี่ยมวา เหนื่อยแทบขาดใจ ผันไว้ขอ ได้งานทำ เข้ายันค่าทอนขันแข็งเอาแรงนำพา คนในเมืองผิดเคืองน้ำใจเมตตา ถึงยามอ่อนล้าค่า แห่งคนที่โดนขืนใจ อ่อนไหวท้อใจไม่ได้หักผ่อน หวังหลบร้อนมาพึ่งเย็นก็เป็นไม่ได้ อยู่นานแล้งน้ำ อยู่เมืองก็แล้งใจ น้ำตาตกในน้อยใจในวาสนา กลับต้องชมชานผืนร้ายคืนไร่นาดอน ทิ้งละคร ตอนจบไปชบอุณา

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). แล้งน้ำแล้งใจ ชุดที่ 6 ขายแรงแตงนาง. (เทปคลับ)

จุดเด่นในเนื้อหาเพลงของ สลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดยไมค์ ภิรมย์พร คือการสะท้อนสภาพคน ยากจนจากภาคอีสานที่เข้ามาหางานทำในเมืองหลวง บางครั้งถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้คน จนท้อแท้ และหมดกำลังใจในโชคชะตาที่จะต่อสู้ จึงคิดกลับบ้านเกิด หลายเพลงกล่าวถึงเหตุผลความจำเป็นใน การที่ต้องจากบ้านเกิดเพื่อมาหางานทำในเมืองหลวง และความยากลำบากในการทำงาน ดังบทเพลง ขายแรงแตงนางกล่าวถึงการจากบ้านเกิดมาขายแรงงานในกรุง แม้เหน็ดเหนื่อยเพียงใดก็ทนเพื่อชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นดังบทเพลงต่อไปนี้

สองมือคนจนจะทนเพื่อเจ้า เพื่อความรักสองเราที่ซื่อหัวใจ เดิมพัน เดินทางจากนามาขายแรงงาน หวังว่าสักวันฝันเราคงเป็นจริง ขอเอาแรงกายและใจมุ่งมั่นเสียเหงื่อเพื่อน้องทุกวันเข้าทำงานขายแรงแย่งชิง

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). ขายแรงแตงนาง ชุดที่ 6 ขายแรงแตงนาง. (เทปดลัับ)

เพลงถนนหนักสู๊ กล่าวถึงชีวิตกรรมกรว่าบางที่ไม่ม้งานทำต้องอดมื้อกินมื้อมีดั่งบทเพลงต่อไปนี้

เหมือนนกขมิ้นไม่มีรังนอนนี่หรือคือกรรมกรพเนจรไม่มีจุดหมายมีกินวันพรุ่งนี้จะกินอะไร คำตอบอยู่
แรงกายจะขายได้เงินหรือเปล่าทุกวันต่อสู้อยู่กับปัญหา สะสมได้บางเวลาแล้วเวียนมาไม่มีบางเบา

ไมค์ ภิรมย์พร. (2541). ถนนหนักสู๊ ชุดที่ 5 ยาใจคนจน. (เทปดลัับ)

จะเห็นได้ว่าบทเพลงของสลา คุณวุฒิที่ขับร้องโดยไมค์ ภิรมย์พรขับร้องส่วนใหญ่สะท้อนชีวิต
ของคนจนจากอีสานที่เข้ามาขายแรงงานในเมืองหลวงหลากหลายแง่มุมอันสะท้อนถึงปัญหาทาง
เศรษฐกิจและสังคมไทยปัจจุบัน นอกเหนือจากการให้ความบันเทิงซึ่งเป็นหน้าที่หลักของเพลงผู้วิจัยจึง
สนใจศึกษาบทเพลงของสลา คุณวุฒิที่ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากบทเพลงของสลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดยไมค์ ภิรมย์พร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากบทเพลงของสลา คุณวุฒิที่ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร จะทำ
ให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิต และปัญหาของชาวอีสานด้านต่างๆ ในช่วงพ.ศ. 2540 - 2547 อัน
อาจใช้เป็นแนวทางแก่ผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมไทยต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏจากบทเพลงของ สลา คุณวุฒิที่ขับร้องโดยไมค์
ภิรมย์พร ผู้วิจัยศึกษาจากแถบบันทึกเสียง 10 ชุด จำนวน 66 เพลงสังกัดบริษัทแกรมมี่โกลด์
ดังต่อไปนี้

1. ชุดที่ 3 ชุดบายศรีคนเศร้า (พ.ศ. 2540)
 - 1.1 สัญญารักคนรถ
 - 1.2 เรือเป็นรองน้องเป็นอื่น
 - 1.3 ปลาร้าคิ่นถิ่น
 - 1.4 เลิกได้ลืมได้
 - 1.5 เตรียมใจภ้ยน้อง
 - 1.6 ลูพี่เพื่อรัก
 - 1.7 สงกรานต์ต์ตำนานรัก
 - 1.8 แสนห้าฆ่าผี
 - 1.9 ดาวน้รักดาวน้รถ
2. ชุดที่ 4 ชุดผู้สาวโรงงานอย่าร้องไห้ (พ.ศ. 2540)
 - 2.1 หัวใจลอยตัว
 - 2.2 ผากฟ้าไปลาน้อง
 - 2.3 ใต้ฟ้าเดียวกัน
 - 2.4 ผู้สาวโรงงานอย่าร้องไห้
 - 2.5 เลิกยาบูชาแม่
 - 2.6 แม่พ่อยังรอน้อง
 - 2.7 อ้ายบ่เชื่อ
 - 2.8 ผู้สาวข้าวเหนียว
3. ชุดที่ 5 ชุดยาใจคนจน (พ.ศ. 2541)
 - 3.1 ยาใจคนจน
 - 3.2 ลูกสาวนายจ้าง
 - 3.3 ใต้แสงนีออน
 - 3.4 ขอแค่อ้อม
 - 3.5 ถนนนักสู้
 - 3.6 ชีวิตช่างซ่อม
4. ชุดที่ 6 ชุดขายแรงแตงนาง (พ.ศ. 2542)
 - 4.1 ขายแรงแตงนาง
 - 4.2 จอมอ ปอ 6
 - 4.3 กระต่ายลืมหันตร์
 - 4.4 วิมานผืนเสื่อ

- 4.5 อีสานคงกะพัน
- 4.6 เสียงแคนเสียงคลื่น
- 4.7 แล้งน้ำแล้งใจ
- 4.8 รอรักวันแรงงาน
5. ชุดที่ 7 ชุดทางเป็ยงอย่าเสียงเดิน (พ.ศ. 2542)
 - 5.1 อยากเด็ดดอกฟ้า
 - 5.2 ผ้าป่าคืนสุดท้าย
 - 5.3 ภาพถ่ายใต้หมอน
 - 5.4 รอยรักลอยกระทง
 - 5.5 อ้อมกอดคนโซ
 - 5.6 ขับรถคอยรัก
 - 5.7 นี้นางข้างซ้าย
6. ชุดที่ 8 ชุดเหน้อยไหมคนดี (พ.ศ. 2543)
 - 6.1 เหน้อยไหมคนดี
 - 6.2 ก้อนดินริมทาง
 - 6.3 ขอคนรู้ใจ
 - 6.4 ไอ้หนุ่มมือเปล่า
 - 6.5 คนรอขอร้อง
 - 6.6 ค่าน้ำมันกันทางรัก
7. ชุดที่ 9 ชุดนักสู้ ม.3 (พ.ศ. 2544)
 - 7.1 นักสู้ ม.3
 - 7.2 เรือนหอห้องเช่า
 - 7.3 แวตาทิถูกเมิน
 - 7.4 ฝากแม่ไว้กับแมว
 - 7.5 คนจนขอสิทธิ์
 - 7.6 คุณป้าคาเฟ่
8. ชุดที่ 10 ชุดด้วยแรงแห่งรัก (พ.ศ. 2545)
 - 8.1 ด้วยแรงแห่งรัก
 - 8.2 แค้แซกรับเชิญ
 - 8.3 งานหนักรักษาใจ
 - 8.4 กินข้าวกับเงาใจ

- 8.5 เจ้าหนี้หัวใจ
- 8.6 แหวนทองตามไม้ทันท
- 9. ชุดที่ 11 ชุดโรงเรียนล้างจาน (พ.ศ. 2546)
 - 9.1 โรงเรียนล้างจาน
 - 9.2 อยากให้เธอเข้าใจ
 - 9.3 แคนลาคอน
 - 9.4 สวยทรหด
- 10. ชุดที่ 12 ชุดผ้าขาวนป่าชาย (พ.ศ. 2547)
 - 10.1 ผ้าขาวนป่าชาย
 - 10.2 นายห้าง ป.6
 - 10.3 รอยยิ้มเต็มแรง
 - 10.4 เต่าใจฟ้า
 - 10.5 ตามรอยคนสู้
 - 10.6 ไร่หนุ่มเสื้อแถม
 - 10.7 เถียงนาเอื้ออาทร

นียมศัพท์เฉพาะ

เพลงลูกทุ่ง หมายถึง บทเพลงซึ่งแต่งโดย สลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดยไมค์ ภิรมย์พร จำนวน 66 เพลงดังปรากฏในขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ภาพสะท้อนสังคม หมายถึง เรื่องราวเกี่ยวกับสภาพวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของชาวอีสานในทัศนะของผู้ประพันธ์เพลงที่กล่าวไว้ในเนื้อหาของบทเพลง

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏจากบทเพลงของสลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ชั้นรวบรวมและศึกษาเอกสาร
 - 1.1 รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงลูกทุ่ง
 - 1.2 รวบรวมสภาพปัญหาของภาคอีสานจากเอกสารและงานวิจัย
 - 1.3 รวบรวมบทเพลงของสลา คุณวุฒิที่ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร

2. ชั้นวิเคราะห์

วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในด้านต่างๆ ดังนี้

- 2.1 ภาพสะท้อนด้านวิถีชีวิต
- 2.2 ภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจ
- 2.3 ภาพสะท้อนด้านความเชื่อ
- 2.4 ภาพสะท้อนด้านค่านิยม
- 2.5 ภาพสะท้อนด้านประเพณี

3. เสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏจากบทเพลงของ สลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาโดยใช้เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง
2. เอกสารที่เกี่ยวกับสังคม ประเพณี ค่านิยมและความเชื่อ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาของชาวอีสาน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงลูกทุ่ง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง

1.1.1 เอกสารที่เกี่ยวกับลักษณะและเนื้อหาของเพลงลูกทุ่ง

ปัทมาภรณ์ เชื้อศุทร (2517 : 7-31) ได้กล่าวถึงเพลงลูกทุ่งไว้ว่า เพลงลูกทุ่งมีลักษณะเนื้อหาที่สะท้อนภาพของสังคมชนบทที่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากสังคมเมือง โดยสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมในการบริโภควัตถุนิยมของสังคมเมือง ทำให้สังคมชนบทมีค่านิยมบริโภควัตถุตามสังคมในเมืองเช่นกันและแสดงถึงความล้มเหลวของค่านิยมชนบทที่ไม่สามารถเหนี่ยวรั้ง ผู้คนให้อยู่ในถิ่นฐานเดิมได้

เต็มศิริ บุญยสิงห์ (2518 : 117-128) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่งว่า เพลงลูกทุ่งสามารถที่จะเข้าถึงจิตใจผู้ฟังได้ เนื่องจากมีลักษณะของวัฒนธรรมพื้นบ้านมีความเป็นอยู่แบบสังคมเกษตรกรรม และมีเนื้อหาเกี่ยวกับการสะท้อนปัญหาของสังคมในยุคสมัยนั้น จึงเป็นเสมือนบันทึกเหตุการณ์ของสังคมอีกทางหนึ่งนั่นเอง

กาญจนา แก้วเทพ (2522 : 56) กล่าวถึงเพลงลูกทุ่งว่า เพลงลูกทุ่งนอกจากจะทำหน้าที่บันทึกเหตุการณ์ทางสังคมแล้ว ยังตอบสนองความต้องการด้านจิตใจของผู้ใช้แรงงาน โดยเฉพาะชาวนา ชาวไร่ในชนบท เนื้อหาของเพลงส่วนใหญ่จึงสะท้อนถึงความคิดความรู้สึกของผู้ยากไร้ที่อยู่ในสังคม ถ้อยคำที่ปรากฏในเพลงจึงแสดงถึงความจริงใจและเป็นข้อเท็จจริง ถึงแม้บางคำจะแสดงถึงการเยาะเย้ยเสียดสี แต่ก็แฝงไว้ด้วยความจริงทั้งปวง

บุญยงค์ เกศเทศ (2525 : 47) กล่าวถึงเพลงลูกทุ่งว่า เป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่ง que เข้าถึงประชาชนได้ดีกว่าวรรณกรรมประเภทอื่น เพราะผู้แต่งได้นำเอาปัญหาชีวิต ความเป็นอยู่ของผู้คนทุกระดับชั้นในสังคมทั้งด้าน เศรษฐกิจ การเมือง การประกอบอาชีพ รวมทั้งเสียงดนตรี ท่วงทำนองและภาษาจดจำได้ง่าย จึงเป็นที่สนใจของคนทั่วไป

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2528 : 95-105) ได้สรุปลักษณะของเพลงลูกทุ่งไว้ว่า เพลงลูกทุ่งมีเนื้อหาที่แสดงสภาพความเป็นจริงในชนบท และยังสะท้อนโลกทรรศน์แบบเก่าๆ ในด้านความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม รวมทั้งมีการผสมผสานวัฒนธรรมระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท เพลงลูกทุ่งจึงเปรียบเสมือนข่าวสารที่คนเมืองส่งผ่านไปยังชนบท นั่นเอง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2532 : 27-30) ทรงกล่าวถึงเพลงลูกทุ่งในด้านเนื้อหาไว้ว่า มีเนื้อหาหลากหลาย โดยผู้ประพันธ์ได้หยิบยกปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ฝนตก พายุร้อน น้ำท่วม หรือวิถีชีวิตของผู้คนในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง นอกจากนั้นภาษาที่ใช้ก็เรียบง่าย เข้าใจและจดจำได้เร็ว รวมทั้งใช้บันทึกข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของสังคม เป็นแหล่งรวมภูมิปัญญาของชาวบ้าน เพลงลูกทุ่งจึงเข้าถึงสังคม ทุกชั้นได้อย่างทั่วถึง

สุกรี เจริญสุข (2532 : 94-96) กล่าวถึงลักษณะของเพลงลูกทุ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. มีลีลา จังหวะมาจากเพลงพื้นบ้าน เน้นความสนุกสนานครึกครื้นเป็นสำคัญ
2. ทำนองมาจากเพลงพื้นบ้าน มีลักษณะเป็นเพลงง่ายๆ สั้นๆ ช้าๆ
3. เนื้อหาเป็นเรื่องของชาวบ้านพูดกันอย่างตรงไปตรงมา นิยมชมธรรมชาติ บรรยายชีวิต ความตลกขบขัน เสียดสีสังคม เป็นต้น
4. เนื้อร้องเป็นเรื่องของชาวบ้าน ใช้สำเนียงพื้นบ้าน ถ่ายทอดอารมณ์ที่เป็นภาษาชาวบ้าน มีลักษณะเด่นจากการใช้ลูกคอ หรือจังหวะรัวเสียงและมีการเอื้อนเสียงเป็นสำคัญ
5. เครื่องดนตรี ขึ้นอยู่กับความสะดวก แต่ใช้ความสำคัญกับเครื่องประกอบจังหวะ เช่น กลองชุด กลองคองโก ฉิ่ง ฉาบ เป็นต้น
6. เรียบเรียงเสียงประสานจากการสืบทอดของเพลงพื้นบ้าน คือ นิยมบรรเลงตามใจชอบ เหน่ตามกันไป โดยอาศัยแนวทำนองของเนื้อเรื่องเป็นหลัก
7. การถ่ายทอดอารมณ์เพลง อาศัยเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงแล้วถ่ายทอดอารมณ์ออกมาด้วยความซาบซึ้งกินใจ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง

ลักขณา สุขสุวรรณ (2521 : 61-92) ได้ศึกษาวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งในช่วงปี 2498-2518 สรุปเนื้อหาสาระของเพลงลูกทุ่งที่กล่าวถึงได้ดังนี้

1. ชีวิตชนบท
2. ความเชื่อ
3. ปัญหาสังคม
4. จริยธรรม
5. ความรัก

6. การบันทึกเหตุการณ์ และการรายงานข่าว
7. ความเป็นไปในวงการเพลงลูกทุ่ง
8. การใช้จิตวิทยากับผู้ฟังในแต่ละท้องถิ่น
9. การแทรกอารมณ์ขันในบทเพลง

อภิรักษ์ พฤกษะศรี (2532 : 223-224) ได้ศึกษาโลกทรรศน์ชาวไทยภาคใต้ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งภาคใต้ พบว่า ดังนี้ เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งภาคใต้สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวไทยภาคใต้หลายแง่มุม ซึ่งวิถีชีวิตอาจจะการเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม ส่วนการศึกษาโลกทรรศน์ระหว่างเพศ ชาวไทยภาคใต้ ต้องการให้บุรุษและสตรี รู้จักหน้าที่ของตนเองนิยมชมชอบความรับผิดชอบของสามีและภรรยา โลกทรรศน์ที่มีต่อวัย พบว่าชาวไทยภาคใต้ จะตำหนิบุคคลที่วางตัวไม่เหมาะสมกับวัยและยกย่องผู้อาวุโสกว่าโลกทรรศน์ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตบางประเภท ยกย่องผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ ให้ความสำคัญกับการศึกษาและยกย่องผู้ที่มีความรู้ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี มีความจริงใจต่อเพื่อน ซื่อตรงและรักพวกพ้อง โลกทรรศน์ของชาวไทยภาคใต้ซาบซึ้งและรู้คุณค่าธรรมเนียมชาติเป็นอย่างดี โลกทรรศน์ของชาวไทยภาคใต้ในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ พบว่าชาวไทยภาคใต้ มีความเชื่อสิ่งเหนือธรรมชาติอยู่มาก

มาลินี ไชยชำนาญ (2533 : 1-402) ได้ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของชลธีจนบุคลิกภาพ พบว่า ด้านศิลปะการประพันธ์ มีการสร้างศิลปะการประพันธ์ที่เด่นหลายประการ เช่น รูปแบบคำประพันธ์ เสียงเสนาะ การให้คำ การสร้างภาพพจน์ การใช้สัญลักษณ์ รสวรรณคดี ในด้านสภาพสังคมวัฒนธรรมและทัศนะนั้น สะท้อนสภาพความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของชาวไทย สภาพครอบครัว การศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี นันทนาการ การละเล่นพื้นบ้าน ปัญหาสังคม ค่านิยมและความเชื่อ และส่งเสริมให้มองเห็นอุปนิสัย ทัศนคติค่านิยม ความเชื่อและการปรับตัวของชลธี ธารทอง ในบทเพลงด้วย

บุปผา เมฆศรีทองคำ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของเพลงลูกทุ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต วิเคราะห์เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งในช่วง ปี พ.ศ. 2532 – พ.ศ. 2533 ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งจะสะท้อนถึงค่านิยม ในเรื่องเพศ การแสดงออก และทัศนคติเกี่ยวกับความรัก ของหนุ่มสาวมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ค่านิยมในเรื่องความรักชาติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งจะสะท้อนถึงลักษณะของสังคมไทย

สุรพงษ์ สังฆมณี (2541 : 194-196) ได้ศึกษาค่านิยมชาวอีสานที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งอีสาน พ.ศ. 2533-2539 พบว่าค่านิยมของชาวอีสานที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่ง มีทั้งสิ้น 12 ค่านิยม ได้แก่ ค่านิยมเกี่ยวกับครอบครัว เกี่ยวกับเศรษฐกิจ ขนบธรรมเนียมประเพณี เกี่ยวกับศาสนา เกี่ยวกับการศึกษา เกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เกี่ยวกับสตรี เกี่ยวกับนันทนาการ เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง เกี่ยวกับภาษา การแต่งกาย และอาหาร

ชิตีมา ถาวรรัตน์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค่านิยมชาวไทยภาคใต้ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งภาคใต้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512-2534 พบว่าเพลงลูกทุ่งภาคใต้จัดประเภทตามเนื้อหาได้ดังนี้ คือ ปัญหาสังคม รายงานข่าวและบันทึกเหตุการณ์ อาชีพ คติ ความเชื่อ สถานที่ ประเพณี แฟชั่น ส่วนในด้านค่านิยมกล่าวถึงค่านิยมด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ การศึกษา การเมืองการปกครอง ศาสนา ประเพณี ภาษา นันทนาการ การแต่งกาย อาหาร และค่านิยมเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

จันทร์ สุโต (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งระหว่างปี พ.ศ. 2543-2544 พบว่าเนื้อหาของเพลงแบ่งได้ 2 ประเภทคือ สะท้อนสังคมเมืองและสังคมชนบท สังคมเมืองจะสะท้อนปัญหาเกี่ยวกับเยาวชน สตรี ปัญหาครอบครัวและปัญหาต่างๆไปส่วนสังคมชนบท สะท้อนปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจ สถาบันทางสังคม วิถีชีวิต และค่านิยม

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ สังคม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะสังคมชนบท

สังคมชนบทเป็นสังคมที่มีความเป็นอยู่แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน อยู่กันแบบเครือญาติที่เรียกว่า ปฐมภูมิ ซึ่งไพฑูรย์ เครือแก้ว (2518 : 146-149) ได้สรุปลักษณะต่างๆไปของสังคมชนบทไว้ดังนี้

1. สังคมชนบทมีการเคลื่อนไหวน้อย มีความรักถิ่นฐานมากไม่อยากจากไปไหนนานๆ
2. อยู่ร่วมกันแบบเครือญาติ มีความสัมพันธ์และฐานทางสังคม แบบธรรมชาติ เช่น พ่อแม่ ลูก ลูกเขย ปู่ย่า ตายาย
3. ครอบครัวชนบทเป็นทั้งหน่วยอุปโภคและหน่วยผลิต เช่นทำอาหารเองทอผ้าเอง ทำเครื่องมือเครื่องใช้เอง มีการซื้อขายเฉพาะสิ่งจำเป็นเท่านั้น
4. มีอัตราการเกิดสูง
5. เป็นครอบครัวขนาดใหญ่
6. ยึดมั่นในประเพณีอย่างเคร่งครัด
7. ชอบเก็บออมเงิน เป็นคนเขม็ดแหม่ม ประหยัด
8. ระดับการศึกษาต่ำ เพราะสภาพทางเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวย
9. ชาวชนบทเป็นคนเชื่อโชคลาง เชื่อในเรื่องภูตผีปีศาจ เชื่อในเรื่องเวทมนต์คาถา
10. ชาวชนบทมีความสัมพันธ์กันในหมู่บ้านอย่างแนบแน่นแบบ “พวกเรา” รักก็รัก หึงหมู่บ้านเกลียดก็เกลียดทั้งหมู่บ้าน ชุบชิบประณามไปทั่ว
11. ไม่กระตือรือร้น พอใจในวิถีชีวิตที่ตนเองเป็น
12. ใช้เงินในพิธีการ เช่น บวชพระ งานศพ แต่งงาน ทำบุญต่างๆ
13. ชาวชนบทมีค่านิยมยกย่องเจ้านาย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ใจบุญ มีความกตัญญู ไม่คบชู้ชู้ชาย ไม่ทำให้พุทธศาสนาเสื่อมเสีย มีความรักเอาใจใส่พี่น้องและท้องถิ่น

ดังนั้นสังคมอิสานก็เป็นสังคมชนบทที่มีวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย มีทัศนคติความเชื่อตามประเพณี นับถือศาสนาเดียวกันระบบสังคมอิสานจึงมีลักษณะที่พอจะสรุปได้ตามลักษณะที่ (กิ่งแก้ว อัดถากร. 2519 : 288) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. เป็นสังคมเกษตรกรรม ชีวิตความเป็นอยู่มักกระทำตามความรู้สึก และประเพณีมากกว่าเหตุผล
2. มีความเคารพยกย่องผู้อาวุโสมีความผูกพันในกลุ่มเครือญาติอย่างเหนียวแน่น
3. ยกย่องผู้มีอำนาจวาสนา ยกย่องผู้มีความรู้ มีฐานะ และผู้มีการศึกษา
4. ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเคร่งครัด
5. มีการติดต่อกันแบบปฐมภูมิ รักพวกพ้องตลอดจนมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน
6. เคารพนับถือพระสงฆ์ และยึดมั่นในพุทธศาสนา
7. เชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์และภูตผีปีศาจ เชื่อในศาสนาพิธี และไสยศาสตร์

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเพณีของภาคอิสาน

ธวัช ปุณโณทก (2522 : 329) กล่าวว่าสังคมอิสานให้ความสำคัญกับระเบียบแบบแผนและประเพณีที่เรียกว่า "ฮีดคลอง" กันอย่างเคร่งครัดคนที่ได้รับยกย่องจากสังคมว่าดี หรือทำถูกนั้นก็คือคนที่อยู่ในฮีดคลอง ซึ่งบางครั้งกฎหมายไม่สามารถเข้าควบคุมได้อย่างทั่วถึงก็ใช้จารีตประเพณีควบคุมความประพฤติของสังคมแทน

ประเพณีเป็นสิ่งสำคัญที่บุคคลในสังคมได้ยึดถือปฏิบัติกันมาเป็นเวลาช้านานจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง เพราะประเพณีแสดงถึงความเจริญงอกงามและเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของสังคม ที่แสดงให้เห็นถึงความ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และสะท้อนภาพชีวิตของสังคมนั้นๆดังที่กิ่งแก้ว อัดถากร (2520 : 100) สรุปที่มาของประเพณีไว้ดังนี้

1. ประเพณี เกิดจากความเชื่อ เช่น ประเพณี เกี่ยวกับการเกิด การตาย การประกอบอาชีพ การละเล่นในฤดูกาลต่างๆ
2. ประเพณีเกิดจากความศรัทธาในศาสนา เช่นประเพณีทำบุญในวันสำคัญต่างๆทางพุทธศาสนา ได้แก่ งานบวช งานเข้าพรรษา-ออกพรรษา และการทำบุญวันวิสาขบูชา
3. ประเพณีเกิดจากการเลียนแบบบรรพบุรุษ โดยถือว่าผู้ใหญ่มาก่อน เช่นทำบุญขึ้นบ้านใหม่ การทำพิธีสะเดาะเคราะห์ เป็นต้น
4. ประเพณีเกิดจากจิตใจอันสูงส่ง เช่น ประเพณีไหว้ครู ประเพณีรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ในวันสงกรานต์
5. ประเพณีเกิดจากความนิยมของคนในสังคม เช่น งานบอลการกุศล งานวันพ่อ วันแม่ วันน้องใหม่ เป็นต้น

จารุบุตร เรื่องสุวรรณ (2520 : 6-8) กล่าวถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวภาคอิสาน

ไว้ดังนี้

การปฏิบัติตนต่อสามีของชาวอีสานในด้านต่างๆ เช่น ไม่เก็บเสื้อผ้าปะปนกับสามี ไม่แต่งตัวหรือตกแต่งเวลาสามีไม่อยู่บ้านหลายวัน

1. หนุ่มสาวต้องไม่พูดจาทำนองขู้สาวในที่ลับตาผู้ใหญ่
2. มีความสำรวมในการแสดงออกในที่สาธารณะโดยเฉพาะกับพระสงฆ์
3. มีความภูมิใจในภาษาของตน ไม่ละอายที่จะพูดภาษาถิ่น
4. ยึดมั่นในประเพณีสงกรานต์ งดทำงานเป็นเวลา 3 วันในระหว่างสงกรานต์
5. หญิงสาวไม่ไปไหนคนเดียว
6. ชายต้องบวชเมื่ออายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ ก่อนแต่งงาน

นอกจากประเพณีอีสานยังมีฮีตหรือจารีตที่ชาวอีสานปฏิบัติกันอยู่เป็นประจำภายในหนึ่งปีมี 12 เดือนและส่วนมากมักจะพูดรวมกันว่า “จารีตประเพณี” ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อห้าม (Taboos) ที่จดจำและสืบทอดต่อกันมา ไม่จำเป็นต้องอธิบายด้วยเหตุผล สิ่งใดก็ตามที่กระทำลงไปแล้วเชื่อว่าเป็นการละเมิด ก็จะไม่ทำ จารีตประเพณีเป็นสิ่งที่สังคมถือเป็นแนวทางปฏิบัติ การละเมิดจารีตประเพณีจะรุนแรงกว่าการละเมิดขนบธรรมเนียมประเพณีอื่นๆ จารีตประเพณีที่ชาวอีสานนับถือเรียกว่าฮีต 12 คอง 14 ดังที่เอกรวิทย์ ณ ถลางได้จำแนกไว้มีดังนี้

ฮีต 12 คือการทำบุญประเพณีประจำแต่ละเดือนใน 12 เดือนดังนี้

เดือนอ้าย	บุญเข้ากรรม
เดือนยี่	บุญคุณลาน
เดือนสาม	บุญข้าวจี
เดือนห้า	พิธีสงกรานต์
เดือนหก	บุญบังไฟ
เดือนเจ็ด	บุญข้าะหรือเรียกว่าบุญเบิกฟ้า
เดือนแปด	บุญเข้าพรรษา
เดือนเก้า	บุญข้าวประดับดิน เป็นพิธีรำลึกถึงบุญคุณแผ่นดิน
เดือนสิบ	บุญข้าวสาก เมื่อถึงวันเพ็ญกลางเดือนสิบ ชาวบ้านจะนำข้าวฉลากหรือข้าวห่อใหญ่ไปถวายพระ แล้วนำข้าวห่อน้อยไปแขวนไว้ตามต้นไม้ ตามเสาแล้วตักลงบอกสัญญาณให้ผีญาติพี่น้อง รุกขเทวดามารับข้าวห่อ
เดือนสิบเอ็ด	บุญออกพรรษา

เดือนสิบสอง บุญกฐิน

คอง 14 คือสิ่งที่ควรปฏิบัติและพึงละเว้นมีดังนี้

หนึ่ง	ผลผลิตที่ได้ให้เอาไปทานก่อน
สอง	ล้อมรั้วบ้าน หมายถึงให้มีความสามัคคี
สาม	ล้างดินก่อนขึ้นเรือน
สี่	อย่าได้โลภ
ห้า	สมมาผ้าเมียคือการขอขมากันและกันระหว่าง ผ้า เมีย และลูก
หก	สมมาก่อนเส้าผิงไฟให้รู้จักการขอโทษ
เจ็ด	ทำความสะอาดเรียบร้อยก่อนนอน คือ ล้างถ้วยชาม ทาแป้ง แต่งตัว หวีผมแล้วจึงเข้านอน
แปด	ลูกแต่เช้าเตรียมตักบาตรจังหัน
เก้า	ยามพระสงฆ์เดินมาอย่าเหยียบเงาให้เว้น
สิบ	ของทานนั้นอย่าเป็นเดนหรือเจียนกินให้หลีกเว้น
สิบเอ็ด	ให้รู้จักพึงธรรม
สิบสอง	อย่าร่วมเพศวันศีล
สิบสาม	ขอเดือนห้าให้สมมาพ่อแม่และผู้มีพระคุณ
สิบสี่	ให้สมมาหมู่เทวดาในเรือน

2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมของสังคมไทย

ค่านิยม เป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่ยอมรับนับถือและปฏิบัติตามมีค่าควรกระทำ เป็นสิ่งที่ดีงามที่ถูกต้อง อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา

อุทัย หิรัญโศ (2522 ; 57-58) ได้กล่าวถึงค่านิยมของสังคมไทยไว้ว่า คนไทยยกย่องคนร่ำรวย เงินเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต จนได้รับยกย่องว่ามีเงินมากมีเกียรติมาก และยกย่องอำนาจ การมีอำนาจทำให้ผู้อื่นเคารพนับถือ ดังนั้นตำแหน่งอำนาจ การเงินจึงเป็นที่ปรารถนาของคนส่วนใหญ่ รวมทั้งการศึกษาจะทำให้ฐานะทางสังคมสูงขึ้น

ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2518 : 68-79) กล่าวถึงค่านิยมของสังคมไทยว่า คนไทยสนใจเรื่องค่าใช้จ่าย ใช้เงินทองเพื่อการดำรงชีวิต ยอมรับผู้มีอำนาจ แต่ในชนบทยกย่องบุคคลจากการ

กระทำ และความดี เช่น นิยมชมชอบ ผู้มีฐานะทางสังคมหรือข้าราชการที่มีตำแหน่งสูง ยกย่องนักปราชญ์ จึงส่งเสริมให้บุตรหลานได้ศึกษาเล่าเรียนและรู้จักเคารพบนอบผู้อาวุโสกว่า ให้ความกตัญญูรู้คุณผู้มีพระคุณ

เพ็ญแข วัจนสุนทร (2533 : 32-51) ได้กล่าวถึงค่านิยมของสังคมไทยจากสำนวนสุภาษิตและคำพังเพยไว้ดังนี้คือ

1. การยึดหลักจริยธรรมและคุณธรรมตามแนวปรัชญาของพุทธศาสนาได้แก่ ความไม่ประมาท กรรมดี และความสุขสงบทางใจ เป็นต้น
2. การยกย่องอำนาจ ตำแหน่ง ฐานะ รูป ยศศักดิ์ ชาตวิภูมิ ศักดิ์ตระกูล
3. การยกย่องผู้อาวุโส ครูอาจารย์ นักปราชญ์ ผู้รู้และสนับสนุนการศึกษาเล่าเรียนของกุลบุตร
4. การนิยมสภาพสุภาพอ่อนน้อม ไม่ชอบก้าวร้าวมุทะลุ ไม่ชอบดัดรอน หักหาญน้ำใจกัน มีความเมตตากรุณา และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
5. การนิยมชีวิตเรียบง่าย รักความสันโดษมักน้อย หาความสุขจากความกลมกลืน
6. รักหน้า รักเกียรติ ชอบความมีหน้ามีตา
7. ยกย่องความกตัญญูกตเวที
8. เียดทุนสถาบันกษัตริย์
9. รักพวกพ้อง ใจนักเลง
10. นิยมการรู้จักที่ต่ำ ที่สูง มีความเกรงใจ มีความอดกลั้น
11. นิยมการรู้จักประสานประโยชน์ ประนีประนอม
12. ให้ความสำคัญแก่บุรุษมากกว่าสตรี
13. ยอมรับธรรมเนียมชาติหรือเคราะห์กรรม
14. เห็นความสำคัญของการพูด
15. ชอบความสนุกสนาน ความหรรษาโอ้อ่า
16. ยกย่องเงิน และความมั่นคง
17. นิยมอาชีพสบาย งานเบา ชอบอาชีพรับราชการ รักความสวยงามประณีต
18. รักความเป็นไทย ความมีอิสระเสรี ความสะดวกสบาย
19. ให้อภัย สนิ่ง่าย ไม่ผูกพยาบาท อลุ่มอล่วย ออมชอม ปรับตัวเก่ง

ธีติมา ถาวรรัตน์ (2535 : 90-110) กล่าวถึงค่านิยมชาวอีสานไว้ดังนี้

1. ค่านิยมเกี่ยวกับศาสนา ศาสนาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ชาวอีสานมีความศรัทธาและเลื่อมใสต่อพุทธศาสนาอย่างแท้จริง มีความเกรงกลัวและละอายต่อบาป จะเห็นได้ว่าทุกหมู่บ้านจะมีวัดประจำหมู่บ้าน วัดใดไม่มีพระสงฆ์ชาวบ้านจะรู้สึกหดหู่จิตใจ ชาตที่พึงทางจิตใจ
2. ค่านิยมเกี่ยวกับครอบครัว ชาวอีสานจะอยู่กันแบบครอบครัวใหญ่ รวมญาติอยู่กันหลายครอบครัว อันได้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย พี่ ป้า น้า อา ลูก หลาน เมื่อดึงวัยหนุ่มสาวผู้ใหญ่

จะมองหาคู่ครองซึ่งมีฐานะดีกว่าเพื่อไปสู่ขอตกลงเจรจาแต่งงานและแยกย้ายไปตั้งครอบครัวใหม่ ในเวลาที่สมควร

3. ค่านิยมเกี่ยวกับเศรษฐกิจ คนอีสานส่วนมากมีอาชีพเกษตรกรรม การมีที่ดินทำกินถือว่ามีฐานะดี ร่ำรวย สังคมก็จะยอมรับ การมีฐานะมองกันที่วัตถุที่มองเห็น เช่น บ้านหลังใหญ่ มีรถยนต์ มีเครื่องอำนวยความสะดวกในบ้าน มีที่ดินจำนวนมาก บุคคลนั้นก็จะได้รับการยอมรับจากสังคมมาก เป็นต้น

4. ค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษา การส่งลูกหลานให้เรียนสูงและรับราชการ เป็นอาชีพที่มีเกียรติ และเห็นว่าดี ผู้เป็นพ่อผู้เป็นแม่ก็จะพลอยมีหน้าตาด้วย ซึ่งในสมัยก่อนถ้ามีบุตรชายก็ให้บวชเรียน เพื่อชูปคนดิบให้สุก ตามความเชื่อเพื่อไปเป็นผู้นำครอบครัวที่ดีต่อไปในอนาคต

5. ค่านิยมเกี่ยวกับการนันทนาการ ชาวอีสานเป็นคนให้ความสำคัญ กับการนันทนาการ ชอบสนุกสนาน เมื่อเสร็จจากภารกิจทำไร่ ทำนา ตอนเย็นหลังเลิกจากงานก็มีนันทนาการเล็กน้อยจากการฟังเพลง จากวิทยุ ส่วนนันทนาการที่สำคัญก็เป็นงานประเพณี ประจำปี ซึ่งว่างจากการทำงาน เช่น บุญกฐิน ผ้าป่า เป็นต้น

6. ค่านิยมเกี่ยวกับการแต่งกาย ชาวอีสานไม่นิยมแต่งกายหรูหรา เนื่องจากต้องออกไปประกอบอาชีพ ทำไร่ไถนา ส่วนใหญ่จะใช้ผ้าที่ทอเอง และตัดเย็บเองส่วนเครื่องแต่งกายที่ดีเลิศนั้น จะนิยมแต่งในงานพิธีสำคัญของชุมชน เท่านั้น คือแต่งด้วยผ้าไหม เช่น งานบวช งานแต่งงานบุญประจำปี เป็นต้น

7. ค่านิยมเกี่ยวกับอาหาร ชาวอีสานนิยมรับประทานอาหารที่มีในท้องถิ่นของตนเองและนิยมกินอาหารประเภทสุกๆ ดิบๆ ทำให้เกิดปัญหาของโรคต่างๆ มากกว่าภาคอื่นๆ

8. ค่านิยมเกี่ยวกับสตรีตามคตินิยมของคนอีสานต้องเป็นผู้มีศีลธรรมรู้จักการทำบุญให้ทาน การครองเรือน ขยันทำงาน รักนวลสงวนตัว มีความกตัญญูรู้คุณ เคารงครัดในขนบธรรมเนียมประเพณี

9. ค่านิยมเกี่ยวกับท้องถิ่น ชาวอีสานมีความผูกพันในท้องถิ่น ถึงแม้จะว่างเว้นจากการทำงานและมาหางานทำในที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็เมืองหลวงหรือต่างประเทศ หากมีโอกาสก็กลับมายังบ้านเกิดเพื่อความสุขทางจิตใจ

2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ

ชาวอีสานมีความเชื่อที่ได้รับสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ คือ เชื่อในเรื่องการครองเรือน การทำมาหาเลี้ยงชีพในทางสุจริต สิ่งใดเป็นโทษ แล้วนำความเดือดร้อนมาให้ย่อมละเว้นสิ่งนั้น จะทำในสิ่งที่เป็ประโยชน์และเป็นสุข ความเชื่อส่วนใหญ่มาจากการศรัทธา และยึดมั่นต่อพุทธศาสนา

(ธีติมา ถาวรรัตน์. 2535 : 110)สรุปความเชื่อไว้ดังนี้

1. ศรัทธาต่อคำสอนอันได้แก่ คำสอนต่างๆ

2. เชื่อเรื่องบุญ กรรม บุญคือการทำได้ กรรมคือผลของการทำชั่ว จึงทำให้คน อีสาน ชอบทำบุญ เพื่อส่งผลต่อไปภายหน้า

3. เชื่อในพิธีกรรมต่างๆ โดยเฉพาะพิธีบุญ 12 เดือน

(เพ็ญศรี ดุกและคณะ 2530 : 3-31) ได้สรุปความเชื่อของชาวอีสานไว้ดังนี้

1. เชื่อในเรื่องฤกษ์ยาม
2. เชื่อผีสงนางไม้
3. เชื่อผีวิญญาณ บรรพบุรุษ
4. เชื่อผีฟ้า ผีแถน
5. เชื่อประเพณี ฮีต 12

3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของชาวอีสาน

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาของชาวอีสาน

ภาคอีสานมีเนื้อที่ 1 ใน 3 ของประเทศ ประชากรจำนวนมากน้อยจึงอพยพไปประกอบ อาชีพตามพื้นที่ของภาคต่างๆ หรือบางกลุ่มต้องไปเสี่ยงโชคยังต่างแดน จึงทำให้วิถีชีวิตและ ขนบธรรมเนียมของชาวอีสานเปลี่ยนแปลงไปบ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภาวะความบีบคั้นทางเศรษฐกิจ และสภาพที่ทำมาหากินแห่งแล้งอดอยาก จึงพอสรุปลักษณะปัญหาของภาคอีสานได้ดังนี้

ประยูร อุดมเสียง (ม.ม.ป. : 68-73) กล่าวถึงปัญหาของชาวชนบทเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้ เกิดการย้ายถิ่นจากชนบทเข้าสู่ในเมืองว่ามีสาเหตุมาจากเศรษฐกิจ ประชาชนขาดเครื่อง ยังชีพ ยากจน สภาพดินฟ้าอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการทำมาหากิน ผลผลิตไม่เพียงพอับความต้องการ บริโภคในครัวเรือน จึงทำให้เกิดการอพยพเพื่อหาแหล่งทำมาหากินที่ดีกว่า

โยธิน แสงดีและคณะ (2530 : 18) ได้กล่าวถึงสาเหตุความยากจนในภาคอีสานว่ามี สาเหตุ เนื่องมาจากการผลิตการเกษตรต้องขึ้นอยู่กับธรรมชาติ การไร่ที่ทำกิน และสภาพทาง ธรรมชาติไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก ผลกระทบของการเพิ่มราคาสินค้าทำให้รายจ่ายมากขึ้น และภาวะหนี้สินติดค้าง จึงทำให้มีการดิ้นรนต่อสู้ต่อความยากจน โดยการต่อสู้ในหมู่บ้านเองและ การย้ายถิ่นออกไปหางานทำนอกหมู่บ้านเพื่อแสวงหารายได้กลับมาจุนเจือครอบครัว

อดิศักดิ์ โสมอินทร์ (2523 : 227) ได้กล่าวถึงปัจจัยอันเป็นมูลเหตุที่สำคัญที่สุดในการ อพยพย้ายถิ่นของชาวอีสานไว้ว่า ความแห้งแล้งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด สภาพดินฟ้าอากาศ โดยทั่วไปแห้งแล้ง โครงสร้างเป็นดินทรายไม่อุ้มน้ำ ภาคอีสานกับความแห้งแล้งนับว่าเป็นของคู่ กันจนมีคำกล่าวที่ว่า "ในฟ้าปมีน้ำ ช้ำในดินมีแต่ทราย น้ำตาที่ตกราย ก็รีบซาบปรอซิม" ชาว อีสานส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตรด้วยการทำไร่ ทำนา เมื่อเกิดความแห้งแล้งก็ต้องอพยพย้าย ถิ่นเพื่อไปหาแหล่งที่ทำมาหากินที่ดีกว่า และถ้าเกิดความแห้งแล้งติดต่อกันหลายปีก็ยังมีจำนวน การอพยพที่เพิ่มมากขึ้นและอาจอพยพเป็นการถาวร

โฆษิต ปันเปียมรัชฎ์และคณะ (2524 : 3) ได้กล่าวถึงชนบทอีสานไว้ว่า ภาคอีสานมีความแห้งแล้งและยากจนมานานที่ถือได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ของดินแดนนี้และมีพื้นที่ 1 ใน 3 ของประเทศซึ่งเรียกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สาเหตุของความยากไร้ในภูมิศาสตร์ เป็นมรดกที่สืบทอดกันมานานคือลักษณะของดินปนทรายและเป็นที่ราบสูงทำให้เกิดความแห้งแล้ง ทำการเกษตรไม่ได้ผลเท่าที่ควร ก่อให้เกิดปัญหาด้านการประกอบอาชีพของผู้คนในภาคนี้ เพราะอาชีพหลักของชาวอีสานคือเกษตรกรรมทำให้ประสบกับปัญหาในการทำมาหากิน จึงต้องดิ้นรนและอพยพหาแหล่งทำมาหากินที่ดีกว่า

สุพัตรา สุภาพ (2543 : 98-89) กล่าวถึงสภาพปัญหาของชาวชนบทที่พบส่วนใหญ่ว่า มีสภาพมาตรฐานความเป็นอยู่ต่ำกว่าในเมือง วิถีชีวิตขึ้นอยู่กับธรรมชาติ มีความเฉื่อยชาในการทำงาน เนื่องจากไม่มีการแข่งขันเหมือนคนในเมือง ทำให้ขาดความกระตือรือร้น โดยทั่วไปขาดแคลนทรัพยากรในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นแหล่งทำมาหากิน เทคโนโลยี การคมนาคมขนส่ง การศึกษา ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ต่ำ

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาของชาวอีสาน

กาญจนา ประสงค์เงิน (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสั้นที่เสนอปัญหาสังคมชนบทอีสาน : 2501-2525 ผลการศึกษาพบว่าเรื่องสั้นที่เสนอปัญหาสังคมชนบทอีสาน เริ่มปรากฏที่เด่นชัดในงานเขียนของลาว คำหอม โดยศึกษาถึงสภาพปัญหาสังคมชนบทอีสาน คือด้านเศรษฐกิจปัญหาการอพยพเพื่อหนีความแห้งแล้ง ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการของรัฐและผู้มีอิทธิพลซึ่งมีอำนาจทางเศรษฐกิจสูง ด้านความแตกต่างของฐานะทางสังคม ด้านค่านิยมและความเชื่อ

ชลิต วิพัทนะพร (2529 : 16-94) ได้ศึกษาการอพยพย้ายถิ่นในดินแดนอีสานระหว่างปี 2321-2453 พบว่าการย้ายถิ่นได้ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อสภาพการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะการเมือง การปกครองกล่าวคือ ก่อให้เกิดการเพิ่มรายได้ทางเศรษฐกิจ การเกิดชุมชนการเพิ่มประชากรและการแย่งที่ทำมาหากิน นอกจากนี้ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นมากที่สุดคือปัญหาความขาดแคลนทางเศรษฐกิจอันเกิดจากความแปรปรวนของธรรมชาติทำให้ประกอบอาชีพทางการเกษตรได้ไม่พอเพียงกับการดำรงชีพ

ปรียาภรณ์ หนูสนั่น (2532 : 7-41) ได้ศึกษาการสะท้อนปัญหาสังคมชนบทในนวนิยายไทย (2519-2529) พบว่าปัญหาของสังคมชนบทไทยที่พบโดยทั่วไป มี 8 ประเด็นคือ ปัญหา ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุขและอนามัย ด้านการเมือง การปกครอง ด้านความเชื่อและศาสนา ด้านแรงงาน ด้านวัฒนธรรม ด้านภัยธรรมชาติ

ประเสริฐ ไสววรรณ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษานวนิยายเรื่องสั้นที่สะท้อนชีวิตชาวชนบทอีสานของคำพูน บุญทวี พบว่าค่านิยม ความเชื่อของสังคมไทยจะมีลักษณะอย่างไร

ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของธรรมชาติ ศาสนา ปรัชญา ขนบธรรมเนียมประเพณี
ศิลปวัฒนธรรม และประสบการณ์ความเป็นอยู่ของสังคมนั้นๆ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการ
วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมจากบทเพลงของ สลา คุณวุฒิที่ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พรในด้าน

1. วิถีชีวิต
2. เศรษฐกิจ
3. ความเชื่อ
4. ค่านิยม
5. ประเพณี

บทที่ 3

วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมจากบทเพลงลูกทุ่ง

เพลงลูกทุ่งเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่บันทึกภาพสะท้อนของสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพวิถีชีวิต เศรษฐกิจ ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณีของสังคมชนบทไว้อย่างชัดเจนดังที่ จินตนา ดำรงเลิศ (2531 : 340) กล่าวว่าเพลงลูกทุ่ง มิใช่บทเพลงที่ให้ความบันเทิงเพียงด้านเดียว แต่เป็นบทเพลงแห่งชีวิตที่แสดงถึงสภาพของคนโดยทั่วไปที่ผู้แต่งได้นำเอาแนวความคิด ความเชื่อ ความนิยม เรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมมานำเสนออย่างรวดเร็ว เพลงลูกทุ่งจึงมีเนื้อหาที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์และเป็นบันทึกทางสังคมได้เป็นอย่างดี

การศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมที่ปรากฏในบทเพลงของ สลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดยไมค์ ภิรมย์พร ในบทนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือในด้านวิถีชีวิต เศรษฐกิจ ความเชื่อ ค่านิยม และประเพณี ดังต่อไปนี้

1. ภาพสะท้อนสังคมด้านวิถีชีวิต

วิถีชีวิต หมายถึง แนวทางในการดำเนินชีวิตของคนในแต่ละท้องถิ่น เช่น การทำมาหากิน และปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต ดังการวิเคราะห์ต่อไปนี้

1.1 วิถีชีวิตของชาวอีสานด้านการทำมาหากิน

การทำมาหากินหรือการประกอบอาชีพของชาวอีสานในท้องถิ่นชนบท ประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ทำประมงและหาของป่ามาขาย เป็นต้น ซึ่งต้องพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลักบางปีฝนฟ้าตกดี บางปีฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ก็ไม่มีน้ำเพียงพอแก่การทำเกษตรกรรม และใช้อุปโภค บริโภค ดังเพลงต่อไปนี้

ส่งเงินค่าปุ๋ย ไปช่วยพ่อแม่น้องบ้าง หากแม่พี่น้องไม่กลับไปทำนา ส่งเงินค่าแรงไป
จ้างเขาช่วยถอนกล้า พ่อแม่ชราทำนาไม่ได้เหมือนก่อน เจ้ามาอยู่กรุงเทพ ยุ่งก็ไม่มี
ไร แต่อย่าลืมนำใจส่งเงินไปช่วยทำนาตอน อย่าเพลินแสงสี หากน้องพอมีเงินก้อน
ส่งไปตัดทอนผ่อนแรงพ่อแม่ทำนา ปีนี้ฟ้าฝนดีคือเก่าสองตายายเฒ่า ๆ ทำนาก็มี
ไหว จำต้องใช้เงินจ้างห่มปักดำ จ้างคนไถคนทำขอยแรงแห่งที่มีน้อย เผื่อรอคอยเงิน
ร้อยใช้ไปไม่พอ กู้ ชกส. ก็ยังไม่พอค่าปุ๋ยนาตอนปีนี้ไม่มีแล้วดินร่วนซุย นาต้องการ
ปุ๋ย ปุ๋ยต้องใช้เงินซื้อมา...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). แม่พอรน้อง ชุดที่ 4 ผู้สาวโรงงานอย่าร้องไห้. (เทปดัด)

เพลงนี้กล่าวว่ามีคนฟ้าตกตีพอบ้านได้ แต่พ่อแม่แก่เฒ่าทำนาไม่ไหวเหมือนเก่า และการทำนาก็แตกต่างไปจากเดิมที่ต้องอาศัยแรงงานจากเพื่อนบ้านโดยการลงแขกช่วยกันทำนา แต่ในปัจจุบันการทำนาต้องจ้างแรงงานจากเพื่อนบ้านจึงจะทำเสร็จ จึงขอให้ลูกสาวที่ไปทำงานในกรุงเทพฯ ส่งเงินมาให้เพื่อจ้างคนช่วยทำนาและเป็นค่าซื้อปุ๋ยใส่ข้าว

จากสภาพความแห้งแล้งและความยากจนของชาวอีสาน ทำให้ชาวอีสานบางกลุ่มต้องออกไปทำมาหากินในตัวจังหวัดหรือต่างถิ่นที่ห่างไกล โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครที่พอจะมีงานทำ ซึ่งอาชีพส่วนใหญ่ที่ทำก็เป็นอาชีพรับจ้างใช้แรงงานทั่วไป ดังอาชีพต่อไปนี้

อาชีพนักร้องคาเฟ่ อาชีพนักร้องเป็นอาชีพที่ให้ความบันเทิงกับผู้คน นอกจากการใช้รูปร่างหน้าตา เสียงที่ดีแล้วยังต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากนายจ้างที่มีทุนมาก บางครั้งต้องถูกหลอกลวง ถูกทอดทิ้งจึงร้องเพลงหารายได้ตามคาเฟ่ เพื่อแลกกับเงินเพียงเล็กน้อยประทังชีวิตในแต่ละวัน ดังเพลง

อายุหลักสี่วันนี้ไม่มีมัลย์ เธอเป็นนักร้องรุ่นใหญ่อยู่ในคาเฟ่ริมทาง นักร้องตั้งแขกเมื่อคราวสิบปีให้หลัง วันนี้ต้องคอยประทังด้วยเงินค่าตัวต่างๆ มองย้อนอดีตเธอคิดอยากมีครอบครัว มีเสียปากหวาน พันพัว หลวมตัวหอบผ้าหนีตาม อยู่กินพันผูกกับลูกถูกเขาลืมค่า ทั้งเธอกับลูกรับกรรม จึงจำหวนมาถือไม้ค้.....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2544). คุณป้าคาเฟ่ ชุดที่ 9 นักสู้ ม. 3. (เทปดลับ)

เพลงนี้กล่าวถึงนักร้องหญิงวัยสี่สิบปีที่ยึดอาชีพร้องเพลงตามคาเฟ่ ในอดีตเธอหนีตามผู้ชาย ต่อมาถูกทอดทิ้งจึงต้องร้องเพลงหาเลี้ยงชีพและเลี้ยงลูกตามลำพัง

อาชีพขายบริการ หญิงสาวชาวอีสานที่เรียนน้อยและด้อยการศึกษา มักถูกหลอกลวงให้ไปเป็นหญิงบริการ ดังเพลงต่อไปนี้

คืนนี้ห้องนอนได้แสงน้อนอนห้องใด พี่กลืนน้ำตาตกใน เมื่ออ่านจดหมายที่เธอเขียนมา เจ้าเขียนบรรยายถูกหลอกไปขายที่โรงน้ำชา พลิกายสังเวทยามาหมดปัญญาหาทางคืนบ้าน ปวดร้าวดวงใจพี่เหมือนมีไฟไหม้ลาม หลับตาเห็นภาพคนงาม ถูกพ่อค้ากามเขาทรมาน....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2541). ใต้แสงน้อนอน. ชุดที่ 5 ยาใจคนจน. (เทปดลับ)

เพลงนี้กล่าวถึงหญิงสาวที่ถูกหลอกมาขายบริการ ต้องทนทุกข์ทรมานทั้งกายและใจได้แต่เขียนจดหมายมาหาคนรักเพื่อขอความช่วยเหลือ จะกลับบ้านก็กลับไม่ได้จึงต้องทนทุกข์ไปในแต่ละวัน นอกจากนั้นสาวชาวอีสานบางคนไปทำอาชีพขายบริการด้วยความสมัครใจก็มี ดังเพลงต่อไปนี้

ไกลเป็นไปได้น้องกระต่ายสาวไร้แดงโม วันนี้น้องมานั่งโซวี ผูกโบว์เป็นนางกระต่ายแต่งตัววาบหวาม ใช้ความงามล่อผู้ชาย เข้ายวนไต้ฉนวนแสงไฟยั่วใจ นักท่องราตรี พี่คอยช้ำชอกคนเขาบอกจึงได้ตามมา ได้พบได้เห็นกับตาอนิจจาสาวนาแฟนพี่ จากคนเรียบริ้อยมานั่งอ้อยปล้อยตัวเสรี กระต่ายหลงไฟแสงสีจันลิมแสงจันทร์บ้านไพร กระต่ายหมายจันทร์วันนี้ถูกชายหมายดาความสาวถูกนำมาตีราคาแลกค่าความใคร่...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). กระต่ายลิมจันทร์ ชุดที่ 6 ขายแรงแตงนาง. (เทปดลับ)

เพลงนี้กล่าวถึงสาวชาวอีสานที่สมัครใจไปขายบริการ ต้องใช้ร่างกายและหน้าตาแลกกับเงิน ประกอบกับอาชีพที่ทำ ทำให้สาวชาวอีสานมีความประพฤติไม่เรียบร้อย ไม่รักษานวลสงวนตัว พฤติกรรมและการแสดงออกเปลี่ยนไปจากเดิมที่เป็นอยู่

อาชีพกรรมกร เป็นอาชีพขายแรงงานของชาวอีสานที่พอจะทำงานแลกกับค่าแรง เนื่องจากความรู้ัน้อย จึงไม่มีโอกาสเลือกทำงานสบายที่ได้ค่าตอบแทนสูง ดังเพลง

คำวอนจากใจลูกผู้ชายที่ขายแรงงาน ส่งไปถึงเธอผู้นั้นได้พบกันที่หน้าโรงหอ ได้คุยแรกเห็นรู้ว่า เป็น ต.จ.ว. เหมือนกับพี่เลยหนอคุยถูกคอเฝ้ารออยากเจอ จ.ม. ส่งไปถักสายใยหัวใจนำพา บางวันแอบโทร ไปหาอยากจะมาพบหน้าเธอ ลูกจ้างงานหลายเจ้านายไม่ให้มาเจออย่าลิมที่พี่เสนอนัดเจอที่วันแรงงาน...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). รอรักวันแรงงาน ชุดที่ 6 ขายแรงแตงนาง. (เทปดลับ)

เพลงนี้กล่าวถึงคนอีสานทั้งไร่ ทั้งนามาขายแรงงานในเมือง ส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างในโรงงาน: ต่างๆ ต้องทำงานหนักและทุกข์ใจเพราะคิดถึงคนรักซึ่งบางครั้งมีงานหนักจึงไม่มีโอกาสได้มาเจอคนรัก และนายจ้างไม่อนุญาตให้ออกมา จึงต้องนัดเจอกันในวันแรงงานซึ่งถือว่าเป็นวันที่มีค่าสำหรับผู้ใช้แรงงาน

อาชีพช่างซ่อม เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ต้องอดทนและเหน็ดเหนื่อยกับการทำงานในอุ้งรถเพราะเหม็นกลิ่นน้ำมัน เสื้อผ้าเประอะเปื้อนสกปรก ดังเพลงต่อไปนี้

ชีวิตช่างซ่อมต้องยอมมอดำ เพราะงานที่ทำงานต้องคล่ำน้ำมัน เครื่องจักรรถยนต์ชนมาไม่หวั่น เหม็นกลิ่นน้ำมันทั้งวันต้องทน ใจซื่อมือดำทำงานตามสั่งนั่นคือคนช่าง หมอয়াเครื่องยนต์ ฝ้าอยู่ทั้งวันงานมาไม่บ่น มีความจนคอยบังคับบัญชา กว่าจะได้มันมาเงินตราค่าเหนื่อย ซ่อมกันจนเมื่อยเรียวแรงแขนขา...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2541). ชีวิตช่างซ่อม ชุดที่ 5 ยาใจคนจน. (เทพดลั)

จากตัวอย่างเพลงกล่าวถึงชีวิตช่างซ่อมว่า ต้องอดทนเหน็ดเหนื่อยและทนกับกลิ่นเหม็นของน้ำมัน ทั้งนี้เพราะต้องใช้แรงแลกเงินนั่นเอง

อาชีพขับรถ อาชีพนี้คนอีสานส่วนใหญ่นิยมทำกันมาก เช่นขับรถแท็กซี่ ขับรถโดยสารที่วิ่งระหว่างจังหวัด บางครั้งต้องอดทนอดหลับอดนอนเพื่อขับรถส่งผู้โดยสารให้ถึงจุดหมาย เพื่อได้ค่าแรงเลี้ยงชีพแต่ก็หวังไว้ว่าสักวัน คงจะได้มีรถสักคันเป็นของตนเอง ดังเพลง

หลังอิงเบาะมือจับพวงมาลัย ขับรถไปตามที่นายเขาสั่ง ล้อรถหมุนใจฟุ้งถึงนาง ยิ้มริมทางเคยส่งมาเป็นแรงใจ รกแล่นผ่านบ้านของเธอคนงาม บิบนแดรตามกลัวเจ้าลิ้มยิ้มให้ เมาไม่ขับ แต่พี่กลัวหลับใน หากวันใดไม่เห็นรอยยิ้มนาง รกแล่นอยู่ถนนแต่ใจคนล่องลอยอยากใส่เกียร์ถอยมารับเธอ เคียงข้างเป็นเพื่อนคุย...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). ขับรถคอยรัก ชุดที่ 7 ทางเบี่ยงอย่าเสี่ยงเดิน. (เทพดลั)

เพลงนี้กล่าวว่าอาชีพขับรถต้องขับไปตามที่นายจ้างสั่ง ซึ่งบางครั้งไม่มีสมาธิเพราะคิดถึงคนรัก แต่ก็ต้องทำ บางทีก็กลัวหลับในเหมือนกันเพราะไม่มีสมาธิ

แดดร้อน ๆ ขับรถตะลอนหาเงิน เหนื่อยเหลือเกินกว่าจะได้เงินมา ดาจ้างทาง พลาดพลั้งอาจมรณา พอตื่นลืมตา ก็อยู่กับพวงมาลัย ขับรถเขารถเรายังไม่มีนานก็ปี ก็ขับรับจ้างเขาไป ได้ค่าแรงก็พอได้กินกันตาย ปสู่วันใดจะได้มีรถสักคัน....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). ดาวนักรักดาวนรถ. ชุดที่ 3 บายศรีคนเศร้า. (เทพดลั)

เพลงนี้กล่าวว่า อาชีพขับรถเป็นอาชีพที่เหน็ดเหนื่อย ได้ค่าแรงน้อยและต้องหักค่าเช่ารถ เงินที่เหลือก็พอใช้จ่ายในแต่ละวันเท่านั้น และในบางครั้งต้องเสี่ยงกับอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นได้ทุกขณะ

อาชีพลูกจ้าง จากปัญหาความยากจน ชาวอีสานจึงต้องต่อสู้ดิ้นรนในการทำมาหากินโดยใช้แรงกายแลกกับเงินเพียงเล็กน้อยโดยไม่เกี่ยงงานหนักเบาทุกชนิด เพียงขอให้ได้เงิน ดังเพลง

ได้ฤกษ์งามข้าวเหนียวคินนา ได้เวลาปลาร้าคินถิ่น ลูกอีสานจากบ้านมาหากิน จะยอนคินถิ่น ผืนดินมารดา จากบ้านมา เพราะความยากจน กระเสือกกระสน สู้ทนฟันฝ่า มาอยู่เมืองกรุง ทำงานแลกเงินตราจางใด ๆ กะขอให้ได้เงินมา หนึ่งปีเมื่อถึงเวลาคนลูกปลาร้าจะกลับมาบ้านเดิม กลับมาเพิ่มมาเติมไออุ่น (ซ้ำ) มาเอาบุญฮ่วมบ้าน มาแบ่งปันวัดวา กลิ่นปลาร้ามันติดอยู่ในใจ ลูกอีสานคนไกลจั่งปโลลิมบ้าน...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). ปลาร้าคินถิ่น ชุดที่ 3 บายศรีคนเศร้า. (เทปดัด)

เพลงนี้ กล่าวถึงชาวอีสานที่มาทำงานในกรุงเทพฯ ทำงานหนักทุกอย่างด้วยความอดทน และเมื่อถึงเทศกาลวันหยุดก็จะกลับไปเยี่ยมญาติพี่น้องและเยี่ยมถิ่นฐานบ้านเกิด

ผู้สาวบ้านไพรโงมั้น จากถิ่นฐานมาสู่งานเมืองใหญ่ อ้ายเก็บภาพพิมพ์ในใจเหี่ยวท่อมกาย แต่ใจยังสวย ทำงานเป็นลูกจ้างเขา ค่าแรงเจ้าแล้วแต่เจ้านายอำนวย_เขาใจเค็มแต่เจ้าก็เต็มใจช่วย หน้าตาสวยแต่หัวใจไม่บอบบาง...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2546). สวยทรหด ชุดที่ 11 โรงเรียนล้างจาน. (เทปดัด)

เพลงนี้กล่าวว่าสาวชาวอีสานที่มาทำงานต้องมีความอดทนและสู้กับงานหนักเบาทุกชนิดถึงแม้จะได้ค่าแรงเพียงเล็กน้อยตาม บางครั้งถูกเอาเปรียบจากนายจ้างก็ต้องยอม

....ชีวิตฟันฝ่า ก้าวมาจากเด็กล้างจาน มหาลัยเคยผ่าน แต่ไม่ได้เรียนกับเขา คิดถึงวันเก่า เคยยืนเฝ้าหลังครัวล้างจาน ใช้ห้องอาหาร เป็นสถานฝึกสู้ความเศร้า ฝึกความอดทน เรียนรู้ผู้คน เรื่องราว จากค่าจนเข้า ตั้งเข้าโรงเรียนทุกวัน โรงเรียนล้างจาน ปั่นใจให้สู้และชื่อไม่มีหนังสือรับรองไว้เป็นหลักฐาน บนทางดิ้นรน มีความจนไว้เป็นการบ้าน ไม่รับประกัน ไม่มีवादใครดอกสาว...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2546). โรงเรียนล้างจาน ชุดที่ 11 โรงเรียนล้างจาน. (เทปดัด)

เพลงนี้กล่าวว่าคุณอาชีพลูกจ้างล้างจานเป็นงานที่นอกจากเหน็ดเหนื่อยแล้ว ยังเป็นสถานที่ฝึกความอดทน สอนให้เรียนรู้ชีวิตจากผู้คนที่คุณเจอ จึงเป็นเสมือนโรงเรียนชีวิตแห่งหนึ่งแต่แตกต่างที่ไม่มิใช่ประกาศนียบัตรรับรองแต่สิ่งที่ได้คือประสบการณ์ชีวิต

ตั้งแถมรอนนอนบนหล้าเรือ น้ำเค็มเหมือนเกลืออาบเหงื่อแทนน้ำประปาจากบ้านมาไกล
เรือนกายคือน้ำกับฟ้า มีแคนที่พ่อให้มาเป็นเพื่อนชิวยามเหงา อวนยาวควาปลาพบพาทุกวัน
คลื่นลมโหมหนาน หวาดหวั่นใจนั้นเหน็บหนาวต้องยอมจำนน จำทนปวดร้าว ผันเห็นบ้านเรือน
เคยเนาว์คิดถึงบ้านเขาเคยนอน....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). เสียงแคนเสียงคลื่น ชุดที่ 6 ชายแรงแตงนาง. (เทปดัด)

เพลงนี้กล่าวถึงการทำประมงต้องออกเรือหาปลากลางทะเล ซึ่งส่วนใหญ่ชาวอีสานจะไปเป็นคณงานในเรือประมงแถบจังหวัดชายฝั่งทะเล ต้องทนเหงาและคิดถึงบ้าน

การที่ชาวอีสานต้องมาทำงานยังต่างถิ่นก็เนื่องมาจากสภาพความแห้งแล้งและความยากจนที่ประสบอยู่คือ การทำการเกษตรไม่ได้ผลจึงทำให้ชาวอีสานบางส่วน ต้องอพยพย้ายถิ่นเพื่อความอยู่รอด เพราะพวกเขาคิดว่าถ้าการไปทำมาหากินต่างถิ่นนั้น คงจะดีกว่าที่พวกเขากำลังเผชิญอยู่และถ้ามีงานทำ คงมีเงินมาช่วยเหลือครอบครัวได้บ้าง ดังบทเพลงต่อไปนี้

อุตสาหกรรมหนักแล้งจากทุ่งมา น้ำขาดนาเสียงชะตามาเมืองใหญ่ เพื่อขายแรงงาน
หอบความหวังพ่อแม่และคนทางบ้าน หากมีงาน คงมีเงินส่งไปเยี่ยมยา เหนื่อยแทบขาด
ใจ ผันไว้ขอไต้งานท่า เข้ายันค่าทอนขันแข็ง เอาแรงนำพาคนในเมืองฝืดเคืองน้ำใจเมตตา ถึง
ยามอ่อนล้าค่าแห่งคนโดนชื่นใจ อ่อนไหวหัวใจไม่ได้พักผ่อน หวังหลบร้อนมาพึ่งเย็นก็เป็น
ไม่ได้ อยู่มาแล้งน้ำ อยู่เมืองก็แล้งใจ น้ำตาตกในน้อยใจในวาสนา...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). แล้งน้ำแล้งใจ ชุดที่ 6 ชายแรงแตงนาง. (เทปดัด)

เพลงนี้กล่าวถึงชาวอีสานที่มาทำงานยังต่างถิ่นพวกเขาคือตัวแทนของความหวังและความฝันของพ่อแม่พี่น้อง ที่มาทำงานและมีเงินส่งไปให้ครอบครัวได้ใช้จ่ายแต่สิ่งทีพวกเขาพบไม่ได้เป็นดังที่หวัง

เพราะงานก็ไม่ค่อยมี และในบางครั้งก็ถูกดูถูกเหยียดหยามจากคนในสังคมเมือง ทำให้เกิดความท้อแท้ และน้อยใจในวาสนา

จำเป็นต้องไปทั้งที่ใจอยากอยู่ ทางข้างหน้าผู้ต้องสู้ให้ได้แน่นอน ความจนบังคับให้จำ
รับทนจนจรรยาเข้ามานครอุปการะหากินคือแรง ฝันยิ้มแห่ง ฤกษ์องใจแองๆก่อนลา
จับมือแก้วตาบอกกล่าวก่อนแต่คำพวงอยู่บ้านคอยอ้าย ดูแลใจอย่าได้เปลี่ยนแปลง ฤดูขายแรง
เริ่มแล้วบ่แคล้วห่างกัน แคนและบ้านคือวันเก่าก่อน แสนล่าฮ่าฮอนจิตใจยามไกลถิ่นฐาน
กอดกระเป๋าน้ำตาหยดบนรถโดยสาร เอาเสียงแคนสายไกลบ้านปลอบขวัญแรงงานบ้านเฮา...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2546). แคนลาคอน ชุดที่ 11 โรงเรียนลำปางจวน. (เทพดลั)

เพลงนี้กล่าวถึงคนจนชาวอีสานจำเป็นที่จะต้องละทิ้งถิ่นฐานบ้านเรือนและคนรักเพื่อมาหางาน
ทำในกรุงเทพ โดยเป็นกรรมกรรับจ้างทุกอย่างที่ใช้แรงงาน

เหมือนนกขมิ้นไม่มีรังนอน นีหรือคือกรรมกรพเนจรไม่มีจุดหมาย มีกินวันนี้ พรุ่งนี้จะกิน
อะไร คำตอบอยู่ที่ร่างกายจะขายได้เงินหรือเปล่า ทุกวันต่อสู้อยู่กับปัญหา สะสางได้บางเวลา
แล้วเวียนมาไม่มีบางเบายามใดอ่อนล้าปัญหาที่ยังตามแผดเผา ไม่ยอมให้เราได้มีเวลาหายใจ
ถนนสายนี้ไม่มีที่ให้พักผ่อน เส้นทางสายกรรมกรต้องสัญจรผจญทุกข์ภัย ต้องทำงานหนักถ้า
รักจะอยู่เส้นทางนี้ ทอยไม่ได้สู้อไปถ้าใจยังเต้น....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2541). ถนนนักสู้ ชุดที่ 5 ยาใจคนจน. (เทพดลั)

เพลงนี้กล่าวถึงชีวิตกรรมกรที่ความเป็นอยู่ในแต่ละวันขึ้นอยู่กับค่าแรงที่แลกมาด้วยหยาดเหงื่อ
และความเหนื่อยยากแม้แต่ที่นอนยังไม่มีเป็นหลักแหล่ง เวลาในการพักผ่อนก็มีน้อยในแต่ละวัน ต้อง
ต่อสู้กับงานหนัก แต่ก็ต้องทนและสู้ต่อไปเพื่ออนาคตและความหวังของคนทางบ้าน

จากการวิเคราะห์วิถีชีวิตด้านการทำมาหากินของชาวอีสานจากบทเพลง พอสรุปได้ว่ากล่าวถึง
การประกอบอาชีพทางการเกษตร คือการทำนา ทำไร่ เป็นหลักโดยอาศัยน้ำจากธรรมชาติ ส่วนชาว
อีสานบางกลุ่มอพยพเข้ามาทำงานในตัวเมืองหรือต่างถิ่นที่ห่างไกล โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครโดย
ประกอบอาชีพกรรมกร เช่น เป็นคนงานในโรงงานต่างๆ อาชีพช่างซ่อมเครื่องยนต์ อาชีพรับจ้าง

อาชีพขายบริการซึ่งมีทั้งถูกหลอกลวงมาและสมัครใจทำเองเพราะความจน นอกจากนี้ยังมีอาชีพขี้บรดคนรับใช้ เป็นต้น ส่วนทัศนคติของชาวอีสานที่มาทำงานยังต่างถิ่นนั้น

พวกเขาคิดว่าสังคมในเมืองคงเป็นสังคมที่ดี มีงานให้ทำแต่เมื่อมาทำงานแล้วกลับไม่เป็นดังที่คิด เพราะค่าแรงก็ได้รับน้อย ผู้คนก็แล้งน้ำใจนอกจากนั้นยังถูกเอาเปรียบจากนายจ้างอีก

1.2 วิถีชีวิตชาวอีสานด้านปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต ปัจจัยสี่เป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ต้องดำเนินควบคู่กับการดำรงชีวิตประจำวันซึ่งขาดไม่ได้ ปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิตของชาวอีสานมีลักษณะดังนี้

1.2.1 อาหาร ชาวอีสานไม่ว่าจะอพยพย้ายถิ่นไปทำมาหากินที่ใดก็ตามการบริโภคอาหาร จะมีวัฒนธรรมที่กินอยู่อย่างเรียบง่าย และบริโภคข้าวเหนียวเป็นหลัก ส่วนพืชผักผลไม้ นอกจากที่ปลูกกินเองเล็กน้อยแล้ว ยังนิยมเก็บพืชที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ หาได้ตามเรือกสวนไร่นา แม่น้ำลำคลองทั่วไปมาประกอบอาหาร ดังเพลง

...ลูกอีสานคนไกลจับปลาลิมบ้าน ฮอดสงกรานต์ ตรุษจีน ยามใดหลอมรวมใจ ตั้งกองผ้าป่า ลูกข้าวเหนียว พร้อมใจศรัทธาแห่กันมา พัฒนาบ้านเรา กลับมาแล้ว...ลูกกลับมาแล้ว เสียงโฮ เสียงแซว มาแล้วคนหนุ่มสาว พ่อแม่จำ โปรดช่วยมารับเอา เตรียมฝ้ายขาว ๆ ผูกเอาขวัญคืนมา เตรียมปลาร้า ปูนา ต่าบักหุ้ง อ่อมบักหอย ก้อยกุ้ง คอยไว้แน่นเด้อ...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). ปลาร้าคิ่นถิ่น. ชุดที่ 3 บายศรีคนตรา. (เทพดลัป)

...เป็นสาวคนโก้คนเด่น มาสำอางเป็นลำข้าวเหนียวล้าย ๆ ชวนให้อ้าย คีตนำ ส้มตำลาลาบ จัว ปิ้งไก่ แกงหน่อไม้ใส่ผัดแดงต้ม...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). สาวข้างเหนียว. ชุดที่ 4 ผู้สาวโรงงานอย่าร้องไห้ (เทพดลัป)

จากบทเพลง อาหารของชาวอีสานส่วนใหญ่ ได้จากแหล่งธรรมชาติ เช่น กุ้ง ปู ปลา ปู หอย ผัดแดง หน่อไม้และจากสัตว์เลี้ยง เช่น ไก่ วัว เอามาปรุงเป็นอาหารเช่น ก้อยกุ้ง อ่อมหอย แกงหน่อไม้ ลาบวัว ปิ้งไก่ ส้มตำ เป็นต้น กรรมวิธีในการประกอบอาหารไม่ยุ่งยาก อาหารบางชนิดสุกๆดิบๆ เช่น ก้อย ลาบ เป็นต้น

1.2.2 ที่อยู่อาศัย จากสภาพความยากจนของชาวอีสาน ประกอบกับทำอาชีพเกษตรกรรม การดำเนินชีวิตในแต่ละวันจึงอยู่กลางท้องทุ่งนา เกียงนาจึงเป็นที่อาศัยพักพิงในยามเหน็ดเหนื่อย เมื่อยล้า จากการทำงานซึ่งทุกครอบครัวจะปลูกไว้ในบริเวณที่นาของตนเอง "เกียงนา" เป็นที่อยู่อาศัยขนาดเล็กก่อสร้างด้วยวัสดุที่หาง่าย เช่น ฟางข้าว หรือตอซังข้าว ดังเพลง

เย็นสายลมท้องทุ่งลอยมา น้บ่นเทียนนาได้หลังคามุงฟาง ปิดเครื่องมือถือวางมือจากงาน
ทุกอย่างในวันทีกลับคืนรังหันหลังให้เมืองชั่วคราว เงาเมฆลอยเป็นร่มเย็นกาย แวเสียงนกไพร
ทักทายหัวใจเบาๆ เบิ่งชื่อดอกกุณฑลเหลืองสลบสีทุ่งตอซังข้าว ดึงใจให้ลืมเรื่องราวขุนวยในสังคม
เมือง เคยชุ่นเคื่องจากเมืองในทุกฉากตอน เทียงนาคอยเอื้ออาทรต้อนรับผอนคลานทุกเรื่อง...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2547). เทียงนาเอื้ออาทร. ชุดที่ 12 ผ้าขาวบนป่าชาย. (เทพดลัับ)

จากบทเพลงจะเห็นได้ว่าเทียนนาเป็นที่ยู่อาศัยที่ปลูกสร้างได้ง่ายโดยใช้วัสดุธรรมชาติ ใช้เป็นที่
พักผ่อนที่มีบรรยากาศแวดล้อมดี สร้างความสุขทางจิตใจของชาวอีสานได้ดีอีกด้วย ส่วนชาวอีสาน
ที่มาทำงานยังต่างถิ่นหรือในเมือง จะใช้ห้องเช่าเป็นที่พักในขณะที่เดียวกันก็เตรียมไว้สำหรับเป็นเรือนหอ
เจ้าสาว ด้วยความที่มีรายได้น้อยจึงไม่สามารถสร้างเรือนหอที่มีราคาแพงได้ จึงมีแค่เรือนหอห้องเช่า
ตกแต่งด้วยภาพวิวทิวทัศน์และใช้ผืนเสื่อปูนอนเพราะไม่มีเตียง ดังเพลง

คนจนคืออ้าย ถึงตายก็ไม่เป็นข่าว อยู่ในห้องเช่ากินข้าวกับปลากระป๋อง เรื่องต๋อยเรื่องดีไม่มีอยู่
ในสมองนิตยบภพรองก็คือชอบมองคนสวย โชคไม่เคยช่วย ความรวยไม่เคยมาสู่ อาศัยใจสู้อยู่ใน
โลกความชวย...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2543). ก้อนดินริมทาง. ชุดที่ 8 เหนื่อยไหมคนดี. (เทพดลัับ)

จากเพลงข้างต้นกล่าวว่าจากความยากจน และได้ค่าแรงน้อย จึงต้องเช่าบ้านอยู่ กับข้าวก็มี
แค่ปลากระป๋องเท่านั้นนอกจากนั้นสภาพห้องที่แคบและไม่เอื้ออำนวยในการประกอบอาหารจึง
ประกอบอาหารที่ง่ายๆและราคาไม่แพงมากนัก

รับปากไปขอแต่เรือนหอยังเป็นห้องเช่า ว่าที่เจ้าสาวทนอยู่ ชั่วคราวได้ไหม เก็บเงิน มานาน
ปลูกเรือนหอไม่ทันตั้งใจ พี่เองก็อ้าย แต่ไม่ยอมผิดสัญญา เฝ้าจัดห้องน้อย เพื่อเตรียมคอยรับนาง
ร่วมห้อง ข้างฝ้ายหมอง ต้องเอาภาพวิวปะปะผา...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2544). เรือนหอห้องเช่า. ชุดที่ 9 นักสู้ ม3. (เทพดลัับ)

...ห้องเก่าที่นอนมอซอ นีคือห้องหอที่พี่แต่งร่อนงยาเสื่อผืนหมอนใบเก่าแก่ เพราะเป็นห้อง
เช่าที่ด้อยราคา ไม่มีเตียงนอนนุ่มหนา แต่ก็ฉาบทาด้วยสีตราหัวใจ....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). วิมานผืนเสื่อ. ชุดที่ 6 ขายแรงแตงนาง. (เทพดลัับ)

จากเพลงข้างต้นกล่าวถึงเรือนหอของชายหนุ่มชาวอีสานที่มาทำงานยังต่างถิ่นที่ เพราะมีรายได้น้อยแต่มีความรักและจริงใจกับหญิงสาวที่จะมาเป็นเจ้าสาวจึงตกแต่งห้องเช่าให้มีสภาพที่ดีขึ้น โดยการนำภาพวิมาและ และหวังไว้ว่าเมื่อมีเงินคงจะสร้างเรือนหอให้ดีกว่านี้

จากเพลงกล่าวสรุปถึงที่อยู่อาศัยของชาวอีสานในท้องถิ่นชนบทอีสานว่าลักษณะบ้านเรือนจะเป็นสิ่งปลูกสร้างอย่างง่ายวัสดุหาได้จากธรรมชาติ เช่นเถียงนา เพื่อใช้พักพิงในขณะหยุดพักจากการทำงาน และเมื่อเข้ามาทำงานในเมืองหรือต่างถิ่นก็จะเช่าห้องอยู่อาศัยในขณะเดียวกันก็ใช้เป็นเรือนหอสำหรับเจ้าสาวด้วย เพราะความที่มีรายได้น้อย จึงไม่สามารถสร้างเรือนหอที่มีราคาแพงได้

1.2.3 เครื่องนุ่งห่ม ชาวชนบทอีสานในถิ่นอีสานจะนุ่งห่มอย่างเรียบง่าย ซึ่งในอดีตจะใช้ผ้าพื้นเมืองที่ถักทอเอง แล้วนำไปตัดเป็นผ้าถุง ผ้าซิ่น หรือทำเป็นผ้าขาวม้า ดังเพลง

...เงาเมฆลอยเป็นร่มเย็นกาย แว่วเสียงนกไพร่ทักทายหัวใจ เบาๆ เบิ่งช่อคุณเหลือองสลบสีท่ง
ดอ ชั่งข้าว ดึงใจให้ลืมเรื่องราววุ่นวายในสังคมเมือง เคยชุ่นเคื่องจากเมืองในทุกฉากตอน เถียงนา
คอยเอื้ออาหาร ดับร้อนผ่อนคลายทุกเรื่อง ฟูผ้าขาวม้าเอนหลังหลับโดยไมลั่นเปลือง ฟังหมอลำเรื่อง
ไย่ละน้อ กล่อมใจในฝัน...

(ไมค์ ภิรมย์พร. (2547). เถียงนาเอื้ออาหาร. ชุดที่ 12 ผ้าขาวบนบ่าชาย. (เทปตลับ)

จากเพลงชาวอีสานใช้ผ้าขาวม้าสารพัดประโยชน์ เช่น ผูกอู๋ ปูนอน ผ้าซิ่น ผ้าเปียง ผ้าอ้อมและตัดเป็นเสื้อผ้าก็ได้ ลักษณะของผ้าขาวม้าขนาดมาตรฐานโดยทั่วไป มีขนาด 75 เซนติเมตร ยาว 190 เซนติเมตร (สุนีย์ จรัสปรัชญา 2541 : 5) นอกจากประโยชน์ทางการใช้สอยแล้ว ผ้าขาวม้ายังใช้ประโยชน์ในทางพิธีกรรม (จิตติพร วิจิตรมงคลสิน 2541 : 14-16)เช่นใช้ช้อนขวัญ ทำผ้ายันต์ ผ้าประดับเสาศาลาวัด ผ่ากฐิน ผ้าบังสุกุล ผ้าอาบน้ำฝน ผ้าสมมาเป็นต้น

ในปัจจุบันสภาพสังคมชนบทได้รับอิทธิพลของตะวันตกเช่นกัน ทำให้หนุ่มสาวมีความต้องการแต่งกายตามสมัยนิยม แต่ด้วยความยากจน จึงต้องรอซื้อเสื้อผ้าตอนลดราคาดังเพลง

ความรักของพี่เป็นหนี้ใจน้อง เมื่อคราวมีหลายคนจอง แต่น้องก็ยังเลือกพี่ ผู้ชายคนยากหลักประกัน
ชีวิตไม่มี ยอมทนจนทางชีวิตมีเพียงใยรักอ้อมชู เราสองเคียงคู่ยืนสู่ความล้ำ สำนึกเดือนใจทุกคราวว่าดิ่ง
น้องมาทนสู้ จากความสบายสู่ทางใจไร้เงินอ้อมชู หลายคราวที่เฝ้ามองดูรู้ไหมพี่ กลิ่นน้ำตา สองแก้ม
เคยทาแบ่งนวลต้องมาเปื้อนเหงื่อ เก็บเงินซื้อเสื้อผ้าต้องรอให้ลดราคา ลำบากกับพี่ยังมีอ้อมในแหว
ตา....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2545). เจ้าหนี้หัวใจ. ชุดที่ 10 ด้วยแรงแห่งรัก. (เทปตลับ)

เพลงนี้กล่าวถึงหญิงสาวที่มีฐานะดี แต่เลือกแต่งงานกับชายหนุ่มฐานะยากจน จึงต้องเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายในครอบครัว เช่น จะซื้อเสื้อผ้าต้องรอให้ลดราคา เพื่อช่วยกันประหยัดค่าใช้จ่าย

1.2.4 ยารักษาโรค ชาวชนบทอีสานส่วนใหญ่อาศัยอยู่ตามชนบทที่ห่างไกล การขนส่งการเดินทางเข้ามารักษาในโรงพยาบาลค่อนข้างยุ่งยาก ดังนั้นเวลาเจ็บป่วยไม่สบาย จึงหายไปตามที่มีในธรรมชาติที่เรียกว่า ยากลางบ้าน มารักษาตนเองและในเนื้อเพลงไม่มีกล่าวถึงการใช้จ่ายและการรักษาโรคของชาวอีสาน แต่มีการพูดล้นนโยบายสามสิบบาทรักษาทุกโรคของ กระทรวงสาธารณสุขว่าโรคความรัก สามสิบบาทรักษาไม่หาย ดังเพลง

โรคความรักขาดสามสิบบาทรักษาได้ ถูกสาวลืมใจฝากไว้เพียงคำว่าเหงา หมอไม่มียารักษา
โรคหัวใจเศร้า คิดถึงเจ็บปวดและเหงาบรรเทาด้วยทำงานหนัก ...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2545). งานหนักรักษาใจ ชุดที่ 10 ด้วยแรงแห่งรัก. (เทพดลัป)

เพลงนี้กล่าวว่าโรคความรักไม่สามารถที่จะรักษาได้ด้วยหมอหรือนโยบายใด ๆ ทั้งสิ้น แต่บรรเทาได้ด้วยการทำงานหนัก

จากเนื้อเพลงที่กล่าวถึงปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิตของชาวอีสาน พอสรุปได้ว่าด้านอาหารบริโภคข้าวเหนียวเป็นหลักมีกับข้าวที่ใช้พืชผัก ปลูกจากธรรมชาติ มาปรุงด้วยการต้ม คั่ว ลาบ ที่อยู่อาศัยเป็นกระต๊อบหรือเถียงนาในชนบท แต่เมื่อมาทำงานในเมืองต้องอาศัยห้องเช่า ด้านเครื่องนุ่งห่มชาวอีสานใช้ผ้าพื้นเมืองที่ทอเองมาตัดเป็นเครื่องนุ่งห่มต่าง ๆ โดยเฉพาะผ้าขาวม้าซึ่งใช้ได้สารพัดประโยชน์ ส่วนยารักษาโรคที่โดยปกติชาวชนบทอีสานจะใช้ยากลางบ้านเป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่มีบทเพลงที่กล่าวถึงการใช้จ่ายแต่อย่างใด แต่จะมีบางเพลงที่กล่าวล้นนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขสามสิบบาทรักษาทุกโรค

2. ภาพสะท้อนสังคมด้านเศรษฐกิจ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจมากที่สุด และปัญหานี้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประชากรเกิดการย้ายถิ่น เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบอาชีพทางการเกษตรที่ต้องอาศัยธรรมชาติเป็นหลัก แต่มีฝนตกน้อยและไม่สม่ำเสมอ ระบบชลประทานยังไม่ดีพอ ผลผลิตทางการเกษตรจึงไม่ได้ผลเท่าที่ควร จึงทำให้ผู้คนย้ายถิ่นเพื่อไปหางานทำและมีรายได้มาจุนเจือครอบครัวดังการสำรวจการย้ายถิ่นของสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ.2533 สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ประยูร อุดมเสียง มปป : 47)

พบว่าจำนวนประชากรที่ย้ายถิ่นจากอีสานไปยังภูมิภาคอื่นๆ มีจำนวนสูงถึง 662,100 คน โดยเฉพาะย้ายเข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างในกรุงเทพมหานครถึงร้อยละ 45.9 ซึ่งมีจำนวนมากกว่าภาคอื่น ๆ และเป็นเพศชายมากกว่าหญิง ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเท่ากับ 3,563 บาท/ปี นับว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ จากสภาพเศรษฐกิจดังกล่าว จึงทำให้พบปัญหาความยากจนมากในภาคอีสาน เป็นผลให้เกิดการย้ายถิ่นเพื่อหางานทำมาก ซึ่งในบทเพลงของสลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดยไมค์ ภิรมย์พร ได้สะท้อนสภาพทางเศรษฐกิจของชาวอีสานในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ด้านความยากจนในการดำเนินชีวิต

ด้วยสภาพดินฟ้าอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย การทำเกษตรกรรมจึงไม่ได้ผลเท่าที่ควร รายได้ของประชากรต่อครัวเรือนไม่พอกับค่ายังชีพ ประชาชนชาวอีสานจึงจำเป็นต้องจากถิ่นฐานไปหางานทำเพราะความยากจนบังคับต้องจากคนรักไปขายแรงงานในเมืองและต่างถิ่น ดังบทเพลง

จำเป็นต้องไปทั้งที่ใจอยากอยู่ ทางข้างหน้าผู้ต้องสู้ให้ได้แน่นอน ความจนบังคับให้จำ
รับทนจนร จากนาเข้มาหนคร อุปกรณ์หาคินคือแรง ฝันยิ้มแห้งๆ ตอนใจแสงๆ ก่อนลา
จับมือแก้วตาอ้ายลาก่อนเต๋อกำแพงอยู่บ้านคอยอ้าย ดูแลใจอย่าได้เปลี่ยนแปลง ฤดูขายแรงเริ่ม
แล้วบ่แล้วห่างกัน...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2546). แคนลาคอน ชุดที่ 11 โรงเรียนล้างจาน. (เทปดลัับ)

เพลงนี้กล่าวถึงการเข้ามาหางานทำก็เชื่อว่าจะได้งานทำทุกวันวันไหนมีงานก็มีเงินซื้อข้าวกินวันไหนไม่มีงานก็อด แต่ก็ต้องอดทนไม่ยอมแพ้ดังบทเพลง

คนมีตั้งค์เขาดั่งคำถามในใจว่า ตื่นขึ้นมววันนี้จะกินอะไรดี แต่คนจน คนจนอย่างเรานี้คำถามที่มี วันนี้
จะเอาอะไรกินแตกต่างกันเราไม่อาจฝันไปเทียบได้ ความสุขสบายเราคงไม่อาจจวิล วันต่อวัน มี
งานถึงได้มีกิน ไม่อาจโบายบินเลือกอยู่เลือกกินตามใจ ขอเพียงแค่อ้อมเท่านั้นขอให้มีงานมีเงิน
มีกินกันตาย รสชาติไม่หวานคงไม่เป็นไร แค่อ้อมมีกินยาไส้ ต่อลมหายใจก็พอ ทนทำใจ
ยอมรับเงื่อนไขด้วยใจแน่ ใจอย่าแพ้ อ่อนแอไม่ได้ เลยหนอ ปล่อยให้คน ให้ทนไม่ให้ท้อขอเพียงมี
กินก็พอ ไซ้ขอกินอ้อมเกินไป

ไมค์ ภิรมย์พร. (2541). ขอแค่อ้อม ชุดที่ 5 ยาใจคนจน. (เทปดลัับ)

ภาวะทางวิกฤตเศรษฐกิจที่ตกต่ำชาวอีสานที่ยากจนต้องดิ้นรนทำมาหากิน อพยพไปหางานทำ
ยังต่างถิ่นต่าง ๆ ต้องขายแรงแลกเงิน และประกอบอาชีพทุกอย่างเพื่อต่อสู้กับความยากจน ดังเพลง
ต่อไปนี้

เกิดมาทนคือคนอีสาน ถิ่นกันดารเป็นสถานที่อยู่หล่อหลอมใจให้เป็นนักสู้ กระจายกันอยู่ทั่ว
ผืนโลกา ทั่วแดนไทยเหนือใต้ ออกกลาง ประเทศต่าง ๆ กะยังได้เห็นหน้า แค้นเสียงสำเนียง
ภาษา บังได้เห็นหน้ากะรู้ว่าคนบ้านเฮา ดกน้ำปไหล ดกไฟไหม้ จะอยู่หนใดไม่มีวันเหงา ยามขาด
ยามเขิน กะเอ็นกันกินข้าว อีสานบ้านเฮา สิบมีวันตาย ขายลาบส้มตำริมทางอยู่ในห้างลูกจ้างถึงนาย
ใหญ่ ทุกตารางนิ้วทั่วผืนดินไทย...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). อีสานคงกะพัน ชุดที่ 6 ขายแรงแตงนาง. (เทปตลับ)

2.2 การมีหนี้สิน จากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจไม่ดีประเทศไทยประสบกับปัญหาค่าเงินบาท
ตกต่ำ ประชาชนประสบกับสินค้าราคาแพงทั้งเครื่องอุปโภค บริโภคขึ้นราคา ภาคอุตสาหกรรมได้รับ
ผลกระทบโดยตรง ต้องปิดกิจการคนงานซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานจากอีสานก็ได้รับผลกระทบโดยตรงตก
งานเป็นจำนวนมากทำให้ขาดรายได้ครอบครัวเดือดร้อน ต้องกู้หนี้ยืมสินมาซื้อปุ๋ยใส่นา และนำมาใช้
จ่ายในชีวิตประจำวันดังบทเพลง

...ปีนี้ฟ้าฝนดีคือเก่าสองด้ายเย็บผ้า ๆ ทำนาก็มีสิบไหว จำต้องใช้เงินจ้างหมูปักดำ จ้างคนไถ
คนทำขอยแรงที่มีน้อย เฝ้ารอคอยเงินร้อยใช้ไปไม่พอ กู้ ธกส. ก็ยังไม่พอค่าปุ๋ยนาตอน ปีนี้
ไม่มีแล้วดินร่วนซุย นาต้องการปุ๋ย ปุ๋ยต้องใช้เงินซื้อมา แม่พ่อเฝ้ารอทุกวัน เจ้ามาทำงาน ได้เงิน
รับส่งเดือนหากเจ้ามีเงินเพลิน ใช้เงินจนลืมบ้านนา ทางออกพ่อแม่ชราคงหา กู้เงินนายทุน มัน
สิรุงานายทุนเขาสิข่ม ดอกเบี้ยถมทบต้น สิทนได้บ่ไหว...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). แม่พอรอน้อง ชุดที่ 4 ผู้สาวโรงงานอย่าร้องไห้. (เทปตลับ)

.....เหนื่อยล้าเหมือนยาขมใจหลายคน ที่คอยฝากใจพึ่งพาให้คิดตลอดเวลา ว่าเราจากมาเพื่อใคร
นับเงินที่มีหักลบหนี้ที่พอยืมไว้ ภาพถ่ายคือสิ่งเตือนใจ ห้ามไว้ไม่ให้ลืมตัว รูปพ่อเตือนใจไม่ให้
ยอมแพ้ ส่วนรูปแม่คุ้มใจไม่ให้หนีกลัว ภาพเธอที่รักให้ทำงานหนักสร้างตัว ยกภาพพ่อแม่เหนือหัว
เตือนตัวเตือนใจก่อนนอนขอพรทุกคนเฝ้าภาวนา สักวันถ้าบุญนำพาหนี้ยืมมาจะไปไถ่ถอน....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). ภาพถ่ายได้หมอน. ชุดที่ 7 ทางเปียงงอย่าเสียงเดิน. (เทปตลับ)

เพลงนี้กล่าวว่ามีหนุ่มสาวชาวอีสานที่มาทำงานพวกเขาคือความหวังของคนในครอบครัวที่จะช่วยให้ฐานะและความเป็นอยู่ดีขึ้น ถึงแม้ค่าแรงที่ได้จะน้อย งานจะหนักก็ไม่ยอมแพ้ แต่บางครั้งเหน็ดเหนื่อยท้อแท้ก็นึกถึงพ่อแม่ถึงคนรักรวมทั้งหนี้สินทางบ้านที่รอการไถ่ถอนอยู่ จึงต้องอดทนให้ถึงที่สุด

2.3 ด้านการซื้อสินค้าระบบเงินผ่อน ด้วยสภาพทางเศรษฐกิจไม่ดี การทำมาหากินเป็นไปด้วยความยากลำบากสินค้ามีราคาแพง แต่ค่าแรงยังเท่าเดิม ทำให้ประชาชนขาดกำลังในการซื้อสินค้าด้วยระบบเงินสดจึงเป็นเหตุให้ ประชาชนนิยมซื้อเครื่องอุปโภค บริโภคด้วยเงินผ่อน ซึ่งทำให้ราคาซื้อแพงกว่าการซื้อเงินสด เป็นการซ้ำเติมผู้ที่จนอยู่แล้วให้จนยิ่งขึ้นดังเพลงต่อไปนี้

...ไม่มีรถขี่บัญชีไม่มีเงินเก็บ มีก็เพียงเทปเปิดฟังเมื่อใจว่างเวง ฟังเสียงโฆษกพูดคุยให้พอครั้นแครงหยอดเหรียญโทรของฟังเพลงมอบให้ตัวเองทุกวัน ก็เคยแอบฝันเหมือนกันว่าอยากมีแฟน กระเป๋าแบน ๆ อ้อมแขนก็เลยว่างงาน มีเพียงหมอนกึ่งให้กอดเมื่อลมพัดผ่าน ต้องหากินกับความฝันบางวันที่มันเหงาใจ นิสัยซื้อมือถือก็ไม่มียก แต่เงินดาวนักรถจักรยานยังยืมเจ้านาย...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2543). ไอ้หนุ่มมือเปล่า. ชุดที่ 8 เหนื่อยไหมคนดี. (เทปตลับ)

เพลงนี้กล่าวถึงชายหนุ่มที่อยากจนทำให้ไม่มีหญิงใดมาเป็นแฟน เพราะเงินไม่มีแต่มีความจริงใจให้ รถก็ไม่มียขับ จึงซื้อได้แค่รถจักรยานทั้งนี้เงินที่ซื้อยังต้องยืมเจ้านายมาซื้อ

...คิดเอาไว้ว่าสักวันเงินมีจะแต่งคนดี พร้อมกับดาวนักรถใหม่ เลิกเป็นลูกน้อง ขับรถประคองรักไปเก็บฝักร้าไร ดอกย้ำใจให้จำกลัวน้องหนายว่าพี่ชายอยากจน จะไม่สนคนขับรถด้อยค่า.....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). ดาวนักรถดาวนักรถ. ชุดที่ 3 บายศรีคนเศร้า. (เทปตลับ)

เพลงนี้กล่าวว่าด้วยความยากจน ต้องทำงานเก็บเงินเพื่อไปเป็นสินสอดในงานแต่งและหวังไว้ว่าสักวันหนึ่งคงเก็บเงินดาวนักรถสักคัน เพื่อว่าหญิงสาวจะสนใจตนเองบ้าง

2.4 การขึ้นราคาของสินค้า จากการศึกษาการประกาศค่าเงินบาทลอยตัวและเป็นหนี้กองทุนกู้ยืมเงินระหว่างประเทศ ส่งผลให้สินค้าอุปโภคบริโภคปรับราคาแพงขึ้น เช่น ค่าเงินบาทลอยตัวและค่าน้ำมันแพงขึ้นทำให้ชาวอีสานได้รับผลกระทบเช่นเดียวกับคนไทยทั่วประเทศดังเพลงต่อไปนี้

เหตุใดดวงใจกานดา จึงแกว่งไปมาเหมือนค่าเงินบาท(ซ้ำ) เดี่ยวรักเดี่ยวเมินใจที่สะเทือนเกิน ๆ ชาติ ๆ หัวใจเหมือนค่าเงินบาท ตอนเขาประกาศค่าเงินลอยตัว...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). หัวใจลอยตัว. ชุดที่ 4 ผู้สาวโรงงานอย่าร้องไห้. (เทปตลับ)

เพลงนี้กล่าวว่าผู้หญิงมีใจรวนเรไม่มั่นคง เดี่ยวรักเดี่ยวเล็กเหมือนกับค่าเงินบาทที่ขึ้นลงตามสภาพเศรษฐกิจในขณะนั้น

...ค่าน้ำมันมากขึ้นทางรักที่ น้องจำปีนี่คงยังแต่งไม่ได้ น้ำมันแพงทุกอย่างก็แพงตามไป ความผันผายไปกับค่าน้ำมัน อดส่ำหรืออดอมและลดค่าใช้จ่าย ทุกบาทเก็บไว้ หวังจะได้แต่งงานบ้าง ของแพงค่าแรงตามไม่ทัน สัญญามันต้องมีอันเลื่อนไป เทบขาดใจแก้ไขไม่ทัน มืดแปดด้านหากรัฐบาลไม่เห็นใจ เส้นทางผันถูกค่าน้ำมันกันไว้ โปรดเข้าใจขอรอภัยนะแก้วตา...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2543). ค่าน้ำมันมากขึ้นทางรัก. ชุดที่ 8 เหนื่อยไหมคนดี. (เทปตลับ)

เพลงนี้กล่าวว่าด้วยสภาพทางเศรษฐกิจที่ไม่ดี น้ำมันขึ้นราคาทำให้สินค้าทุกชนิดขึ้นราคา ตามไปด้วย ความรักก็ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน เพราะไม่สามารถที่จะจัดงานแต่งได้ในภาวะที่สินค้าที่จำเป็นที่ใช้ในการจัดงานมีราคาแพง แต่เงินยังคงเท่าเดิมจึงต้องเลื่อนการแต่งงานออกไป ขอให้คนรักเข้าใจด้วย

สรุปได้ว่าภาพสะท้อนเศรษฐกิจ ของชาวอีสานจากบทเพลงสรุปได้ 4 ประเด็นคือ

1. ด้านความยากจนในการดำเนินชีวิต การทำการเกษตรไม่ได้ผล รายได้ไม่พอยังชีพ ชาวอีสานจึงจำเป็นต้องจากถิ่น ไปทำมาหากินยังต่างถิ่นโดยเฉพาะในเมืองหลวง งานที่ทำมีรายได้น้อย บางครั้งก็ตกงาน จึงดิ้นรนดำเนินชีวิตด้วยความยากลำบาก
2. การมีหนี้สิน ด้วยสภาพทางเศรษฐกิจไม่ดี การทำมาหากินเป็นไปด้วยความยากลำบาก สินค้ามีราคาแพง แต่ค่าแรงยังเท่าเดิม ทำให้ชาวอีสานที่มีรายได้น้อย ต้องกู้หนี้ยืมสินมาใช้จ่ายในการทำนาและใช้ในชีวิตประจำวัน
3. ด้านการซื้อขายสินค้าระบบเงินผ่อน ด้วยความยากลำบาก ค่าแรงต่ำ แต่สินค้าที่จำเป็นในการอุปโภค บริโภค ยังมีราคาเท่าเดิม ทำให้ชาวอีสานมีรายได้น้อย ขาดกำลังในการซื้อสินค้า จึงต้องซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน

4. การขึ้นราคาของสินค้า จากการที่รัฐบาลประกาศค่าเงินบาทลอยตัว และเป็นหนี้กองทุนกู้ยืมระหว่างประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยประสบกับปัญหาค่าเงินบาทตกต่ำ ประชาชนชาวอีสานจึงต้องย้ายถิ่นฐานไปหางานทำยังภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อหารายได้ให้เพียงพอกับการยังชีพ

3. ภาพสะท้อนสังคมด้านความเชื่อ

ความเชื่อเป็นสิ่งที่มนุษย์ยึดถือว่าจะช่วยบันดาลให้เกิดสิ่งที่ตนเองปรารถนา โดยการแสดงออกด้วยการให้ความเคารพ บูชา มีคุณค่าทางจิตใจ และสืบทอดต่อ ๆ กันมา ซึ่งความเชื่อในมนุษย์นั้นมีหลายอย่าง เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ การเชื่อโชคลาง เป็นต้น

จากการศึกษาบทเพลงของ สลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดยไมค์ ภิรมย์พร ได้สะท้อนภาพความเชื่อของชาวอีสานไว้ดังนี้

3.1 ความเชื่อเรื่อง นรก สวรรค์

ชาวอีสานมีความเชื่อในเรื่อง นรก สวรรค์ เชื่อว่าคนทำบาป ทำชั่วสิ้นชีวิตไป ย่อมตกนรก ส่วนผู้ที่ทำบุญ ทำความดี สิ้นชีวิตไปย่อมขึ้นสวรรค์ดังในบทเพลงที่ผู้แต่งเปรียบตนเองเป็นเพียงชาวดิน ส่วนคนรักเปรียบดั่งนางฟ้าที่มาจากสรวงสวรรค์จึงมีความแตกต่าง และไม่คู่ควรกัน ดังบทเพลง

มองแค่ร่องเท้าก็รู้ว่าเราต่างกัน เหตุใดสวรรค์จึงดลพี่มาพบเธอ หนู่มพเนจรรักกับลูกสาวคนรวย เลิศเลอ คิดอยู่เสมอว่าเธอนั้นคือดอกฟ้า สุดห้ามใจภักดิ์ แอบรักทุกวันเฝ้ามอง ติดตามสนองหมาย ปองรอน้องเมตตา อดทนทำงานเพื่อฝันเป็นจริงขึ้นมา อยากรัดดอกฟ้าลงมาแนบใจชาวดิน เหวือรินก็หยดตามกฎสวรรค์ บันไดก็ขึ้น สูงชันพี่ก็จะเป็น ฟ้าสูงก็ขึ้น ฝ่าฟันด้วยใจถวิลถึงต่ำติดดิน จะปีนขึ้นไปไขว่คว้า มองแค่ร่องเท้าก็รู้ ว่าเราห่างไกล แต่แนนแคไหนดใจรักมันศรัทธา หนู่มคนแรมรอนคนนี้ไม่มีอันล้ำ จะยื่นมือคว้า ขอเพียงดอกฟ้าปราณี

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). อยากรัดดอกฟ้า ชุดที่ 7 ทางเป็ยงอย่าเสีงเดิน. (เทปดลัับ)

เพลงนี้กล่าวว่ชายหนู่มเปรียบเทียบตนเองกับดินที่ต่ำต้อยวสานา ไม่คู่ควรกับหญิงสาวที่เพียบพร้อมทั้งฐานะและรูปสมบัติเหมือนหมายปองดอกฟ้าที่สูงส่งเปรียบกับการขึ้นสวรรค์ที่หมั่นทำความดีจึงสำเร็จ

3.2 ความเชื่อเรื่องการทำบุญ ชาวอีสานยึดมั่นในหลักคำสอนทางศาสนาและประเพณีตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี ตลอดถึงส่งเสริมและจรรโลงพุทธศาสนา เช่นการสร้างวัดวาอาราม

การทำบุญทอดกฐิน ผ้าป่า ถึงแม้จะมีเงินไม่มากก็ช่วยกันจัดผ้าป่าสามัคคี เพื่อนำไปสร้างวัดและ พัฒนาหมู่บ้านดังบทเพลง

...เพราะความยากจน กระเสือกกระสน สู้ทนฟันฝ่ามาอยู่เมืองกรุง ทำงานแลกเงินตรางานใด ๆ ก็ขอให้ได้เงินมา หนึ่งปี เมื่อถึงเวลา คนลูกปลาร้า จะกลับมาบ้านเดิม กลับมาเพิ่มเติมไออุ่น (ซ้า) มาเอาบุญช่วยบ้าน มาแปงปั้นวัดวา กลิ่นปลาร้ามันติดอยู่ในใจ ลูกอีสานคนไกลจับปลิลิมบ้าน ฮอดสงกรานต์ ตรุษจีนยามใดหลอมรวมใจ ตั้งกองผ้าป่า ลูกข้าวเหนียว พร้อมใจศรัทธา แห่กันมาพัฒนาบ้านเรา กลับมาแล้ว.....ลูกกลับมาแล้ว เสียงโฮ เสียงแซว มาแล้วคนหนุ่มสาวพ่อแม่จำ โปรดช่วยมารับเอา เตรียมฝ้ายขาว ๆ ผูกเอาขวัญคืนมา...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). ปลาร้าคืนถิ่น. ชุดที่ 3 บายศรีคนเศร้า. (เทปดัลับ)

เพลงนี้กล่าวว่าชาวอีสานที่มาทำงานยังต่างถิ่นมาเป็นลูกจ้างขายแรงงานเมื่อถึงเทศกาลวันหยุด และวันสำคัญทางประเพณี ก็รวบรวมชักชวนเพื่อนพ้องญาติมิตรกลับถิ่นฐานบ้านเกิด เพื่อทำบุญในวันสำคัญดังกล่าว

...เสียงเพลงฉลองงานคืนสุดท้าย สำเนียงกินใจแต่หมายถึงการอำลาได้เคียงคู่นี้เองเที่ยวชมงานบุญผ้าป่า เป็นคืนสังฆาก่อนผ้าป่าจะลาบ้านไพร่หัวใจหวั่นไหวเมื่อได้มองเห็น จำเหยยค่าลาก่อนฟ้าสีของราไร พี่คนยากเข็ญจำเป็นจำจรจากไกล หวนเข้ามาใหม่เส้นตายเจ้านายสั่งมาผลงานกลับบ้านได้ปีละครั้งมาต่อความหวังรักเราได้ปีละครา ร่วมกลุ่มเพื่อนพ้องมาพร้อมกับกองผ้าป่า เมื่อหมดเวลาหนุ่มต้องจำลานาง.....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). ผ้าป่าคืนสุดท้าย. ชุดที่ 7 ทางเบียงอย่าเสียงเดิน. (เทปดัลับ)

จากเพลงข้างต้นชาวอีสานมีความศรัทธาในการทำบุญ และชักชวนเพื่อนพ้อง ญาติมิตรจัดตั้งกองผ้าป่า เพื่อทำบุญร่วมกันผลบุญจะได้ส่งให้ไปเกิดในแดนสรวงสวรรค์

3.3 ความเชื่อเรื่องเทวดา และสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ในอดีตชาวอีสานอพยพไปประกอบอาชีพ มักจะบุกสร้างถางป่าและกลัวอันตรายที่เกิดขึ้นเกิดความไม่มั่นใจและปลอดภัยในชีวิต จึงมีความเชื่อในเรื่อง ภูตผี ปีศาจ และเทวดาประจำป่าเขาเหล่านั้นครั้นเมื่ออพยพครอบครัวไปตั้งหมู่บ้านก็มักจะเลือกลักษณะทำเลของหมู่บ้านเป็นป่าเพื่อเหมาะสมในการทำพิธีพระภูมิบ้าน เรียกว่า ปู่ตา หรือดอนปู่ตา ซึ่งเป็นพระภูมิเทพอารักษ์ของหมู่บ้าน เพ็ญศรี ดุ๊ก และคณะ (2528 : 7) และมีพิธี เช่น บวงสรวงทุกปี ต้นไม้ใหญ่ ในบริเวณนั้นก็ห้ามชาวบ้าน

ตัดทำลายเพราะเชื่อว่ามีรุกขเทวดาอาศัยอยู่ จากบทเพลงกล่าวถึงลักษณะความเชื่อเกี่ยวกับเทวดาในด้านการให้เคารพนับถือ ดังเพลงต่อไปนี้

เสียงรักเจ้าแบบเดาใจฟ้า ไม่รู้ว่าเทวดาจะเห็นดีด้วยหรือไม่ ผู้ชายปอน ๆ นอนห้องเช่ารักเจ้าด้วยใจ
แทบไม่เห็นความเป็นไปได้ แต่ใจก็ตันทุรัง รักเจ้าแบบเดาใจฟ้า ก็แล้วแต่เทวดาท่านจะเมตตาหรือไม่
ไม่เคยรวนรุ่มเททุกก้าวเพียงเจ้ามีใจ มันใจรักถากถางไปฟ้าคงเอาใจช่วยเรา...
ไมค์ ภิรมย์พร. (2547). เดาใจฟ้า. ชุดที่ 12 ผ้าขาวบนป่าช้า. (เทปตลับ)

จากเพลงข้างต้นกล่าวว่าเทวดาเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอยู่ทั่วไป ถ้าทำความดีเทวดาจะคุ้มครองทำชั่วก็กลัวเทวดาจะไม่เห็นด้วยและลงโทษให้มีอันเป็นไป

...โชคไม่เคยช่วยความรวยไม่เคยมาสู่ อาศัยใจสู้ทนอยู่ในโลกความชวย อยากรมีแฟน
โก้ แต่บุญยังไม่อำนวย เทวดาไม่ช่วย คนสวยเลยมองข้ามไป...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2543). ก้อนดินริมทาง. ชุดที่ 8 เหนื่อยไหมคนดี. (เทปตลับ)

เพลงนี้กล่าวว่าจากความยากจน ไม่มีโชคความสนาที่จะได้สัมผัสกับความร่ำรวย ผู้หญิงส่วนใหญ่ก็ชอบผู้ชายร่ำรวยอยากมีคนรักก็ไม่สมหวัง ฟังพาทะเวดาก็ไม่สำเร็จ หญิงสาวจึงมองข้ามไปเพราะความจน

3.4 ความเชื่อเรื่องโชคชะตา โชคชะตาคือความเป็นไปของชีวิตที่อยู่เหนือการควบคุมไม่สามารถกำหนดและกะเกณฑ์ให้เป็นไปตามที่ใจตนเองปรารถนาได้ และเมื่อโชคชะตากำหนดมาแล้วต้องยอมรับโดยมิอาจฝืนได้ ดังที่ปรากฏในบทเพลงของสลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดยไมค์ ภิรมย์พรว่า

เมื่อพบทางตันอย่าตันทุรังเลยน้อง ย้อนมาเคียงข้าง พี่คนที่เคยหวังดี หัวใจพี่ถอย ติดตามเจ้าทุก
นาที รู้ข่าวคนดี พี่นี่ก็เป็นทุกขใจ ผู้ชายคนนั้นปันใจจากไปแน่นอน ถึงเธออ่อนนอน เขาคงไม่ย้อน
คืนได้ เส้นทางรักเจ้า กับเขาคงไปไม่ไกล ได้โปรดทำใจ อย่าไปฝืนเกณฑ์ชะตา...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). เตรียมใจอภัยน้อง ชุดที่ 1 บายศรีคนเศร้า. (เทปตลับ)

เพลงนี้กล่าวถึงหญิงสาวที่ถูกคนรักทอดทิ้ง แต่ก็พยายามที่จะดึงคนรักกลับมา แต่ชายหนุ่มอีกคนก็พูดเตือนสติว่าคงไม่ใช่คู่กันจึงฉลาดแคล้วกันเช่นนี้ เพราะว่าชะตากำหนดมาเช่นนั้น ฝืนไปคงไม่เกิดประโยชน์

อุตสาหกรรมหนึ่งแล้งจากทุ่งมา น้ำขาดนา (เสียงชะตา) มาเมืองใหญ่เพื่อขายแรงงาน หอบความหวังพ่อแม่และคนทางบ้าน หากมีงานคงมีเงินส่งไปเยี่ยมยา เหนื่อยแทบขาดใจฝันไว้ ขอได้งานทำ เข้ายันค่าทอนชั้นเชิงเอาแรงนำพาคนในเมืองฝืดเคืองน้ำใจเมตตา ถึงยามอ่อนล้าค่าแห่งคนที่โดนขืนใจ อ่อนไหวท้อใจไม่ได้พักผ่อน หวังหลบร้อนมาพึ่งเย็นก็เป็นไม่ได้ อยู่มาแล้งน้ำอยู่เมืองก็แล้งใจ น้ำตาตกในน้อยใจในวาสนา กลับต้องชมชานฝั้นร้ายกินไร่นาคอน ทั้งละครตอนจบไปชบอุ่นมา อยู่บ้านเราทุกข์เพียงใดพอได้พึ่งพา แล้งน้ำทำนาแต่ยังรวไรน้ำใจให้กัน...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). แล้งน้ำแล้งใจ ชุดที่ 6 ชายแรงแตงนาง. (เทปดัด)

เพลงนี้กล่าวว่าการหางานทำและการทำมาหากินยากลำบากมาก จากอีสานมายังไม่รู้ว่าจะมีงานทำหรือไม่ แต่ก็ต้องเสี่ยงมาโดยไม่มีจุดหมายและถูกเอาเปรียบจากนายจ้างในเมือง ทำให้น้อยใจในโชคชะตาที่ซ้ำเติมความลำบากมากยิ่งขึ้น

จากบทเพลงสะท้อนความเชื่อของชาวอีสาน พอสรุปได้ 4 ประเด็นคือ

1. ความเชื่อเรื่อง นรก สวรรค์ ชาวอีสานเชื่อว่าคนทำบาป ทำชั่ว สิ้นชีวิตไปยอมตกนรก ส่วนผู้ที่ทำบุญ ทำดี สิ้นชีวิตไปยอมขึ้นสวรรค์
2. ความเชื่อเรื่องการทำบุญ ชาวอีสานแม้จะยากจน แต่มีความยึดมั่นในการประกอบความดีตามหลักธรรมคำสอนทางศาสนา ประพฤติปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนด้วยการทำบุญ เช่น สร้างวัดวาอาราม ทอดผ้าป่า
3. ความเชื่อเทวดา และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ชาวอีสานที่อพยพครอบครัวไปตั้งหมู่บ้านใหม่ มักเลือกพื้นที่ลักษณะทำเลที่เหมาะสมในการตั้งศาลปู่ตา หรือดอนปู่ตา ซึ่งเชื่อว่ามีเทพอารักษ์ รุกขเทวดา อาศัยอยู่ ประชาชนต่างให้ความเคารพศรัทธาและเชื่อว่าเทวดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีอยู่ทุกหนแห่ง เมื่อทำดี เทวดาก็จะช่วยเหลือคุ้มครองแต่เมื่อทำชั่วก็กลัวเทวดาจะลงโทษ
4. ความเชื่อเรื่องโชคชะตาความยากลำบากที่เกิดขึ้น บางครั้งมากมายจนไม่อาจยอมรับได้ด้วยความยากจน เป็นหนี้สิน การไม่สมหวังในสิ่งที่ปรารถนาทำให้ ชาวอีสานเชื่อและยึดมั่นในโชคชะตาที่กำหนดและไม่อาจฝืนเกณฑ์ชะตาจึงต้องยอมรับแต่โดยดี

4. ภาพสะท้อนสังคมด้านค่านิยม

ค่านิยมเป็นความเชื่อถือของคนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมบางสิ่งบางอย่าง ที่กลุ่มยอมรับฟังปฏิบัติ ถึงความหมายของค่านิยมที่ อานนท์ อาภาภิรม (2531 : 23) กล่าวถึง ค่านิยมว่า หมายถึง สิ่งที่คนสนใจ สิ่งที่คนปรารถนาจะได้ ปรารถนาจะเป็น เป็นสิ่งที่คนถือว่าบังคับ ต้องทำ ต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่คนบูชายก

ย่องและจะมีความสุข ได้เห็นได้ฟังได้เป็นเจ้าของจากการศึกษาคำนิยมชาวอีสานที่ปรากฏในบทเพลง มีดังนี้

4.1 การเลือกคู่ครอง ชาวอีสานจะนิยมเลือกคู่ครองโดยผ่านความเห็นชอบของญาติผู้ใหญ่และพ่อแม่ของทั้งสองฝ่าย โดยผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายจะจัดงานแต่งงานตามขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเคร่งครัด แต่ถ้าหนุ่มสาวเลือกคู่ครองกันเองและอยู่กันโดยไม่มีพิธีแต่งงานจะถูกสังคมตำหนิอย่างมาก ซึ่งเกณฑ์การเลือกคู่ครองของหนุ่มสาวอีสานมีเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์การเลือกคู่ครองฝ่ายหญิง ฝ่ายหญิงจะมีเกณฑ์การเลือกคู่ครองที่ดูคุณสมบัติของฝ่ายชายโดยมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

การศึกษา การเลือกคู่ครองของฝ่ายหญิงนิยมเลือกผู้ชายที่มีการศึกษา มียศฐาบรรดาศักดิ์ การศึกษาสูงจะมีโอกาสถูกพิจารณามากกว่าดังบทเพลงต่อไปนี้

เป็นสามัญชนคนจนไม่มีนามบัตร ทำงานเงินเดือนจำกัด วุฒิใบประกาศ
ม.3 ครองตน อยู่ไหวก็เพราะใจได้รักคนงาม สาวทุ่งเข้ากรุงเรียนราม ...ปริญญา
ตรีฟังตามน้องไม่ติด จะสร้างปริญญาชีวิตไว้รอทวมทางชีวิ ขอเพียงสาวงาม
อย่ามองข้ามเมื่อได้ดี เรียนจบปริญญาตรีอย่าลืมหี ม.3 จนนจ....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2544). นักสู้ม.3 ชุดที่ 9 นักสู้ ม.3. (เทปดลับ)

เพลงนี้กล่าวถึงความจริงใจและความตั้งใจของชายหนุ่มที่ยึดมั่นต่อคนรัก ครั้นพอคนรักเรียนจบปริญญาตรีก็เปลี่ยนใจไปรักคนที่มีความรู้เท่าเทียมกัน

ป่าฝืนไม่มีดาว ในกระเป๋าก็ไม่มีสตางค์ ปริญญาไม่มีดอกนางเพื่อนร่วมทางนั้นคือ
ร่างกาย มีเธอเป็นจุดหมายปลายทาง เธอคือความหวังที่ขังเต็มหัวใจจะสู้ต่อไปให้ถึงดวงดาว...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). สู้เพื่อรัก ชุดที่ 3 บายศรีคนเศร้า. (เทปดลับ)

เพลงนี้กล่าวถึงชายหนุ่มที่มีความจริงใจให้กับหญิงสาวที่หมายปอง แต่ด้วยด้อยทางยศฐาบรรดาศักดิ์และฐานะ ความรู้ก็ไม่มี มีแต่ความจริงใจเท่านั้นที่มอบให้ แต่ฝ่ายหญิงก็ไม่ได้สนใจมากนัก

รูปร่างหน้าตา รูปร่างหน้าตาเป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้เป็นอันดับแรกและหน้าตาดีก็จะเป็นที่สนใจก่อนดังเพลงต่อไปนี้

อ้อมกอดคนโชไม่โรแมนติค คนรักเดินหลีกทางใจหักเหสาปเหวือจากแรง ดันรนโรมันต์
เสน่ห์ หน้าตาไม่เท่ห่อจิ้งกัลดหนอง ด้อยต่ำทำงานทั้งวันกลางแดดหน้าตาโดนแดดไหม้ดำซ้ำ
หมอง คิดอยากมีคนทดแทนเห็นใครคอยจ้อง จำภาพเนื้อทองได้คุยยามฝัน ทุกวันเหมือนคนไร้
ค่า คอยหากคนมาปลอบใจ อ้อมแขนเปื้อนดาคราบโคล โทใครจะร่วมทางฝัน....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). อ้อมกอดคนโช. ชุดที่ 7 ทางเบี่ยงอย่าเสี่ยงเดิน. (เทปดลัับ)

จากเพลงชายหนุ่มที่ทำงานหนักอยู่ท่ามกลางแสงแดด หน้าตาจึงเปรอะเปื้อนไปด้วยคราบเหงื่อ
โคล หน้าตาไม่หล่อไม่เท่ ผู้หญิงจึงเปลี่ยนใจไปหาคนอื่นที่หน้าตาดีกว่า

ฐานะดี หญิงสาวในปัจจุบันต้องการมีชีวิตครอบครัวที่สุขสบาย สาวชาวอีสานก็เช่นเดียวกัน
การมีคู่ครองที่มีฐานะจะสามารถช่วยเหลือและเป็นที่พักของพ่อแม่และญาติพี่น้องได้ การมีฐานะจึงวัดกัน
ที่วัตถุสิ่งของ เช่น บ้าน รถยนต์ มีสิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งเป็นสิ่งที่
ปรารถนาของฝ่ายหญิงดังเพลง

แดดร้อนๆขับรถตะลอนเรื่อยไป นานเท่าใดก็ขอให้สมดังปอง ได้รถงามพร้อมกับเงินค่าทอง
จะแต่งนวลห้องมานั่งเคียงพวงมาลัย... ขอน้องมันอย่าไปหว่านน้ำไฟ กนจับพวงมาลัย สิ
บึงไปยามเงินพร้อม....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). ดาวนักรักดาวนักรถ. ชุดที่ 3 บายศรีคนเศร้า. (เทปดลัับ)

เพลงนี้กล่าวถึงชายหนุ่มต้องทนทำงานหนักเพื่อเก็บเงินเก็บทองเป็นสินสอดและจัดงานแต่งงาน
นอกจากนั้นยังต้องดาวนักรถเพื่อให้เจ้าสาวรู้สึกภูมิใจที่ได้แต่งงานกับคนที่มีความดี

เหตุใดดวงใจกานดาจึงแกว่งไปมาเหมือนค่าเงินบาท เดี่ยวรักเดียวเมิน ใจพี่สะเทิ้นเกินๆ
ขาดๆ...ไ้ยนางแต่ความฝันค้าง เมื่อคนมีตางค์มาเกี่ยวมาแว้ แม่หวังเฮ้ยคนเคยมาอีกแท้
กลับมาแก้เปลี่ยนคำ จากเว้า ๆมาเป็นท้าวางเฉย คือบ่เคยมีใจอีกกันแท้หน้อง...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). หัวใจลอยตัว ชุดที่ 4 ผู้สาวโรงงานอย่าร้องไห้. (เทปดลัับ)

ตกลงที่คงต้องไปเมื่อน้องปันใจให้เขา พิษเงินลวงเกินรักเรา เขามาแย่งเอาห้อง โอเค
เงินหมื่น เงินพันแม่ห้องรำคาญโนเวย์ เขาชอบเงินแสนใจเจ้าเลยเบีโอเคเขาไป (ซ้ำ)
กะจั่งว่าเหลือใจอ้าย เคยหลงงมงายนำเจ้ามาก่อน เทียวไปหาเงินมาหวังสิได้อยู่ช้อนอยู่ช้อนๆ
เก็บเงินก้อน แม่แต่งนางเบ็ดเลือดเบ็ดยางกะเพียงได้เงินหมื่น เจ้าเอามาคืนว่ามันบาง
คือแวน บ่คือเงินแสนเขามาตั้งใจไว้ ฎาปวดโธ่หน้องเล่นคูปนำ เงินแสนมาตำที่จำต้อง

จาก คำว่ารักของเธอซื้อได้ เงินน้อยถอยไปบ่เป็นพื้น เงินหมิ่นของพี่โคนแบน(ซ้ำ)
เมื่อถูกเงินแสนเขายิงถล่ม ให้ผู้ใหญ่ไปขอแม่ห้องนางอบอกไม่พอค่าน้ำนม แสนห้า
คำดองเอวกลม เขามากสมฆ่าหัวใจพี่ชาย....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). แสนห้าฆ่าพี่ ชุดที่ 3 บายศรีคนเศร้า. (เทปตลับ)

เพลงนี้กล่าวถึงอำนาจของเงินที่สามารถเปลี่ยนแปลงทุกสิ่งทุกอย่างได้ แม้แต่ความรัก ฝ่ายหญิงและครอบครัวต้องเลือกคนที่ฐานะร่ำรวย และมีเงินมากกว่า

นิ้วนางข้าวช้ายจ่องไว้ด้วยแหวนสแตนเลส สวมคอยแหวนเพชร ปักเขตป้องกันหัวใจ.....
นิ้วนางสวมแหวนแทนคำว่ามีเจ้าของอย่าถอดแหวนพี่นะห้องหากมีใครจ้องสวมแทนนี้
ข้างช้ายจ่องไว้ด้วยแหวนสแตนเลส เก็บเงินพอค่าเพชร จะรีบกลับมาหาแฟน ทนคอย
หน่อยนะ พี่จะหาเงินมาเปลี่ยนแหวน เก็บเงินขอแฟนจูงแขนเข้าประตูวิหา

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). นิ้วนางข้างช้าย ชุดที่ 7 ทางเบียงอย่าเสี่ยงเดิน. (เทปตลับ)

พี่คนเรียนน้อยเงินร้อยก็ย้งหายาก เมื่อเกิดสงครามรักก็เลยต้องตกเป็นรอง คนรวย
คู่แข่งเขาแข่งด้วยแรงแหวนทองสวมนิ้วให้ห้อง พี่ต้องถอยออกมาเตรียมใจ กลั้นความ
เจ็บไว้ยากไว้ไม่ยอมคู่แข่ง คอยเก็บเงินค่าแรงให้พอแหวนทองเร็วไว...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2545). แหวนทองตามไม่ทัน. ชุดที่ 10 ด้วยแรงแห่งรัก. (เทปตลับ)

จากเพลงการหมั้นหมายต้องใช้สิ่งของที่มีค่ามีราคาถ้าฝ่ายชายมีของหมั้นที่มีค่ามากกว่าอาจทำให้ฝ่ายหญิงเปลี่ยนใจไปเลือกคนที่ฐานะดีกว่า ฝ่ายชายจึงจำเป็นต้องขวนขวายหางานทำเพื่อสร้างฐานะ และเก็บเงินให้ได้มากที่สุด

คนเก่งและกล้าหาญ ผู้หญิงต้องการผู้ชายที่จะมาเป็นผู้นำครอบครัว ผู้ชายจึงต้องเก่งและฉลาดมีความเป็นผู้นำในทุกเรื่องจึงจะเป็นที่หมายปองของหญิงสาวดังเพลงต่อไปนี้

...ได้เวลานานาาแข่งขัน แต่อายนั้นหัวใจมันคือเจ็บหัวใจอ่อนไปถึงมือหมดแรงยื้อจ้วงพายอ่อนแรง บัดจ่าบัดฮึดขึ้นบ่ไหว บัดจ่าไปไม่ทันคู่แข่ง บัดจ่าบัดฮึดสู้สุดแรงอยากจะแข่งเร็วแรง ไม่มี เอือเขาจี้แข่งหนีล่องๆ ตกเป็นรองเฟิ่นแล้ว พายจ่าบ่ทัน อดสากลั้นใจไล่เนาเขา เบ็ดแองเอือเขาเฮาไล่เขาบ่ทันได้ เรือพายอ้ายตกเป็นรอง ส่วนใจห้องก็กำลังเป็นอื่น มองไปเห็นเขากางร่มยีนคู่เคียงงามขึ้นอ้ายฝืนใจไม่ยอมกนแนม เอือเสียแชมป์หัวใจเสียทำทำสัญญาบักอ้าย สลายพร้อมแข่งเอือ....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). เรือเป็นรองน้องเป็นอื่น ชุดที่ 3 บายศรีคนเศร้า. (เทปตลับ)

จากเพลงผู้หญิงชอบและชื่นชมคนเก่ง ดั่งแข่งเรือแพ้ทำให้ผู้หญิงเปลี่ยนใจไปรักหนุ่มที่แข่งเรือแล้วได้รับชัยชนะ แสดงถึงการชื่นชอบคนที่เก่งและมีความสามารถ เพื่อมาเป็นผู้นำครอบครัวในอนาคต

เกณฑ์การเลือกคู่ครองของฝ่ายชาย ชายหนุ่มชาวอีสานมีเกณฑ์ในการเลือกคู่ครองเช่นเดียวกับฝ่ายหญิงโดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

รูปร่างหน้าตา ชายหนุ่มนิยมผู้หญิงที่มีรูปร่างหน้าตาสวยงามเป็นอันดับแรกก่อนที่จะศึกษานิสัยใจคอกันดังเพลง

กินอะไรน้องสาว เจ้าจึงงามสดใส แอบถามในใจ อะไรทำให้เจ้างาม หน้าตาก็งาม ผิวเจ้าละก็งาม ขยันทำงานเข้มแข็ง ร่างกายแข็งแรงไม่เลือกงานทำ หลงตามเพราะความงามเจ้า หวังเอาหัวใจเกี่ยว...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). ผู้สาวข้าวเหนียว. ชุดที่ 4 ผู้สาวโรงงานอย่าร้องไห้. (เทปดลัับ)

ผู้สาวบ้านไพร่ใจมันจากถิ่นฐานมาสู้งานเมืองใหญ่ อ้ายเก็บภาพพิมพ์ในใจเหวี่ยงท่อมกายแต่ใจยังสวย ทำงานเป็นลูกจ้างเขาค่าแรงเจ้าแล้วแต่เจ้านายอำนวย เขาใจเค็มแต่เจ้าก็เต็มใจช่วย หน้าตาสวยแต่หัวใจไม่บอบบาง....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2546). สวยทรหด. ชุดที่ 11 โรงเรียนล้างจาน. (เทปดลัับ)

จากเพลงข้างต้นชายหนุ่มนิยมผู้หญิงที่มีรูปร่างสวยงามซึ่งเป็นที่ดึงดูดใจ หญิงสาวที่มีจิตใจดียังเป็นคุณสมบัติที่ต้องการของชายหนุ่มอีกด้วย

ผมยอมจำนนและพร้อมจะทนทุกอย่าง เมื่อมาพบนางลูกสาวนายจ้างคนสวยถึงแม้ค่าแรงตอบแทนจะไม่อำนวยผมเอาความสวยมาช่วยชดเชยค่าแรง ผมยาว ๆ แก้มขาว ๆ เทียวมายิ้มให้ ลูกสาวเจ้านายเสริมใจลูกจ้างขันแข็ง ผมมาเข้างานไม่เสียดายค่าแรง ได้เห็นแก้มแดงเหมือนได้ค่าแรงหัวใจ ...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2541). ลูกสาวนายจ้าง. ชุดที่ 5 ยาใจคนจน. (เทปดลัับ)

จากเพลงข้างต้น ชายหนุ่มพึงพอใจหญิงสาวที่หน้าตาดี ถึงแม้จะไม่ได้เป็นคนรักได้แค่แอบมองก็มีกำลังใจในการทำงาน

ขยัน อดทน ชายหนุ่มมีเกณฑ์ในการเลือกคู่ครองนอกจากหน้าตาดีแล้วยังขยันทำมาหากินเพื่อจะได้ช่วยกันทำงานและสร้างฐานะดังเพลง

ขยัน อดทน ชายหนุ่มมีเกณฑ์ในการเลือกคู่ครองนอกจากหน้าตาดีแล้วยังขยันทำมาหากิน เพื่อจะได้ช่วยกันทำงานและสร้างฐานะดังเพลง

ผู้สาวบ้านไพรใจมันจากถิ่นฐานมาสู่งานเมืองใหญ่ อ้ายเก็บภาพพิมพ์ในใจ เหงื่อท่วมกายแต่ใจ ยังสวย ทำงานเป็นลูกจ้างเขา ค่าแรงเจ้าแล้วแต่เจ้านายอำนวย เขาใจเค็มแต่เจ้าก็เต็มใจ ช่วย หน้าตาสวยแต่หัวใจไม่บอบบาง แต่เจ้าจรดเย็นนั่งลงกินข้าวกับหยิ่งหนอช่างสวยทน เหนื่อยหนักเท่าไรไม่บ่นตั้งเครื่องยนต์ที่น้ำมันเต็มถึง สาวห่างสาวห้องอาหารสาวโรงงาน สาวร้านริมทาง เจอะคราวใดอ้ายเอาใจเคี้ยงข้างขึ้นชมนางที่งามเพราะความทน มีคนรู้ ใจหรือยังร่วมหวังสร้างอนาคต ผู้สาวสวยทรหดถ้าใจยังโสดโปรดให้ทานสักหน อ้ายก็คน สู้งานจากถิ่นฐานเนิ่นนานใจหม่น อยากรมีแฟนแบบน้องสักคนหลอมความทนสู่ความจน เคียงกัน....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2546). สวยทรหด. ชุดที่ 11 โรงเรียนล้างจาน . (เทปตลับ)

จากเพลงชายหนุ่มต้องการหญิงสาวที่มีความขยันและอดทนในการทำงาน ไม่เกี่ยวกับงานหนัก เบาทุกอย่าง หญิงสาวที่มีคุณลักษณะเช่นนี้จะเป็นที่หมายปองของชายหนุ่มที่จะเลือกมาเป็นคู่ครอง ก่อนข้างมาก

แม่ศรีเรือน ชายหนุ่มต้องการและนิยมผู้หญิงที่รู้จักการปรนนิบัติ การเอาอกเอาใจดูแลสามี และครอบครัวมีความเป็นแม่ศรีเรือดังเพลง

คนทำงานนั้นต้องการกำลังใจ คนดีเยี่ยมหน่อยได้ไหมยามใดที่เราพบกันกว่าจะได้เห็นหน้ารู้ ใจใหม่เหนียวมาทั้งวัน วุ่นใจกับนายกับงานถึงบ้านอยากหวานกับแฟนใจคลอนแคลนวันไหนแฟน เจ้าเย็นชา เข้าบ้านยิ้มเคยสงหาได้แววตาบึ้งตึงทดแทน สู้งานอ่อนล้าแล้วยังมาสู้อยู่ตาแฟน เหมือนครูจ้องหักคะแนนขอแฟนโปรดไว้ใจกัน เดินเข้าบ้านต้องการเห็นรอยยิ้มเจ้า นั่งเคี้ยง กินข้าวหยอกเย้าปล่อยวางเรื่องงาน สร้างเวลาทองให้เราสองยามอยู่ด้วยกันรู้ไหมเพียงเจ้าไหว หวันพี่นั้นก็พลอยหวานไหว...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2547). รอยยิ้มเต็มแรง. ชุดที่ 12 ผ้าขาวบ่นป่าช้า . (เทปตลับ)

จากเพลงการเอาอกเอาใจ และรู้จักปรนนิบัติเป็นสิ่งที่ชายหนุ่มปรารถนาเพราะพวกเขาเห็นดี เหนื่อยจากการทำงานมาทั้งวัน จึงต้องการการดูแลและปรนนิบัติจากฝ่ายหญิง

จากเพลงข้างต้นหญิงสาวชาวอีสานนิยมเลือกคู่ครองที่มีหน้าตาดี การศึกษาสูง ปริญญาตรียิ่งดี จะได้เซ็ดหน้าซูด ด้านฐานะนั้นนิยมคนมีฐานะดีเพื่อจะได้ช่วยเหลือครอบครัวได้ การมีเงิน มีเกียรติ

สามารถเปลี่ยนแปลงความรักของหญิงสาวชาวอีสานได้ นอกจากนั้นยังชื่นชมคนที่มีความเก่งและกล้าหาญเพื่อจะได้มาเป็นผู้นำในครอบครัวได้ ส่วนฝ่ายชายนิยมเลือกหญิงสาวที่รูปร่างหน้าตาดี ขยันอดทนต่อการทำงานไม่เกียจงานหนักเบาทุกชนิด มีจิตใจดีมีความเป็นแม่ศรีเรือน

4.2 ค่านิยมในการแสดงความกตัญญู

ชาวอีสานมีความกตัญญูต่อบิดามารดา ต่อผู้มีพระคุณแสดงถึงความห่วงใย ไม่อยากให้ลำบาก และเชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดาอย่างเคร่งครัด บางครั้งต้องไปทำงานหนักเพื่อส่งเงินมาใช้หนี้ ดังบทเพลงต่อไปนี้

อุตสาหกรรมแห่งนี้แล้งมาจากทุ่งนา น้ำขาดนา (เสียงชะตา) มาเมืองใหญ่เพื่อขายแรงงาน
หอบความหวังพ่อแม่และคนทางบ้าน หากมีงานคงมีเงินส่งไปเยี่ยวย่า เหนื่อยแทบขาดใจ
ฝันไว้ขอได้งานทำ.....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). แล้งน้ำแล้งใจ ชุดที่ 6 ขายแรงแต่งงาน . (เทปดัลป์)

เพลงนี้กล่าวว่าชาวอีสานที่มาขายแรงงานในกรุงเทพฯ ได้ค่าแรงน้อยแต่ต้องส่งไปให้พ่อแม่ใช้จ่ายเพื่อแบ่งเบาภาระทางบ้าน และมีความสุขที่ได้ทำเช่นนั้น

เหงาใจทุกคืนต้องขมตานอน หยิบภาพถ่ายได้หมอนมาดูด้วยความห่วงหา แนบใส่กระเป๋าดังแต่
คราวที่จากบ้านมา เก็บไว้เพื่อดูต่างหน้า เหนื่อยล้าเหมือนยาช่อมใจหลายคน ที่คอยฝากใจทิ้งพา
ให้คิดตลอดเวลา ว่าเราจากมาเพื่อใคร นับเงินที่มีหักลบหนี้ที่พอยืมไว้ ภาพถ่ายคือสิ่งเตือนใจ
ห้ามไว้ไม่ให้ลืมตัว รูปพ่อเตือนใจไม่ให้ยอมแพ้ ส่วนรูปแม่คุ้มใจไม่ให้หนีกลัว...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). ภาพถ่ายได้หมอน. ชุดที่ 7ทางเบียงอย่าเสียงเดิน . (เทปดัลป์)

เป็นสามัญคนจนไม่มีนามบัตร ทำงานเงินเดือนจำกัดวุฒิใบประกาศน. 3 ครอบงมอยู่ไว้ก็เพราะ
ใจได้รักคนงาม สาวทุ่งเข้ากรุงเรียนราม ส่งยิ้มงามเสริมกำลังใจ ความหวังยังไกลแต่ใจก็ยังมิ
สิทธิ์ หากเธอหัวใจไม่ปิดรักคงไม่ติดตรงไหน สู้งานให้สมช่วยแม่พ่อให้พอสบาย แล้วเร่ง
สร้างตนเร็วไว ให้พ่อคู่ควรคนดี...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2544). นักสู้. 3 ชุดที่ 9 นักสู้.3 . (เทปดัลป์)

เพลงข้างต้นกล่าวถึงชาวอีสานที่มาทำงานต่างถิ่นพวกเขาคือความหวังของพ่อแม่ที่รอคอยเงินค่าแรงที่ต้องส่งไปให้เป็นค่าใช้จ่ายถึงแม้จะเหน็ดเหนื่อยและท้อแท้เพียงใดก็ต้องสู้เพื่อให้พ่อแม่ทางบ้านได้อยู่สุขสบาย แล้วจึงคิดสร้างครอบครัวของตนเองในภายหลัง

เมื่อสิบสองสิงหาวันเคารพมารดาเวียนมาถึง คำน้าแม่จำลูกคำนี้ยังฝังตึ้งจิตใจไม่เลื่อนกลาง วันแม่สิบสองสิงหาเวียนมาสะกิดเตือนใจ จากมาไกลให้คิดถึงมารดา อยากซื้อสร้อยทองส่งมาก็หมดปัญญาลูกเงินไม่มี... ไม่มีเงินส่งมาลูกขอเล็กยาบูชาแม่ สิบสองสิงหาวันบุญขอตอบแทนคุณด้วยการทำความดี ขอบุญนี้มีไปขอแม่ กราบบูชารักแท้ ลูกชายแม่ผู้อยู่ไกล ถึงบ่ได้เอาเงินส่งมาหา ขอทำคุณวันทาเล็กฤทธิยาบูชาแม่

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). เลิกยาบูชาแม่ ชุดที่ 4 ผู้สาวโรงงานอย่าร้องไห้. (เทปตลับ)

เพลงนี้กล่าวว่ลูกชายไปทำงานต่างถิ่น อยากซื้อสร้อยทองให้แม่ใส่แต่เงินไม่มี จึงทำความดีให้แม่ภูมิใจและได้บุญจากการทำความดีของลูกด้วยการเลิกยาเสพติดทุกชนิดในวันแม่

4.3 ค่านิยมทางการศึกษา ชาวอีสานมีฐานะยากจน การศึกษาจึงเรียนได้แค่ภาคบังคับ แต่การส่งให้ลูกหลานได้เรียนสูง และรับราชการถือเป็นความภาคภูมิใจเพราะข้าราชการเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ผู้เป็นพ่อแม่ก็พลอยมีหน้าตาไปด้วย ซึ่งในสมัยก่อนบุตรชายก็จะให้บวชเรียน เพื่อชูปคนดิบให้สูงตามความเชื่อ เพื่อไปเป็นผู้หน้าที่ดีในอนาคต ธีติมา ถาวรรัตน์ (2535 : 90- 110) ค่านิยมทางการศึกษาที่ปรากฏในบทเพลงดังตัวอย่างต่อไปนี้

เป็นสามัญคนจนไม่มีนามบัตรทำงานเงินเดือนจำกัดวุฒิใบประกาศ ม. 3 ครองตนอยู่ไว้ก็เพราะใจได้รักคนงาม สาวทุ่งเข้ากรุงเรียนราม ส่งยิ้มงามเสริมกำลังใจ ความหวังยังไกลแต่ใจก็ยังมีสิทธิ์ หากเธอหัวใจไม่ปิดรักคงไม่ติดตรงไหน สู้งานให้สมช่วยแม่พ่อให้พอสบาย แล้วเร่งสร้างตนเร็วไว ให้พอคู่ควรคนดีปริญญาตรีฟังตามน้องไมติ จะสร้างปริญญาชีวิตไว้รอร่วมทางชีวิ...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2544). นักสู้ม.3. ชุดที่ 9 นักสู้ม.3. (เทปตลับ)

บ่่าที่มันไม่ดาวในกระเป๋าก็ไม่มีสตางค์ปริญญาไม่มีดอกนางเพื่อนร่วมกายนั่นคือแรงกาย..

ไมค์ ภิรมย์พร. (2544). สู้เพื่อรัก. ชุดที่ 3 บายศรีคนเศร้า. (เทปตลับ)

...วุฒิการศึกษาไม่สูง ลายมือลูกทุ่ง ยุ่งเหยิงเหมือนรอยดินไก่ กลั่นคำว่ารักมาจากส่วนลึก ในใจอ่านได้ความหรือไม่ เนื้อใจจดหมายครวญมา จบ ป. 6 หยุดการเรียนไว้ จับมือคันไถไม่ชินเหมือนกับปากกา อยากเรียนให้สูงแต่ความจนขวางทางการศึกษา เป็นคนไร้ปริญญาภาษาจึงดูแกลงๆ

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). จอมอ ปอ 6. ชุดที่ 6 ชายแรงแตงนาง. (เทปตลับ)

จากเพลงข้างต้นกล่าวถึงค่านิยมทางการศึกษาว่าชาวอีสานทุกคนต้องการให้ลูกหลานได้เรียนสูง จนถึงปริญญาตรี หญิงสาวก็ต้องการชายคนรักที่มีการศึกษาสูง แต่ด้วยความยากจนจึงไม่สามารถที่เรียนสูงๆได้

4.4 ค่านิยมด้านนันทนาการ ชาวอีสานเป็นคนให้ความสำคัญกับการนันทนาการขอความสนุกสนาน เมื่อเสรีจากการทำอะไรทำนาก็ผ่อนคลายด้วยการฟังวิทยุ ส่วนการนันทนาการที่สำคัญก็เป็นการเที่ยวงานประเพณีประจำปี ดังบทเพลง

จากบ้านมาเพราะความยากจนกระเสือกกระสน สู้ทนฟันฝ่ามาอยู่เมืองกรุง ทำงานแลกเงินตรา งานใดๆ กะขอให้ได้เงินมา 1 ปี เมื่อถึงเวลาคนลูกปลาร้าจะกลับบ้านเดิม กลับมาเพิ่มมาเติมไออุ่น(ซ้า) มาเอาบุญฮ่วมบ้าน มาแปงปั้นวัดวาใกล้ปลาร้ามันติดอยู่ในใจ ลูกอีสานคนไกลจงปรีดีมกิ้น... กลับมาแล้วลูกกลับมาแล้ว เสียงโฮเสียงเฮว มาแล้วคนหนุ่มสาว... ลูกขึ้นฟ้อนล้ากลอนบ้านป่า ความทุกข์วันข้างหน้าหยุดไว้ชั่วคราว เมื่อนี้เว้าแต่เรื่องม่วนแนวเดียว

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). ปลาร้าคืนถิ่น. ชุดที่ 3 บายศรีคนเศร้า . (เทปดัด)

เพลงกลองยาวดังเขย่าหัวใจ วันแห่งดอกไม้ส่งกรานต์บ้านเฮา เมื่อปีกลายอ้ายเคยมี ผู้สาว แห่งกลองยาว เก็บดอกไม้ปลายนาค ...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2544). สงกรานต์ตำนานรัก. ชุดที่ 3 บายศรีคนเศร้า . (เทปดัด)

..เถียงนาคอยเอื้ออาทรต้อนรับผ่อนคลายทุกเรื่องปูผ้าขาวม้าเอนหลังหลับโดย
ไม่สิ้นเปลือง ฟังหมอลำเรื่อง ไอ้ละเหอ กล่อมใจในฝัน....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2547). เถียงนาเอื้ออาทร ชุดที่ 12 ผ้าขาวม้าช้าย. (เทปดัด)

.....ชีวิตไม่มีอะไรแต่ใจผมมีเสียงเพลง ไม่มีรถขี่บัญชีไม่มีเงินเก็บ เพียงเปิดเทป ฟังเมื่อใจวังเวง ฟังเสียงโฆษกพูดคุยก่อนครั้นเครง หยอดเหรียญโทรขอฟังเพลง มอบให้ตัวเองทุกวัน

ไมค์ ภิรมย์พร. (2543). ไอ้หนุ่มมือเปล่า ชุดที่ 8 เหนื่อยไหมคนดี . (เทปดัด)

จากเพลงข้างต้นชาวอีสานนั้นทนทานการด้วยวิธีง่าย ๆ เมื่อผ่อนคลายยามเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน เช่น ฟังวิทยุ หรือเที่ยวรื่นเริงตามงานประเพณีที่จัดขึ้นในแต่ละเดือน

สรุปภาพสะท้อนสังคมด้านค่านิยมชาวอีสานพบ 4 ประเด็น ได้แก่

1. การเลือกคู่ครอง ของชายหนุ่มชาวอีสานเลือกหญิงสาวหน้าตาสวย มีความรับผิดชอบ ขยันอดทนรู้จักการปรนนิบัติสามีมาเป็นแม่ศรีเรือน ส่วนหญิงสาวมักเลือกคู่ครองที่มีหน้าตาดีฐานะดี มีการศึกษา มียศฐาบรรดาศักดิ์

2. การแสดงความกตัญญู ชาวอีสานมีความกตัญญูต่อพ่อแม่และผู้มีพระคุณแม้จะทำงานเหน็ดเหนื่อยก็ยอมเพื่อหาเงินส่งมาให้พ่อแม่ใช้หนี้ ซื่อปุยและใช้จ่ายในครอบครัว

3. การศึกษา ชาวอีสานมีฐานะยากจนแต่ ต้องการให้ลูกหลานได้เรียนสูงจนถึงปริญญาตรี ถ้าครอบครัวใดมีลูกที่เรียนจบปริญญาตรีจะเป็นความภาคภูมิใจ และเป็นที่ยึดหน้าชูตาของพ่อแม่ ครั้นได้รับราชการมีเงินเดือน มีเกียรติยิ่งเป็นความภาคภูมิใจมากยิ่งขึ้น และเป็นที่ยกย่องเป็นว่าที่ลูกเขยของหลายๆครอบครัวอีกด้วย

4. ด้านนันทนาการ หลังฤดูการที่ว่างเว้นจากการทำไร่ ทำนา จะจัดให้มีงานรื่นเริงต่างๆตามประเพณีเพื่อให้มาเที่ยวสนุกสนานพักผ่อนกัน

5. ภาพสะท้อนสังคมด้านประเพณี

ประเพณีเป็นสิ่งสำคัญที่บุคคลในสังคมได้ยึดถือปฏิบัติกันมาช้านาน จากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง เพราะประเพณีแสดงถึงความเจริญงอกงาม และถือเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของสังคม อันแสดงถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันตลอดจนสะท้อนภาพชีวิตของสังคมนั้นๆ ในสังคมชนบทอีสานจะยึดถือและให้ความสำคัญกับขนบธรรมเนียมประเพณี ดังที่ ชวัช ปุณโณทก (2522 : 329) กล่าวถึงสังคมอีสานว่า สังคมอีสานให้ความสำคัญกับระเบียบแบบแผนประเพณีที่เรียกว่า ฮีตคอง เพราะในบางครั้งกฎหมายไม่สามารถเข้าควบคุมได้อย่างทั่วถึง ก็ใช้จารีตประเพณีควบคุมความประพฤติของสังคมแทน ซึ่งจารีตประเพณีที่ชาวอีสานปฏิบัติสืบมานั้นปรากฏในบทเพลงดังนี้

5.1 ประเพณีสงกรานต์ บุญสงกรานต์มีในเดือนห้าถือว่าเป็นวันปีใหม่ของคนไทย และชาวอีสานให้ความสำคัญมากเพราะทุกคนที่ไปทำงานยังต่างถิ่น จะกลับบ้านเพื่อทำบุญและเยี่ยมญาติพี่น้อง รดน้ำขอพรผู้ใหญ่เพื่อแสดงความเคารพกตัญญูดังบทเพลงต่อไปนี้

เพลงกลองยาวดังเขย่าหัวใจ วันแห่ดอกไม้สงกรานต์บ้านเฮา ...เก็บใบยอดเต็ดเอาช่อดอกกุด...ยามไปถึงวัดวานาดอกไม้บูชาองค์พระร่วมกัน สองเรานั่งเคียงอธิษฐานสบตากันเหมือนรู้ความนัย ไปรดน้ำผู้ใหญ่.....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). สงกรานต์ตำนานรัก ชุดที่ 3บายศรีคนเศร้า . (เทปดัด)

.....กลับมาเพิ่มมาเติมไออุ่น มาเอาบุญข้ามบ้าน มาแบ่งปันวัดวา กลิ่นปลาร้ามันติดอยู่ในใจ ลูก
อีสานคนไกลจับปลาลิ้มบ้านฮอตสงกรานต์ ตรุษจีนยามใด หลอมรวมใจตั้งกองผ้าป่า...

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). ปลาร้าคื่นฉิ่ง ชุดที่ 3 บายศรีคนเศร้า . (เทปดัลับ)

จากเพลงข้างต้นกล่าวถึงประเพณีสงกรานต์ของชาวอีสานว่า เป็นวันที่ญาติพี่น้องที่จากกัน มา
พบปะร่วมทำบุญและรดน้ำขอพรผู้ใหญ่ เพื่อความเป็นสิริมงคลในชีวิต

5.2 ประเพณีออกพรรษา เป็นงานทำบุญในเดือนสิบเอ็ดวันออกพรรษาชาวอีสานจะ
ทำบุญจุดประทัด ลอยกระทง เพื่อบูชาพระแม่คงคาซึ่งชาวอีสานจะจัดงานประเพณีนี้อย่างยิ่งใหญ่คือ
การไหลเรือไฟ และแข่งเรือในงานประเพณีดังกล่าวสร้างความสามัคคีและสนุกสนานเป็นอย่างมากดัง
บทเพลงต่อไปนี้

ออกพรรษาฟ้าแจ่มจ่างปาง ลมเปลี่ยนทางฟ้าส่งฝนลา หนุมบ้านเฮา เตรียมข้อมสำนวนาวออก
พรรษาหน้าบุญแข่งเรือ.....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). เรือเป็นรองน้องเป็นอื่น ชุดที่ 3 บายศรีคนเศร้า . (เทปดัลับ)

...ปีก่อนเดือนสิบสอง พี่กับน้องร่วมลอยกระทง จับมือน้องลอยกระทง สองคนบนฝั่งน้ำ เอ๋ย
ถ้อยคำรักมันคงนั่งคอยปล่อยกระทงลงแม่น้ำจำไม่ลืม

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). รอยรักลอยกระทง ชุดที่ 7 ทางเบียงอย่าเสียงเดิน. (เทปดัลับ)

จากเพลงกล่าวว่างานบุญออกพรรษาจะเป็นงานบุญประเพณีที่ยิ่งใหญ่ มีงานลอยกระทงและมี
พิธีไหลเรือไฟ เพื่อบูชาพระแม่คงคา มีประเพณีการแข่งเรือ เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะของ
ชาวบ้าน ทำให้หนุ่มสาวมีโอกาสใช้เวลาทำความรู้จักกันในงานประเพณีดังกล่าวด้วย

5.3 ประเพณีทอดผ้าป่า การทำบุญทอดผ้าป่าถือเป็นการทำบุญรวมญาติมิตรของชาว
อีสานทุกคน ซึ่งเห็นได้จากการที่คนหนุ่มสาว มาทำงานในกรุงเทพ ได้ชวนกันรวบรวมเงินจัดทำ
ทอดผ้าป่าสามัคคีร่วมกัน โดยนำเงินที่ได้ไปถวายวัดในหมู่บ้านของตนเอง เพื่อชาติหน้าผลบุญส่งให้ได้
เกิดใหม่เป็นเพื่อนพ้อง ญาติมิตรกันอีก ดังบทเพลงต่อไปนี้

.....ฮอตสงกรานต์ ตรุษจีนยามใดหลอมรวมใจตั้ง กองผ้าป่า ลูกข้าวเหนียวพร้อมใจศรัทธา แห่
กันมาพัฒนาบ้านเรา.....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2540). ปลาร้าคื่นฉิ่ง ชุดที่ 3 บายศรีคนเศร้า . (เทปดัลับ)

...มาดใหม่ของคนเก่าจากลูกจ้างเขาเลื่อนขึ้นเป็นเจ้านายเปิดกิจการส่วนตัวที่วัดไว้ สร้าง
ตำนานใหม่ให้กับคนชายแรง...กลับบ้านยามเทศกาลยี่มั้ง น้อมรับตำแหน่งประธานกอง
ผ้าป่า.....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2547). นายห้างป.6 . ชุดที่ 12 ผ้าขาวบ่น่าขาย . (เทปดลับ)

เพลงนี้กล่าวถึงชาวอีสานที่มาหางานทำในกรุงเทพฯ เมื่อถึงช่วงเทศกาลงานบุญก็รวบรวมหา
กรรมการเพื่อร่วมกันจัดตั้งกองผ้าป่ามาถวายที่วัดในท้องถิ่นของตนเอง และผู้ที่ทำงานรายได้ดีหรือ
พอจะมีฐานะก็จะได้เป็นประธานผ้าป่าต่อไป

5.4 ประเพณีการแต่งงาน การแต่งงานเป็นประเพณีสำคัญที่ชาวอีสานถือปฏิบัติกันมา
ช้านาน การแต่งงานให้ถูกต้องตามประเพณีนั้นต้องผ่านความยินยอมจากผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่าย โดยฝ่าย
ชายจะส่งผู้ใหญ่ที่นับถือไปทามทาม ดกลงสินสอดทองหมั้น ซึ่งของหมั้นส่วนใหญ่จะเป็นทอง เพราะ
เป็นสิ่งบริสุทธิ์และมีค่า หลังจากนั้นกันวันกินดองคือวันแต่งงานนั่นเอง ดังบทเพลงต่อไปนี้

นีนางข้างซ้ายจ่องไว้ด้วยแหวนสแตนเลสสวมคอยแหวนเพชรปักเขตป้องกันหัวใจ.... นีนางสวม
แหวนแทนคำว่ามีเจ้าของ....ทนคอยหน่อยนะ พี่จะหาเงินมาเปลี่ยนแหวน เก็บเงินขอแฟนจูงแขน
เข้าประตูวิวาร์

ไมค์ ภิรมย์พร. (2542). นีนางข้างซ้าย. ชุดที่ 7 ทางเมียงอย่าเสียงเดิน . (เทปดลับ)

....แหวนทองเขาหมั้น หนักวันที่จะกินดอง ไม่มีนีนางข้างขวาก้ามเป็นเจ้าของ แค่ปลายนีนาง
แหวนทองพี่ยังไร้ทาง.....

ไมค์ ภิรมย์พร. (2545). แหวนทองตามไม่ทัน. ชุดที่ 10 ด้วยแรงแห่งรัก . (เทปดลับ)

สรุปจากภาพสะท้อนสังคมด้านประเพณีได้ 4 ประเด็นคือ

1. ประเพณีสงกรานต์ ชาวอีสานให้ความสำคัญงานบุญสงกรานต์มาก เพราะทุกคนที่ไป
ทำงานยังต่างถิ่น จะกลับบ้านเพื่อทำบุญและเยี่ยมญาติพี่น้อง รดน้ำขอพรผู้ใหญ่เพื่อแสดงความ
กตัญญู

2. ประเพณีออกพรรษา เป็นงานทำบุญในเดือนสิบเอ็ดวันออกพรรษาชาวอีสาน จะทำบุญจุดประทิว ลอยกระทง เพื่อบูชาพระแม่คงคาซึ่งชาวอีสานจะจัดงานเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่คือการไหลเรือไฟ และแข่งเรือในงานประเพณีดังกล่าวเพื่อสร้างความสามัคคีและความสนุกสนานรื่นเริง

3. ประเพณีบุญผ้าป่า การทำบุญทอดผ้าป่าถือเป็นการทำบุญรวมญาติมิตรของชาวอีสานทุกคน ซึ่งเห็นได้จากการที่คนหนุ่มสาว มาทำงานในกรุงเทพ ได้ชวนกันรวบรวมเงินจัดทำผ้าป่าสามัคคีร่วมกัน โดยนำเงินที่ได้ไปถวายวัดในหมู่บ้านของตนเอง

4. ประเพณีการแต่งงาน การแต่งงานเป็นประเพณี ที่ชาวอีสานถือปฏิบัติกันมาช้านาน การแต่งงานให้ถูกต้องตามประเพณีนั้น ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่าย และจัดพิธีให้ถูกต้องตามขั้นตอน ตั้งแต่การสู่ขอ การหมั้น และการแต่งถ้าหนุ่มสาวอยู่กินฉันสามีภรรยากันโดยไม่มีพิธีแต่งงานและผู้ใหญ่ไม่รับรู้จะถูกสังคมตำหนิอย่างมาก

บทที่ 4

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมจากบทเพลงของ สลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดยไมค์ ภิรมย์พรผู้วิจัยได้รวบรวมเนื้อเพลงจากแถบบันทึกเสียงจำนวน 66 เพลงจาก 10 ชุด โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคม ด้านวิถีชีวิต ด้านเศรษฐกิจ ด้านความเชื่อ ด้านค่านิยม และประเพณี และเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. ภาพสะท้อนด้านวิถีชีวิต พบ 2 ประเด็นคือ

1.1 ด้านการทำมาหากิน บทเพลงกล่าวถึงชาวอีสานในถิ่นชนบททำอาชีพการเกษตร เป็นหลัก เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ ส่วนชาวอีสานที่เข้ามาทำงานในเมืองหรือต่างถิ่นนั้นประกอบอาชีพกรรมกร เช่น ช่างซ่อมเครื่องยนต์ ขับรถรับจ้าง คนงานในโรงงานต่าง ๆ อาชีพขายบริการซึ่งหญิงสาวชาวอีสานที่สมัครใจทำ และถูกหลอกลวงมา อาชีพพนักงานขายของ และบริการ ส่วนทัศนะของชาวอีสานที่มาทำงานยังต่างถิ่นนั้น พวกเขาคิดว่าจะมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น มีงานทำ มีเงินส่งมาให้ครอบครัวได้ใช้จ่าย นายจ้างใจดีมีเมตตา แต่ความจริงกลับตรงกันข้ามกับที่คิดไว้

1.2 ด้านปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต บทเพลงกล่าวถึงปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิตว่า ด้านอาหาร ชาวอีสานบริโภคข้าวเหนียวเป็นหลักมีกับข้าวที่ใช้พืชผัก ปลูก ปลา จากธรรมชาติ มาปรุงด้วยการต้ม ย่าง ปิ้ง คั่ว และลาบ ที่อยู่อาศัยจะเป็นกระท่อหรือเถียงนาแต่ถ้ามาทำงานในกรุงก็ใช้ห้องเช่าเป็นที่พักผ่อน เป็นเรือนหอ ด้านเครื่องนุ่งห่ม ชาวอีสานจะใช้ผ้าที่ทอเองมาตัดเย็บเป็นเครื่องแต่งกายส่วนหนุ่มสาวชาวอีสานในปัจจุบันนิยมแต่งกายตามสมัยนิยม ด้านยารักษาโรคนั้นโดยปกติชาวอีสานใช้ยากลางบ้านแต่ไม่มีปรากฏการกล่าวถึงในบทเพลงแต่อย่างใด แต่มีบางเพลงที่กล่าวล่อนโยบาย สามสิบ บาทรักษาทุกโรคของกระทรวงสาธารณสุข

2. ภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจของชาวอีสานจากบทเพลงสรุปได้ 4 ประเด็น คือ

2.1 ด้านความยากจนในการดำเนินชีวิต ชาวอีสานส่วนใหญ่ยากจนมาก ด้วยสภาพผืนดินที่แห้งแล้ง น้ำไม่เพียงพอทำการเกษตรจึงต้องอพยพมาขายแรงงานในเมืองใหญ่ การดำรงชีวิตจึงขึ้นอยู่กับการทำงานในแต่ละวัน วันไหนไม่มีงานก็อดมื้อกินมื้อ

2.2 การมีหนี้สิน ในภาวะที่บ้านเมืองเศรษฐกิจตกต่ำ สินค้าและเครื่องอุปโภคบริโภคขึ้นราคา อำนาจการซื้อมีน้อย ชาวอีสานที่ยากจนจึงกู้หนี้ยืมสินมาใช้จ่ายลงทุนในการประกอบอาชีพและในชีวิตประจำวัน

2.3 ด้านการซื้อขายสินค้าระบบเงินผ่อน ชาวอีสานที่ยากจน ไม่มีเงินเพียงพอที่จะซื้อสินค้า ด้วยเงินสดจึงต้องซื้อด้วยเงินผ่อน ซึ่งต้องจ่ายแพงกว่าการซื้อเงินสด จึงเสมือนเป็นการซ้ำเติมคนจน ให้มีปัญหาในการครองชีพมากขึ้น

2.4 การขึ้นราคาของสินค้า ในยุคที่รัฐบาลเป็นหนี้กองทุนกู้ยืมเงินระหว่างประเทศ (IMF) ทำให้ต้องลดค่าเงินบาท น้ำมันและสินค้ามีราคาแพงขึ้นจึงทำให้คนจนมีปัญหาเศรษฐกิจมากขึ้น

3. ภาพสะท้อนด้านความเชื่อของชาวอีสาน พอสรุปได้ 4 ประเด็นคือ

3.1 ความเชื่อเรื่องนรกสวรรค์ ชาวอีสานเชื่อว่าคนทำบาป ทำชั่ว สิ้นชีวิตไปย่อมตกนรก ส่วนผู้ที่ทำบุญ ทำดี สิ้นชีวิตไปย่อมขึ้นสวรรค์

3.2 ความเชื่อเรื่องการทำบุญ ชาวอีสานแม้จะยากจน แต่มีความยึดมั่นในการทำมาดี ตามหลักธรรมคำสอนทางศาสนา ประพฤติปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีด้วยการทำบุญสุนทาน การพัฒนาชุมชน โดยการชักชวนเพื่อนพ้องญาติมิตรบริจาคเงิน สร้างวัดวาอาราม ทอดผ้าป่า

3.3 ความเชื่อเทวดา และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ชาวอีสานที่อพยพครอบครัวไปตั้งหมู่บ้านใหม่ มักเลือกพื้นที่ลักษณะทำเลที่เหมาะสมในการตั้งศาลปู่ตา หรือดอนปู่ตา ซึ่งเชื่อว่ามีเทพอารักษ์ รุกขเทวดา อาศัยอยู่ ประชาชนต่างให้ความเคารพศาลปู่ตารุกขเทวดาที่สิงสถิตอยู่ตามที่ต่าง ๆ และเชื่อว่าถ้าทำดี เทวดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะคุ้มครอง แต่ถ้าทำชั่วก็กลัวว่าเทวดาจะลงโทษ

3.4 ความเชื่อเรื่องโชคชะตา ความยากลำบากที่เกิดขึ้น บางครั้งมากมายจนไม่อาจยอมรับ ได้ ด้วยความยากจน เป็นหนี้สิน หมดกำลังใจในการทำงาน ทำให้ชาวอีสานเชื่อและยึดมั่นในโชคชะตา ที่กำหนดมา และไม่อาจฝืนเกณฑ์ชะตาจึงต้องยอมรับแต่โดยดี

4. ภาพสะท้อนด้านค่านิยมชาวอีสานพบ 4 ประเด็น ได้แก่

4.1 การเลือกคู่ครอง ชายหนุ่มชาวอีสานนิยมเลือกหญิงสาวหน้าตาสวย มีความรับผิดชอบ ขยัน อดทนรู้จักการปรนนิบัติสามีมาเป็นแม่ศรีเรือน ส่วนหญิงสาวมักเลือกคู่ครองที่มีฐานะดี หน้าตาดี มีการศึกษา มียศฐาบรรดาศักดิ์ เพื่อเป็นสิ่งที่เชิดหน้าชูตาให้พ่อแม่และตนเองได้ว่ามีสามีที่ร่ำรวย สามารถเป็นที่พึ่งพิงของพี่น้องได้

4.2 การแสดงความกตัญญู ชาวอีสานมีความกตัญญูต่อพ่อแม่และผู้มีพระคุณแม้จะทำงาน เหน็ดเหนื่อยก็ยอมเพื่อหาเงินส่งมาให้พ่อแม่ใช้หนี้ ธนาคารที่กู้ยืมมาในแต่ละปีและซื้อปุ๋ยใส่ข้าวในนา รวมทั้งเป็นค่าจ้างทำนาเพราะพ่อแม่แก่แล้วทำนาไม่ไหวจึงต้องรอเงินจากลูกส่งไปเป็นค่าจ้างตลอดจน ส่งเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว

4.3 การศึกษา ชาวอีสานมีฐานะยากจนแต่ ต้องการให้ลูกหลานได้เรียนสูงจนถึงปริญญาตรี ถ้าครอบครัวใดมีลูกที่เรียนจบปริญญาตรีจะเป็นความภาคภูมิใจ และเป็นที่ยึดหน้าชูตาของพ่อแม่ ครั้นได้รับราชการมีเงินเดือน มีเกียรติยิ่งเป็นความภาคภูมิใจมากยิ่งขึ้น หญิงสาวก็ต้องการชายคนรัก ที่มีการศึกษาดี

4.4 ด้านนันทนาการ หลังฤดูกาลที่ว่างเว้นจากการทำเกษตรกรรม จะมีการจัดงานรื่นเริง ต่างๆ ตามประเพณี เพื่อให้ชาวบ้านได้เที่ยวสนุกสนานและพักผ่อนกัน

5. ภาพสะท้อนสังคมด้านประเพณี สรุปได้ 4 ประเด็นคือ

5.1 ประเพณีสงกรานต์ ชาวอีสานให้ความสำคัญงานบุญสงกรานต์มาก เพราะทุกคนที่ไปทำงานยังต่างถิ่น จะกลับบ้านเพื่อทำบุญและเยี่ยมญาติพี่น้อง รดน้ำขอพรผู้ใหญ่เพื่อแสดงความเคารพ กตัญญู

5.2 ประเพณีออกพรรษา เป็นงานทำบุญในเดือนสิบเอ็ดวันออกพรรษา ชาวอีสานจะทำบุญ จุดประทัด ลอยกระทง เพื่อบูชาพระแม่คงคาซึ่งชาวอีสานจะจัดงานเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่คือการไหลเรือไฟ และแข่งเรือในงานประเพณีดังกล่าว สร้างความสามัคคีและสนุกสนานเป็นอย่างมาก

5.3 ประเพณีบุญผ้าป่า เป็นการทำบุญทอดผ้าป่าถือเป็นการทำบุญรวมญาติมิตรของชาว อีสานทุกคน ซึ่งเห็นได้จากการที่คนหนุ่มสาว มาทำงานในกรุงเทพฯ ได้ชวนกันรวบรวมเงินจัดทำกอง ผ้าป่าสามัคคีร่วมกัน โดยนำเงินที่ได้ไปถวายวัดในหมู่บ้านของตนเอง

5.4 ประเพณีการแต่งงาน การแต่งงานเป็นประเพณีสำคัญที่ชาวอีสานถือปฏิบัติกันมาช้านาน การแต่งงานให้ถูกต้องตามประเพณีนั้นต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่าย และจัดพิธีให้ ถูกต้องตามขั้นตอนตั้งแต่ การสู่ขอ การหมั้นและการแต่ง ถ้าหนุ่มสาวอยู่กินกันฉันสามีภรรยาโดยไม่ มีพิธีแต่งงานและผู้ใหญ่ไม่รับรู้จะถูกสังคมตำหนิอย่างมาก

อภิปรายผล

ภาพสะท้อนสังคมจากบทเพลงของสลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดยไมค์ ภิรมย์พร นั้นสะท้อนวิถี ชีวิตชาวอีสานที่อยู่ต่างถิ่นมากกว่าชาวอีสานที่อยู่ในท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้ปรากฏในบทเพลงแต่เพียงผิวเผินเท่านั้น เพราะเพลงมุ่งให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน โดยที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดเรื่องราว ประสบการณ์ของตนเองและสังคมที่พบอย่างได้บรรยายกาศ อารมณ์และความรู้สึกหลากหลายแง่มุม โดยเฉพาะความยากลำบากในการทำมาหากิน ซึ่งสร้างอารมณ์สะท้อนใจได้มาก บทเพลงของสลา คุณวุฒิ ที่ขับร้องโดยไมค์ ภิรมย์พร ผู้ขับร้องได้ถ่ายทอดอารมณ์เพลงที่เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะ และ

ส่วนหนึ่งก็เป็นประสบการณ์ของเขาเอง เขาจึงเป็นตัวแทนถ่ายทอดเรื่องราวของคนอีสานที่เข้ามาทำงานและใช้ชีวิตอยู่ในสังคมเมืองได้อย่างสมจริง

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาบทเพลงลูกทุ่งอีสานจากผู้แต่งและนักร้องคนอื่น ๆ เพื่อดูมุมมองและภาพสะท้อนของสังคมอีสานที่แตกต่างกันออกไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. (2522, พฤษภาคม - สิงหาคม). "วรรณกรรมชาวนา", จุลสารสังคม
ศาสตร์และมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล. 3(1) . : 54 - 56 .
- กาญจนา ประสงค์เงิน. (2527). การศึกษาเรื่องสั้นไทยที่เสนอปัญหาสังคมชนบทอีสาน : 2501 –
2525. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต.(วรรณคดีเปรียบเทียบ). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กิ่งแก้ว อัดถากร. (2519). คติชนวิทยา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู.
- โมฆิต บันเปี่ยมราษฎร์และคณะ. (2524). ชนบทอีสาน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จันทศรี สุดโต. (2546). วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งระหว่างปี 2543-
2544. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จารุบุตร เรืองสุวรรณ. (2520). พิมพ์ครั้งที่ 4. ของดีอีสาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- จินตนา ดำรงค์เลิศ. (2533). วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชลิต วิพัทนะพร. (2529). การอพยพย้ายถิ่นในดินแดนอีสานระหว่างปี พ.ศ. 2321 – 2453.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- เต็มศิริ บุญยสิงห์. (2518). "อ้อ วรรณกรรมมวลชน", ปากไก่วรรณกรรมวิพากษ์.
117-118.
- ทชา. (2546, 4 พฤษภาคม). "ศิลปินครูบ้านป่า...สลา คุณวุฒิ", นิตยสารสกุลไทย. 50(2585). :
100-107.
- ทิพย์สุดา นัยทรัพย์. (2533). ภาษากับวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : ภาคพัฒนาตำราและเอกสารทาง
วิชาการ กรมการฝึกหัดครู.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี. (2533). ลูกทุ่งกับเพลงไทย. ม.ป.พ.
- ธวัช ปุณโณทก. (2522). วรรณกรรมอีสาน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ธีติมา ถาวรรัตน์. (2535). ค่านิยมชาวดัตช์ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งไทยภาคใต้ตั้งแต่
พ.ศ. 2512 - 2534. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (ไทยคดีศึกษา) สงขลา :บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา. ถ่ายเอกสาร.

- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2528, เมษายน). "เพลงลูกทุ่งในประวัติวัฒนธรรมไทย", ศิลปวัฒนธรรม. 6(6) : 95 - 105.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2525). วรรณกรรมวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- บุญเหลือ เทพสุวรรณ. (2520,มกราคม). "การอบรมการศึกษา กับค่านิยมที่พึงประสงค์", วารสาร เอกลักษณ์ไทย. 1(1) : 39 – 49.
- บุปผา เมฆศรีทองคำ. (2534). ศึกษาบทบาทของเพลงไทยลูกทุ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต : วิเคราะห์เนื้อหาเพลงลูกทุ่งในช่วงปี 2532 – 2533. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต. (สื่อสารมวลชน).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ปัทมาภรณ์ เชื้อคูทร. (2517,ตุลาคม). "เพลงลูกทุ่งเสียงสะท้อนความตายของระบบทุนนิยม", อักษรศาสตร์พิจารณา. 2(5) : 1 - 13.
- ประกาศรี สีหอำไพ. (2538). พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยูร อุดมเสียง. (ม.ป.ป.).แนวโน้มและปัญหาประชากรในชนบท.ขอนแก่น : คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประเสริฐ ไสววรรณ. (2532). วิเคราะห์นวนิยายและเรื่องสั้นที่สะท้อนชีวิตชาวชนบทอีสานของ คำพูน บุญทวี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาภรณ์ หนูสนั่น. (2532). การสะท้อนปัญหาชนบทในนวนิยายไทย(2519- 2529). วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต. (วรรณคดีเปรียบเทียบ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พนัส หันนาคินทร์. (2521). การสอนค่านิยมและจริยธรรม. พิษณุโลก : โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- พยงค์ มุกดา. (2532). เรื่องราวเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่งในกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งกรุ๊ป.
- เพ็ญแข วัจนสุนทร. (2533). ค่านิยมในสำนวนไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอเดียน สโตร์.
- เพ็ญศรี ดุ๊กและคณะ. (2530). วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ เครือแก้ว. (2518). ลักษณะสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เสียงเชียงใหม่เจริญ.

- มาลินี ไชยชำนาญ. (2535). วิเคราะห์วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของชลธี ธารทอง. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (ภาษาไทย). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โยธิน แสงดีและคณะ. (2530). ความยากจนในภาคอีสานทางออกอยู่ที่ไหน : การศึกษาแบบการจัดสนทนากลุ่ม. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ลักขณา สุขสุวรรณ. (2521). วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภยง พันธุมโกมล. (2537). การเชื่อมโยงเนื้อหาของเพลงไทยลูกทุ่งยอดนิยมในช่วง พ.ศ. 2498 – 2535 ปรินญาณิพนธ์นิเทศศาสตรสื่อสารมวลชนมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุกรี เจริญสุข. (2532). จะฟังดนตรีไทยอย่างไรให้ไพเราะ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- สุพัตรา สุภาพ. (2543). ปัญหาสังคมไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพงษ์ สังฆมณี. (2541). คำนิยมที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งอีสาน พ.ศ. 2533 – 2539. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (ภาษาไทย). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- อดิศักดิ์ โสมอินทร์. (2523). ภูมิศาสตร์อีสาน. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- อภิรักษ์ พฤกษ์ศรี. (2532). โลกทรรศน์ชาวไทยภาคใต้ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งภาคใต้ในระหว่างปี พ.ศ. 2519 – 2529. ปรินญาณิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (ไทยคดีศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา. ถ่ายเอกสาร.
- อานนท์ อาภาภิรมย์. (2515). มนุษย์กับสังคม : สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุทัย หิรัญใจ. (2522). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (มปป). ภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภูมิภาค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เอนก นาวิกมูล. (2527). เพลงนอกศตวรรษ. กรุงเทพฯ : การเวกการพิมพ์.

ภาคผนวก

- รายชื่อเพลง 66 เพลงตามลำดับอักษร
- คำร้องของเพลง 66 เพลงตามลำดับอักษร

รายชื่อเพลง 66 เพลงตามลำดับอักษร

กระจ่างลึ่มจันทร์
 ก้อนดินริมทาง
 กินข้าวกับเงาใจ
 ขอคนรู้ใจ
 ขอแค่อ้อม
 ขับรถคอยรัก
 ชายแรงแตงนาง
 คนจนขอสิทธิ์
 คนรอขอร้อง
 ค่าน้ำมันกันทางรัก
 คุณป้าคาเฟ่
 แค้แซกรับเชิญ
 แคนลาคอน
 งานหนักรักษาใจ
 จอมอ ป่อ 6
 เจ้าหนี้หัวใจ
 ชีวิตช่างซ่อม
 ด้วยแรงแห่งรัก
 ดาวน้รักดาวน้รถ
 เต่าใจฟ้า
 ตามรอยคนสู้
 เตรียมใจภ้ยน้อง
 ใต้ฟ้าเดียวกัน
 ใต้แสงนีออน
 ถนนคนสู้
 เถียงนาเอื้ออาทร
 นักสู้ ม. 3
 นายห้าง ป.6
 นี้นางข้างซ้าย
 ปลาไร้คีนดิน
 ผ้าขาวบนป่าซ้าย
 ผ้าป่าคีนสุดท้าย

ผู้สาวข้าวเหนียว
 ผู้สาวโรงงานอย่าร้องไห้
 ผากฟ้าไปลาน้อง
 ผากแม่ไว้กับแมว
 ภาพถ่ายใต้หมอน
 แม่พ่อยังรอน้อง
 ยาใจคนจน
 รอยยิ้มเต็มแรง
 รอยรักลอยกระทรง
 รอรักวันแรงงาน
 เรือนหอห้องเช่า
 เรือเป็นรองน้องเป็นอื่น
 โรงเรียนล้างจาน
 ลูกสาวนายจ้าง
 เลิกได้ลืมไปได้
 เลิกยาบูชาแม่
 แล้งน้ำแล้งใจ
 วิมานฝันเสือ
 แววดาที่ถูกเมิน
 สงกรานต์ตำนานรัก
 สวยทรหด
 สัญญาคนรถ
 สู้เพื่อรัก
 เสียงแคนเสียงคลื่น
 แสนห้าฆ่าผี
 หัวใจลอยตัว
 เหนื่อยไหมคนดี
 แหวนทองตามไม้กั้น
 อยากเด็ดดอกฟ้า
 อยากให้เธอเข้าใจ
 อ้อมกอดคนโซ
 อ้ายบ่เชื่อ
 อีสานคงกระพัน
 ไข่หนุ่มมือเปล่า

คำร้องของเพลง 66 เพลงตามลำดับตัวอักษร

กระต่ายลิมจันทร์

ไกลเป็นไปได้น้องกระต่ายสาวไรแดงโม วันนี้น้องมานั่งโซฟาผูกโบว์เป็นนางกระต่ายแต่งตัว วาบหวามใช้ความงามล่อผู้ชาย เย้ายวนได้มวลแสงไฟยั่วใจนักท่องเที่ยว พี่คอยซ้าชอก คนเขาบอก จึงได้ตามมา ได้พบได้เห็นกับตาอนิจจาสาวนาแฟนพี่ จากคนเรียบริ้ยมานั่งอ้อยปลอยตัวเสรี กระต่ายหลงไฟแสงสีจลิมแสงจันทร์บ้านไพร กระต่ายหมายจันทร์วันนี้ถูกชายหมายดา ความสาว ถูกเขานำมาตีราคาแลกค่าความใคร่ เป็นห่วงนางเยาว์ผ่านวัยสาวจะเป็นเช่นไร กลัวแรงแห่งแสง นวลไฟจะเผาใจกระต่ายร้าวราน ถ้าเป็นไปได้ออนน้องกระต่ายคืนไรแดงโม กอนน้องจะร้องไห้โฮ วันที่โบว์หลุดเขามองผ่าน พี่เตรียมค่าดองไว้ประคองน้องเข้าแต่งงาน บาดแผลจากเมืองแห่งนั้น พี่มีแสงจันทร์คอยล้างราศี (พี่มีแสงจันทร์รับขวัญคนดี)

กอนดินริมทาง

คนจนคืออ้ายถึงตายก็ไม่ใช่ขาว อยู่ในห้องเช่ากินข้าวกับปลากระป๋อง เรื่องต๋อยเรื่องดีไม่มี อยู่ในสมอง นิสัยที่ยังบกพร่องก็คือชอบมองคนสวย โชคไม่เคยช่วยความรวยไม่เคยมาสู่ อาศัยใจสู้ทนอยู่ในโลกความชวย อยากมีแฟนโก้ แต่บุญยังไม่อำนวย เทวดาไม่ช่วย คนสวยเลยมองข้ามไป แต่ไม่เป็นไรไม่คิดติดใจถวิล เป็นแค่กอนดินริมทางจะหวังอะไร รู้ตัวอยู่ดอกกระจอกก็ต้องทำใจ ก้มหน้าทำงานเรื่อยไปหัวใจลอยตามยถา เกิดมาคือสู้ สู้งานแต่เข้ายันค่ำ แต่ไม่เคยทำให้ใครเดือดร้อน ดอกหนา รักดีหนีชั่วทำตัวอยู่ตามประสา คอยสาวซ้กคนผ่านมาเมตตาและรู้ค่าดิน

กินข้าวกับเงาใจ

ข้าวแกงร้านเก่า ที่เรานั่งกินครั้งก่อน เมื่อคราวแรมรอน จากบ้านเข้ากรุงพร้อมกัน คิดถึงความหลัง ทุกที่ที่เที่ยวทางผ่าน ข้าวแกงยังขายทุกวันแต่รักเรานั้นร้างลา ความจนพัดพาให้เราหมด ความสัมพันธ์ได้งานห่างกัน ไม่นานก็ลบลดา เธอรู้บ้างไหม เมื่อยามได้ดีขึ้นมา ผ่านร้านข้าวแกงทุกครั้ง น้ำตาพี่ซึมทุกคราวนั่งกินข้าว ไรเงาน้องนั่งเคียงใกล้เหลือเพียงเงาใจ ให้หวนคิดถึงวันเก่า อาหารจานเดียวสองช้อนป้อนกันสองเรา ไม่อึดแต่ก็ไม่เหงา กินข้าวร้านใหม่ในวันที่เงินพอมือ อาหารดีๆ สั่งวางนั่งมองเดียวดาย เงินเต็มกระเป๋า ซื่อรักเราคืนไม่ได้ ดักข้าวจะกลืนคำใดหัวใจร้องไห้ทุกที่

ขอคนรู้ใจ

กลับบ้านเย็นนี้อยากมีคนขับเหงื่อให้ ถ้ามว่า เหนื่อยไหมเตรียมน้ำเย็น ๆ คอยทำ เอียงแก้มให้หอมย้อมใจ ให้ลืมปัญหา เปลี่ยนห้องที่เคยไร้ค่าให้น่าอยู่แลดูสดใส เหนื่อยกายใจท้อ อยากมียิ้มรอดตรงหน้า สุขตอนหลับตาตื่นมา มีคนเคียงใกล้ อยากฟังคำหวาน เติมความเบิกบานให้ใจ แค่นี้ก็คงทำให้หัวใจฟื้นจากความล้า นี่กลับบ้านมามองเห็นแต่หน้าที่วี เปิดฟังดนตรีก็มีแต่โฆษณา อาศัยความเปลี่ยกล่อมนอนหลายปีผ่านมา วันนี้รู้ตัวเองว่าอยากมีผู้มาร่วมใจ กลับบ้านเย็นนี้คงมีแค่เงาเป็นเพื่อน ชีวิตก็เหมือนไม่มีทิศทางการไป รบกับคำถามว่าวันนี้เราทำเพื่อใคร กราบพระถ้ามันดลได้ขอคนรู้ใจสักคน

ขอแค่อิ่ม

คนมีตั้งค์เขาดังคำถามในใจว่า ตื่นขึ้นมาวันนี้จะกินอะไรดี แต่คนจน คนจนอย่างเรานี้คำถามที่มี วันนี้จะเอาอะไรกินแตกต่างกันเราไม่อาจฝันไปเทียบได้ ความสุขสบาย เราคงไม่อาจถวิล วันต่อวัน มีงานถึงได้มีกิน ไม่อาจโบยบิน เลือกอยู่เลือกกินตามใจของเพียงแค่อิ่มเท่านั้น ขอให้ มีงานมีเงิน มีกินกันตาย รสชาติไม่หวานคงไม่เป็นไร แค่เพียงมีกินยาไส้ ต่อลมหายใจก็พอทนทำใจ ยอมรับเงื่อนไขด้วยใจแน่ ใจอย่างแพ้อ่อนแอไม่ได้ เลยหนอ ปลอดภัยคน ให้ทนไม่ให้ท้อ ขอเพียงมีกินก็พอ ไซ้ขอกินอิ่มเกินไป

ขับรถคอยรัก

หลังอิงเบาะมือจับพวงมาลัย ขับรถไปตามที่นายเขาสั่ง ล้อรถหมุน ใจพู่กันถึงนาง ยิ้มริมทางเคยส่งมาเป็นแรงใจ รถแล่นผ่านบ้านของเธอคนงาม บีบแตรถามกลัวเจ้าลิ้มยิ้มให้ เมามาขับแต่พี่กลัวหลับใน หากฝันใดไม่เห็นรอยยิ้มนาง รถเล่นอยู่ถนน แต่ใจคนล่องลอย อยากใส่เกียร์ถอย มารับเธอเคียงข้างเป็นเพื่อนคุย นั่งเคียงตลอดทาง เบาะยังว่าง คอยน้องมานั่งเคียงใจ คิดเอาไว้ ว่าซักวันเงินมี จะแต่งคนดี พร้อมกับดาวน้รถใหม่ เลิกเป็นลูกน้อง ขับรถประคองรักไปเก็บฝันไร่ ดอกย้ำใจให้จำ กลัวน้องหน่ยว่าพี่ชายยากจน จะไม่สนคนขับรถต้อยต่ำ จอดข้างทางบอกน้องนางอย่าใจดำ อย่าลืมคำว่าจะคอยรักเรา

ชายแรงแต่งงาน

สองมือคนจนจะทนเพื่อเจ้า เพื่อความรักสองเราพี่ขอหัวใจเดิมพัน เดินทางจากนามาชาย แรงงาน หวังว่าสักวันฝันเราคงเป็นจริง ขอเอาร่างกายและใจมุ่งมั่นเสียเหงื่อเพื่อน้องทุกวันเข้าทำงานชายแรงแย่งชิง เหนื่อยกายก็ทนเพื่อคนรักจริง ขอเพียงยอดหญิงอย่าทิ้งพี่ไปกลางคัน ความรู้ค่าแรงงานก็ราคาถูก อดทนปนทุกข์เดินบุกเดินลุยทุกวัน เปลี่ยนแรงเป็นเงินเผชิญกับความร้าวราน จะไปให้ถึงความฝันถึงงานวันแต่ง ขอแรงคนดีให้คอยพี่บ้าง ได้โปรดถนอมใจนางอย่าจืดจาง ระวังแก้มแดง รักจริงอย่าให้ใครชิงตำแหน่ง เก็บรักษาแก้มแดง รอคนชายแรงจะไปแต่งงาน

คนจนขอสิทธิ์

เกิดมาชาตินี้ พี่มีแค่สิทธิ์เลือกตั้ง กระเป๋าสดางค์เหลือค่างแค่บัตรประชาชน ไม่มีสิทธิ์หวังเลือกทางจึงยังดิ้นรน เมื่อเจอหน้ามลคนจนอยากขอสิทธิ์บ้าง ขอสิทธิ์สักครั้ง หากนางนั้นเปิดทางให้ ขอจงห้องใจก่อนใครแจกเงินกันทาง แม้นทางอื่นต้นช่วยกันช่องใจเปิดทางคุณหา

ใจนางเปิดทางให้กาเบอร์ใจลูกผู้ชายขอสิทธิ์หัวใจเลือกแฟน เลือกตั้งโดนแขวนเลือกแฟนคงไม่โดนขาย วอนพ่อแม่พี่น้องอย่าเอาเงินทองกันใจ ใครซื้ออย่าขายเก็บใจเจ้าไว้คอยพี่ เกิดมาชาตินี้ หากใจได้สิทธิ์เลือกเจ้า เงินในกระเป๋าเก็บพอสู้ขอทันที จะสู้ชีวิตแลกสิทธิ์เป็นคู่ชีวิต ขอเพียงคนดี อย่าขายสิทธิ์รักให้ใคร

คนรอขอร้อง

อย่าให้มีคู่แข่งเพราะแรงของพี่มีน้อย ประคองหัวใจไว้คอยอย่าปล่อยให้ใครเขาแย่ง พี่สามัญชนเดินทางของคนชายแรง ประคบกับใครก็แห้งกลัวแรงต้านเขาไม่อยู่ เก็บรักเราเข้าอุลือคประดูใจไว้ อย่ายอมเมื่อยามมีใครยื่นใจ เพื่อหมายเคียงคู่ ยามเมื่อห่างไกลเจอชายใดให้น้องตรองดู หากยอมให้ใครเคียงคู่เหมือนสร้างศัตรูคนรอ ความรวยไม่พอความหล่อพี่ก็เป็นรอง หากเจ้าแบ่งใจเป็นสองพี่คงต้องยอมสืบนอ ไม่ใช่ไม่สู้แต่พี่รู้ว่าแรงไม่พอ หากเจ้ารักจริงแล้ว ก็ขอขอกันใจไว้ก่อน อย่าให้มีคู่แข่งเพราะแรงของพี่มีน้อย ขอร้องท่องคำว่ายรักเราเมื่อเขามาอ่อน เปลี่ยนรักเป็นแรงก้อกำแพงกันใจคนจร เอาความภักดีเป็นกลอนลือคห้องใจให้เราสองคน

ค่าน้ำมันก้อนทางรัก

ค่าน้ำมันก้อนทางรักที่ น้องจำปีนี้คงยังแต่งไม่ได้ น้ำมันแพงทุกอย่างก็แพงตามไป ความผันผวยไปกับค่าน้ำมัน อุตสาหกรรมและลดค่าใช้จ่าย ทุกบาทเก็บไว้หวังจะได้แต่งงาน ข้าวของแพง ค่าแรงตามไม่ทัน สัญญามันต้องมีอันเลื่อนไป แทบขาดใจแก้ไขไม่ทัน มีดแปดด้าน หากรัฐบาลไม่เห็นใจ เส้นทางฝันถูกค่าน้ำมันก้อนไว้ โปรดเข้าใจขอภยันะแก้วตา ค่าน้ำมันก้อนทางรักที่ สัญญาคนดีที่ยังไม่จนปัญญา ขอแค่ใจน้องอย่าได้ด่วนลา พี่พร้อมฟันฝ่าสู้ราคาน้ำมัน เอรักนำพา สู้ราคาน้ำมัน

คุณป้าคาเฟ่

อายุหลักสี่วันนี้ไม่มีมาลัย เธอเป็นนักร้องรุ่นใหญ่อยู่ในคาเฟ่ริมทาง นักร้องดีแขกเมื่อคราวสิบปีให้หลัง วันนี้ต้องคอยประทังด้วยเงินค่าตัวต่างๆ มองย้อนอดีตเธอคิดอยากมีครอบครัว มีเสียปากหวานพันพัวหลวมตัวหอบผ้าหนีตาม อยู่กินพันผูกกับลูกถูกเขาสืมคำ ทิ้งเธอกับลูกรับกรรม จึงจำหวนมาถือไม้ค้ำ เห็นเธอหัวนไหวยามใดแขกให้ฉายา เรียกเธอว่าเป็นคุณป้า นินทาข่มเหงจิตใจ สงสารยิ่งนักจึงฝากบอยคล่องมาลัยจากแขกโต๊ะที่จริงใจเติมไฟให้เธอฟันฝ่า อายุหลักสี่วันนี้ให้เธอสู้ไป น้ำเสียงเธอยังกินใจถึงกายอาจไม่งามตา อย่าไปกังวลคำคนที่เขานินทา อย่างน้อยให้เธอรู้ว่ามีคนศรัทธาคณป้าคาเฟ่

แค่แขกรับเชิญ

งานแต่งที่ใดเป็นได้แค่แขกรับเชิญ อยากแต่งอย่างเขาเหลือเกินชัดเจนที่ยังไร้คู่ อวยพรป่าวสาวหลายคราวแอบนึกอดสู ตัวเราไม่รู้จะเจอเนื้อคู่วันไหน สู้งานสร้างตัวหวังมีครอบครัวสักงาน บัจจัยที่เขามีกันก็สรรหามาจนได้ บางทีสับสนว่าทนทำไปทำไม เพราะไม่มีใครปลงใจมาเป็นเจ้าสาว ช่วยงานทุกคราวก็เหงาหัวใจทุกครั้ง โกล้ความจริงบ้างก็คือนั่งเป็นเพื่อนเจ้าป่าว รับของชำร่วยไปเก็บก็ชื่นแล้วเรา แอบยิ้มกับเงาก็หนาวก็เฝ้าคอยหวัง งานแต่งใครใครเราได้เป็นเกียรติทุกงาน สิ่งที่เราหวังมานานก็คืองานของตัวเองบ้าง ขอมีชื่อตนพิมพ์บนบัตรเชิญสักครั้งมีสาวร่วมทางหมอบรับน้ำสังข์สักคน

แคนลาคอน

จำเป็นต้งไปทั้งที่ใจอยากอยู่ ทางข้างหน้าสู้ต้องสู้ให้ได้แน่นอน ความจนบังคับให้จำ
รับบทคนจร จากนาข้าวหาคอร์ปกรรมหากินคือแรง ผืนยิ้มแห้ง ๆ ตอนใจแสบ ๆ ก่อนลา จับมือ
แกวตาอายลาก่อนแต่คำแพงอยู่บ้านคอยอายดูแลใจอย่าได้เปลี่ยนแปลง ฤดูขายแรงเริ่มแล้ว
แคล้วห่างกัน แคนเลาะบ้านคือวันเก่าก่อน แล่นล้าฮ้ำฮอนใจยามไกลถิ่นฐาน กอดกระเป๋าน้ำตา
หยดบนรถโดยสาร เอาเสียงแคนลายไกลบ้านปลอบขวัญแรงงานบ้านเฮา โอ โอ โอ โอ โอ โอ๊ะ
โอ้ โอ้ย โอ้ โอ้ โอ้ย โอ้ โอ้ โอ้ โอ้ โอ้ย จำเป็นต้งไปทั้งที่ใจอยากอยู่ วันข้างหน้าสู้วันนี้จึงสู้มี
บางเบา ปีนี้ปีไหนก็เวียนว่ายบนทางสายเก่า เสียงแคนลายเศร้าบอกเขาให้คอยเฮ็ดใจเสียงแคนลา
คอนกลอนเก่าส่งข่าวบ้านเอาเผ้าคอย โอ โอ้ โอ้ย โอ้ โอ้ โอ๊ะ โอ้ โอ้ย โอ้ โอ๊ะ โอ้ โอ้ย โอ้ โอ้ โอ๊ะ
โอ้ โอ้ย โอ้ โอ้ โอ๊ะ โอ้ โอ้ย โอ๊ะ โอ้ โอ้ย

งานหนักรักษาใจ

โรคความรักขาด สามสิบบาทรักษาได้ ถูกสาวลืมิใจ ผากไว้เพียงคำว่าเหงา หมอไม่มียา
รักษาโรคหัวใจเศร้า คิดถึงเจ็บปวดและเหงาบรรเทา ด้วยทำงานหนัก ยึดงานเป็นหลัก คิดมากถ้า
พักใจหนึ่ง ยืนสูความจริง ถูกทิ้งด้วยมือคนรัก เพื่อนบอกให้เมา ดืมเหล้าแล้วลืมิไม่ยาก คิดถึงคำแม่
เคยทัก อย่าให้ความรักทำลาย พิษรักฝังใจ ชับให้ไหลมาพร้อมเหงื่อ ความเหงายึดเยื้อ ให้เรื่อล้าง
จางจากใจ ใช้ความอ่อนล้าข่มตาหลับลืมิเยื่อโย ไม่ได้ขยับอวดใคร แต่เป็นเพราะใจชมชาน โรค
ความรักขาด สามสิบบาทรักษาได้ทำงานसानใจ ช่วยไว้ก็คงไม่นานต้งมีคนมารักษาด้วยยารักมัน
รอสาวมันคงสงสารให้ทานรักมายาใจ

จอมอ ปอ 6

ความรู้ต่ำเขียนคำว่ารักไม่สวย อภัยพี่ด้วยคนสวยเมื่อเธอเปิดอ่าน จดหมายใบนี้เขียนจาก
คนชั้นแรงงาน ส่งให้เธอถึงบ้านต้งการ สื่อสารดวงใจ คนบ้านป่า วุฒิการศึกษาไม่สูง ลายมือลูกทุ่ง
ยุ่งเหยิงเหมือนรอยตีนไก่ กลั่นคำว่ารักมาจากส่วนลึกในใจ อ่านได้ความหรือไม่เนื้อใจจดหมาย
ครวญมา จบ ป.6 หยุดการเรียนไว้ มือจับคันไถไม่ชินเหมือนจับปากกา อยากเรียนให้สูงแต่ความ
จนขวางทางการศึกษา เป็นคนไร้ปริญญา ภาษาจึงดูแค้นๆความรู้ต่ำบรรยายคำรักไม่หวาน
सानวนด้านๆอย่าหันหาใครมาแทนช่วยตอบสักน้อยอย่าปล่อยให้คอยคลอนแคลน อยากมีใจรัก
แน่นทดแทนใบปริญญา

เจ้าหนี้หัวใจ

ความรักของพี่เป็นหนี้ใจน้อง เมื่อคราวมีหลายคนจองแต่น้องก็ยังเลือกพี่ ผู้ชายคนยากหลักประกันชีวิตไม่มี ยอมทนจนทางชีวิตมีเพียงมีโยรักอุ้มชู เราสองเคียงคู่ยืนสู่ความล้ำ สำนึกเตือนใจทุกคราวว่าถึงน้องมาทนต์ จากความสบายสู่ทางใจได้ไว้เงินอุ้มชู หลายคราวที่เฝ้ามองดูรู้ใหม่พี่ กลืนน้ำตา สองแก้มเคยทาแป้งนวลต้องมาเปื้อนเหงื่อ เก็บเงินซื้อเสื้อต้องรอให้ลดราคา ลำบากกับพี่ยังมียิ้มในแววตา ความดีที่น้องให้มาเป็นเหมือนหนี้ค้างในใจ ความรักของพี่เป็นหนี้ใจน้อง จะตีค่าเป็นเงินทองส่งคืนน้องคงไม่ได้ พี่ขอใช้หนี้ด้วยความติดอบแทนเรื่อยไป ขอเป็นลูกหนี้หัวใจผ่อนใช้ด้วยใจรักเดียว

ชีวิตช่างซ่อม

ชีวิตช่างซ่อมต้องยอมมือดำ เพราะงานที่ต้องคลาน้ำมัน เครื่องจักรรถยนต์ขนาบมาไม่หวั่นเหมือนกลืนน้ำมันทั้งวันต้องทน ใจซื้อมือดำทำงานตามสั่งนั่นคือคนช่าง หมออย่าเครื่องยนต์ เฝ้าอยู่ทั้งวันงานมาไม่ปน มีความจนคอยบังคับบัญชา กว่าจะได้มันมาเงินตราค่าเหนื่อย ซ่อมกันจนเมื่อยเรียวแรงแขนขา รถยนต์ดีดีเขาไม่แวะมา เครื่องมีปัญหาจึงมาให้ดู ต้องรื้อต้องฟังต้องล้างต้องเปลี่ยน ซ่อมกลิ้งวงเวียนเสียงดังหนวกหู ซ่อมให้ตีขี้บี่ลงดู เสียงดังถูกหูเขาจึงจ่ายเงิน หน้าซ้ำบางรายขอใช้เงินผ่อน อะไหล่ซื้อมาก่อนผ่อนจนขาดเงิน บางคนว่าแพงค่าแรงซาร์ทเกิน ค่าเรายับเยินก่อนจะให้เงินมา เหนื่อยกายเหลือเกิน เหนื่อยใจเหลือเกิน เอ้อเอ้อเอ้อเออ อ่อนเพลียร่างกายเหนื่อยใจ เหลือเกิน ทั้งวันเผชิญอยู่กับปัญหา รถยนต์หลายคันซ่อมผ่านมือมาใจช่างอ่อนล้าหาใครซ่อมแซม เคยเฝ้ายืนมองรอน้องหน้าอยู่ เพียงแค่มองดูเขาก็ทำหน้าที่แหลม แลบลิ้นปลิ้นตาหาว่าเราอมแมม หากคนซ่อมหัวใจไม่มี หัวใจช่างดำเหมือนน้ำมันเครื่อง เห็นเราผิดเคืองก็เบือนหน้าหนี ไบหน้างาม ๆ แต่น้ำใจไม่มี ซ่อมรถฟรียังไม่เมตตา โอนิจจาवासนาช่างซ่อม เอ้อเอ้อเออเอ้อเออ ปลงอนิจจาवासนาช่างซ่อม ต้องเป็นฝ่ายยอมตลอดเวลา ชีวิตต้องเจอแต่ของพังเรื่อยมากของดีมีค่าเขาไม่มาหลาย

ด้วยแรงแห่งรัก

ด้วยแรงแห่งรักจึงผลักดันให้มีแรงสู้ ได้มายืนอยู่ในจุดที่ใจมุ่งหวัง เหนื่อยและท้อก็อดทนก้าวบนเส้นทาง มีรักอ้อมชูอยู่หลังพลังจึงยังมีพอ..แม่และพ่อให้รักอุ่นรอในใจ ที่น้องซิดไกลให้รักมาช่วยถักทอ ญาติมิตรเพื่อนพ้องให้รักประคองยามท้อ คนดีเฝ้ารอให้รักเป็นหลักพักใจ.. ด้วยแรงแห่งรักจึงผลักดันให้มีแรงสู้ ทุกความเป็นอยู่ได้รู้ยืนสู้ไหว ขอขอบคุณรักจากทุกคนที่เป็นแรงใจ วันนี้หรือว่าวันไหนสายใยรักคอยผูกพันบอกใจมันทุกวันหมั่นทำความดี เดินสู้เต็มที เพราะมีคนคอยเติมฝัน ของแรงแห่งรักส่งผลให้ทุกคนนั้น สุขใจทุกวันด้วยรักผูกพันตลอดไป ด้วยแรงแห่งรักจึงผลักดันให้มีแรงสู้ ทุกความเป็นอยู่ได้รู้ว่ายืนสู้ไหว ขอขอบคุณรักจากทุกคนที่เป็นแรงใจ วันนี้หรือว่าวันไหนสายใยรักคอยผูกพันสุขใจทุกวันมีรักให้กันตลอดไป..

ดาวนักรักดาวนักรถ

แดดร้อน ๆ ขับรถตระเวนหาเงิน เหนื่อยเหลือเกิน กว่าจะได้เงินมา ดาจ้องทาง พลาดพลังอาจมรณา พอดตื่นลืมตา ก็อยู่กับพวงมาลัย ขับรถเขา รถเรายังไม่มี นานก็ปี ก็ขับรับจ้างเข้าไป ได้ค่าแรง ก็พอได้กินกันตาย บ่สู้วันใด จะได้มีรถซักคัน ผันเอาไว้ภายในใจด้อยต่ำ (ซ้ำ) หากบุญมีช้อยค่า คงพอได้อยู่หน่อย รถสิบล้อ หรือว่ารถโดยสาร เป็นของเขาจักคัน กะคิดฝันรอไว้ อยากรได้ทรมวย เป็นขวัญใจซักคน อยากรได้รถยนต์เป็นของตนซักคน นั่นคือสองฝั่งความฝัน อยากรได้มาพร้อมกัน ไม่รู้จะทำไงดี ขับรถไป ใจพะวงถึงเจ้า ส่งเงินไปดาวนั หัวใจมาหลายปี เห็นใจอ้ายบ่หน้อ คนดี เห็นใจอ้ายแทนเด้อคนดี ขับรถมาหลายปี เงินบ่พอดค่าดอง ดาวนัใจน้องประคองเกมส์ไว้ก่อน (ซ้ำ) อยากรได้มาอยู่ช้อน แต่เงินอ้ายบ่พอ ใจหนึ่งจ้ออยากรได้รถสักคัน เก็บเงินดาวนัมานาน กะบ่ทันพอจ้อย แดดร้อน ๆ ขับรถตระเวนเรื่อยไป นานเท่าใด ก็ทำให้สุมใจบ่อง ได้รถงามพร้อมมีเงินค่าดอง จะแตงนวลน้องมานั่งเคียงพวงมาลัย ผันเอาไว้ พอมมีใจสู้ต่อ (ซ้ำ) ได้แต่รอนับมือ สิมิได้ตั้งฝันของน้องมัน อย่าไปหวนนำไผ คนจับพวงมาลัย สิบึงไปยามเงินพร้อม

เดาใจฟ้า

เสียง..... รักเจ้าแบบเดาใจฟ้า ไม่รู้ว่าเทวดาจะเห็นดีด้วยหรือไม่ ผู้ชายปอน ๆ นอนห้องเช่า รักเจ้าด้วยใจ แสบไม่เห็นความเป็นไปได้ แต่ใจก็ดันทุรัง ห้าง..... เหลือเกินเทียบเงินศักดิ์ศรี ยอมรับว่าอายุทุกที่ยามไหนได้เดินเคียงข้าง บุปผะสร่างสรรค์ฟ้าให้รางวัลหรือสร้างเปิดทาง จึงดลสาวผู้ติมานั่งให้คนริมทางสบตา วันข้างหน้ามอบเป็นภรรยาดีเตรียมพร้อมรับคำตัดสิน คดีลอบเด็ดดอกฟ้า ขอข้ามหน้ารักแม่ความอกหักคอยทำ จะเอารักแท้พันฝ่าเมื่อฟ้าเห็นความตั้งใจ * เสียง..... รักเจ้าแบบเดาใจฟ้า ก็แล้วแต่เทวดาท่านจะเมตตาหรือไม่ ไม่เคยรวนเร่ทุ่ทุ้งทุกก้าวเพียงเจ้ามีใจ มันในรักถากถางทางไปฟ้าคงเอาใจช่วยเรา (ซ้ำ *)

ตามรอยคนสู้

(ผญา) โบราณอีสานพื้นบอกว่า เทียวทางบ่สุดเส้นอย่าถอยหลังให้คนย่ำ ดายขอให้ตายหน้าพุ้น เขาจ้งย่องว่าหาญ ดายให้ตายหน้าพุ้น เขาจ้งย่องว่าหาญ กฏเหล็กประจำดวงใจ ท่องไว้สอนใจยามอดสู โบราณเล่าขานตำนานคนสู้ เป็นครู ผักใจให้คงกระพัน บอกผ่านลูกปั้นข้าวเหนียวทางเดียว รอดจนคือฝ่าฟัน ปูดา พาสู้รู้ไปทุกย่านว่าลูกอีสาน ตัวน้อยแต่ถอยป่อเป็น * เทียวทางบ่สุดเส้น อย่าถอยหลังให้คนย่ำ มรดกถ้อยคำ ดับความยากเข็ญ คำสอนคนสู้ จากปู่สู่ลูกหลาน เหลน เปลี่ยนความลำเค็ญ ให้เป็นยาชูกำลัง ** กฏเหล็กประจำดวงใจ ท่องไว้ คุ่มใจบ่จืดจาง ตามรอยคนสู้ที่ปูเส้นทาง เกิดใหม่ใหญ่หลัง ขอฟังคำสอนปูดา (ผญา) เทียวทางบ่สุดเส้น อย่าถอยหลังให้คนย่ำ ดายขอให้ตายหน้าพุ้น เขาจ้งย่องว่าหาญ เขาจ้งย่องว่าหาญ ดายขอให้ตายหน้าพุ้น เขาจ้งย่องว่าหาญ (ซ้ำ *, **)

เตรียมใจกัยน้อง

เมื่อพบทางตัน อย่าดันทุรังเลยนาง ย้อนมาเคียงข้าง พี่คนที่เคยหวังดี หัวใจพี่ค่อย ติดตาม เจ้าทุกนาที รู้ข่าวคนดี พี่นี่ก็เป็นทุกข์ใจ ผู้ชายคนนั้นปันใจจากไปแน่นอน ถึงเธออ่อนวอน เขาคงไม่ ย้อนคืนได้ เส้นทางรักเจ้า กับเขาคงไปไม่ไกล ได้โปรดทำใจ อย่าไปฝันเกณฑ์ชะตา เห็นที่ท่า ว่า เธอกับเขาสีมีเค้าเป็นต่าง (ซ้ำ) กำลังเป็นคู่ฮ้าง หันข้างใส่กัน เขาผู้นั้นมีไหมใจสอง ตกเป็นรองแน่นอนคือเจ้า ตกเป็นเป้าให้เขาเหยียบเขาย่ำ คนคิดนำแม่เอาใจตั้งทารอ.. พี่นี่ยังรอ ถึงเธอ จะเคยทำลาย ทั้งรอยเท้าให้ กลางใจก่อนจะลบล้าง ยอมรับว่าเคย โกรธเคืองและแค้นกานดา เพราะ เจ้าจากลา ด้วยการย่ำหัวใจ แต่พอเห็นเธอนั้นโดนเขาหลอก ความซ้าความชอก ก็เปลี่ยนเป็น ความหวังโย เห็นเธอชื่นชม ความแค้นก็ลาลดไป เมื่อเธอไซคร้าย ไม่คิดทำลายซ้ำนาง ยังเหลือค้าง แต่ความสงสาร ยามเห็นเจ้าเสียท่า (ซ้ำ) ภาวนาสู่มือ บอกถือแค้นเก่าหลัง มีแต่ตั้งใจหวังคนดี ปัญหาที่มีคิดหาทางแก้ เข้าทำแย่ อ้ายขอเป็นคนช้อย ถึงมีช้อยต่างเบื่อน อาสาล้างบบอาย เมื่อเขาลาไกล อย่าไปเสียดายเลยนาง ย้อนมาเคียงข้างพี่คนที่คอยรับคืน ถ้าเขาให้เป็นสำรองวอนน้องอย่าฝัน พี่เตรียมใจยินรอคอยน้องคืนอ้อมใจ เตรียมใจคอยหาทางแก้ (ซ้ำ) เตรียมผ้าแพรเช็ดแก้มยามหม่น ห้องนอนคนจน เตรียมต้อนรับน้อง เตรียมห้องเช็ดหน้าตา เสียเวลากับเขามาก มาปลูกรักของเรา ดันใหม่ พี่เตรียมหัวใจ..อภัยน้อง..

ใต้ฟ้าเดียวกัน

ละครท. พ.ศ. สองพันห้า โลกถึงยุคโลกา คนในหล้าเว้ากันง่าย สื่อสารกันได้ไวไว ไกลหรือไกลได้ผ่านฟ้า คนสามารถอยู่ข้างกัน เมื่อมาถึงมือนี้นั้น การสานต่อประเพณี สืบสานคุณความดี หน้าที่เขาทุกคนต่อ สังคมยุคใหม่สมัยเทคโนโลยี ผู้คนยุคนี้สื่อสารกันได้ทันใจ มีโทรศัพท์มือถือถือหรือเพจติดตัว จะคุยกันใครที่ไหนได้ตลอดเวลา ดูหนังฟังเพลงก็พาข่าวสารทั่วโลก นักมวยเขากอยู่ที่อเมริกา ส่งผ่านดาวเทียมให้คนไทยเห็นเต็มตา ย่อโลกเข้ามาเหมือนมีคาถาอาคม ทั่วโลกคุยกันสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต หนึ่งตั้งข่าวเด็ดขอตกรัดให้ดูให้ชม จะมีอะไรที่ไหนในโลกกลมๆ นี่คือสังคมสื่อสารไม่มีพรมแดน กะจั่วหัวว่าแทนกันได้ เหตุเกิดอยู่ใส่งเห็นได้คือหัวว่า ทุกชาติภาษาละหันมาอวยเว้า ๆ กันได้แม่นสู้ยาม วัฒนธรรมก็ไหลรวมกันได้ หมุนเวียนกันไปในหลายด้าน เขามีพิชชาโดนัท มาตีตลาดบ้านเขาตั้งนาน ส้มตำบักขี้สาด ก็มีขายคือกันอยู่เมืองนอกเมืองนา เขามีเพลงแร็ปเพลงร็อค มาลุยบางกอกตั้งหลายปีผ่านมา หมอลำบ้านเขานี้หนา นำเอาแร็ปหรือคามาผสมกันสบาย กีฬาสนุกเกอร์ตีกอล์ฟ ที่คนไทยชอบเขาเทินโปรกะหลายราย หน้าซ้ำเขายังมีมวยไทยส่งไปวาดลวดลายจนทั่วโลกศรัทธา กะพัฒนาด้านได้ หากเขาเข้าใจเอามาใช้ทางแม่น ยุคไทยแลนด์กำลังเจริญทุกด้าน ๆ ๆ ๆ เหนือชวยฮวมใจ ประเพณีไทยและของดีมีค่า สืบสานนานมารักษาไว้ คนไทยใต้ฟ้าเดียวกัน ขอให้ภูมิใจมั่นสื่อสารกันเข้าใจ วัฒนธรรมไทยนั้น ชวยกันสานต่อได้ใหม่ ให้ถือเป็นหน้าที่ของคนไทย ให้คนรุ่นใหม่ ได้ภูมิใจยืนนาน กะจั่วหัวว่าสานกันไว้ให้ลูกหลานไทยได้เรียนรู้คุณค่า ชวยกันรักษาและพัฒนาฝากไว้ ๆ เคียงคู่ชาติอื่นเขา ด้วยสองมือเราทุกคนทั่วหน้า สืบสานนำพาเพื่อคนรุ่นใหม่ สร้างความภูมิใจให้ไทยต่อ รักความเป็นไทยหลาย ๆ เด้อ

ใต้แสงนีออน

คืนนี้ห้องนอนใต้แสงนีออนแห่งใด พี่กลิ่นน้ำตาดกใน เมื่ออ่านจดหมายที่เธอเขียนมา เจ้าเขียนบรรยาย ถูกหลอกไปขายที่โรงน้ำชา พลิกสายสังเวกามาหมดปัญญาหาทางคืนบ้านปวดราวดวงใจ พี่เหมือนมีไฟไหม้ลาม หลับตาเห็นภาพคนงาน ถูกพ่อค้ากามเขาทรมาณ พี่คงหาทางติดต่อรอรอหวังกับสายทางการเขาบอกไม่มีหลักฐาน จึงไม่อาจกันน้องนางออกมา โถคนตี ปานนี้เจ้าคงซำหม่น ก็คราว ก็คน ก็หนักกับความแปลกหน้า อดทนหน่อยน้อง รับรองพี่ให้สัญญา สองมือพี่พร้อมฟันฝ่า ปลดโซ่กามา พาน้องเมื่อบ้าน คืนนี้ห้องนอนใต้แสงนีออนกับใครเก็บซ่อนน้ำตาเจ้าไว้ อย่ารินไหลให้ใครรู้ทัน สิ่งที่เคยไปพี่ไม่ติดใจคิดว่าเป็นทาน จะเก็บเงินไถ่ตัวน้องนั้น มาสร้างสวรรค์ที่บ้านนาเรา

ถนนหูกู้

เหมือนนกขมิ้นไม่มีรังนอน นีหรือคือกรรมกรพเนจรไม่มีจุดหมาย มีกินวันพรุ่งนี้จะกินอะไร คำตอบอยู่แรงกายจะขายได้เงินหรือเปล่า ทุกวันต่อสู้อยู่กับปัญหา สะสางได้บางเวลา แล้วเวียนมา ไม่มีบางเบา ยามใดอ่อนล้าปัญหายิ่งตามแผดเผา ไม่ยอมให้เราได้มีเวลาหายใจถนน สายนี้ไม่มีที่ให้พักผ่อน เส้นทางสายกรรมกรต้องสัญจรผจญทุกข์ภัย ต้องทำงานหนักถ้ารักจะอยู่ เส้นทางนี้ถอยไม่ได้สู้อต่อไปถ้าใจยังเต้น โถใครกันเล่าจะมาอาทร ชีวิตเรกรรมกร ทุกข์แคลนคลอนผู้ใดมองเห็น มีเราเท่านั้นช่วยกันเมื่อยามจำเป็น เดินสู้เส้นทางลำเค็ญจำเป็นต้องสู้ชีวิต

เถียงนาเอื้ออาทร

เย็นสายลมท้องทุ่งลอยมา นั่งบนเถียงนาได้เงาหลังคามุงฟาง ปิดเครื่องมือถือวางมือจากงานทุกอย่างในวันทีกลับคืนรังหันหลังให้เมืองชั่วคราว เงาเมฆลอยเป็นร่มเย็นกาย แว่วเสียงนกไพร ทักทายหัวใจเบา ๆ เบิ่งช่อคูณเหลืองสลบสีทุ่งตอซังข้าว ดึงใจให้ลืมเรื่องราววุ่นวายในสังคมเมือง “เคยชุ่นเคื่องจากเมืองในทุกจากตอน เถียงนาคอยเอื้ออาทรดื่บร้อนผ่อนคลายทุกเรื่องปู้ผ้าขาวม้า เอนหลังหลับโดยไม่สิ้นเปลือง ฟังหมอลำเรื่องไอ้ละน้อ กล่อมใจในฝัน.... (ดนตรี) (ซ้ำ *) ตะวันลับ ดอนหอมดอกมันปลา ก้าวลงเถียงนาหวนมาหันหน้าสู่งาน ชาร์จแบตเต็มหวังก่อนหันหลังลาไกลบ้าน ได้มีแรงสู้งานเพราะเถียงนาเอื้ออาทร

หูกู้ ม. 3

เป็นสามัญชนคนจนมีนามบัตร ทำงานเงินเดือนจำกัดวุฒิใบประกาศ ม.สาม ครอบตนอยู่ ไหวก็เพราะใจได้รักคนงาม สาวทุ่งเข้ากรุงเรียนราม ส่งยิ้มงามเสริมกำลังใจ ความหวังยังไกลแต่ใจก็ยังมีสิทธิ์ หากเทอมหัวใจไม่ปิดรักคงไม่ติดตรงไหน สู้งานให้สมช่วยแม่พ่อ ให้พอสบาย แล้วเร่งสร้างตนเร็วไว ให้พอคู่ควรคนดี ปริญญาตรีพี่คงตามน้องไม่ติด จะสร้างปริญญาชีวิตไว้รอร่วมทางชีวิต ขอเพียงสาวรามอย่ามองข้ามเมื่อยามได้ดี เรียนจบปริญญาตรีอย่าลืมพี่ ม.สามจนจน เป็นสามัญชนความทนไม่มีจำกัด จะลุยด้วยใจยืนหยัด แม้อยู่ข้างถนน ไอ้หนุ่ม ม.สามจะไม่ทำให้น้องอายคน สาวรามอย่าได้กังวลพี่จะสร้างตนให้น้องภูมิใจ

นายห้าง ป.6

(พูด) แต่ก่อนเคยเอ็นผมว่าบักห้า แต่มีนี่ขอบคุณครับสำหรับคำว่าเสียห้า (เกริ่น) พลิกตำนานแรงงานบ้านไพร สู้แบบโสดตายด้วยใจเกินร้อย จากลูกจ้างความรู้ต่ำต้อย เป็นนายห้างน้อย ถอยรถเก๋งกลับมา เป็นถ้ำแก่น้อยขับรถเก๋งกลับมา (ดนตรี) ชื่อเข้าโรงเรียนเด่นชัย แต่ว่าใครๆเรียกเขาว่าบักห้าจากบ้านนาหมาหางานทำ เพราะความรู้ทำงานประจำขายแรงตำแหน่งขายแรงตำแหน่งของคน ป.หก ถ้าเหวี่ยงปดก็บเห็นเงินแบงค์ เส้นทางเดินของคนขายแรง ลื่นความแข็งแกร่งหมดแรงก็กลับมา แต่ว่าบักห้าคิดใหม่ เข้างานที่ใดก็ใส่ใจศึกษา หลายอาชีพที่สู้ทำมาคือแหล่งวิชาให้ศึกษาทุกวัน..... * เรียนช่างมาจากอู่ซ่อม รู้จักใช้คอมฯ ตอนเป็นเด็กเลิรฟอาหาร เรียนใช้เรียนขายเรียนค้า ทุกตำรับได้มาระหว่างทนสู้งานวุฒิป.หกแต่รอบรู้สารพัน เมื่อพร้อมทุกด้านทางฝันก็ไร้ไร... (ดนตรี) (ซ้ำ *) มาดใหม่ของชายคนเก่าจากลูกจ้างเขาเลื่อนขึ้นเป็นเจ้านายเปิดกิจการส่วนตัวที่วาดไว้ สร้างตำนานใหม่กับคนขายแรง ตำแหน่งนายห้าง ป.หกผู้คนจึงยกให้โดยบ่เคลือบแคลง กลับบ้านยามเทศกาลยิ้มแฉ่ง น้อมรับตำแหน่งประธานกองผ้าป่า ขับรถเก๋งกลับบ้านยิ้มแฉ่ง พร้อมรับตำแหน่งประธานกองผ้าป่า (พูด) บมีเดื่อ

นีนางข้างซ้าย

นีนางข้างซ้ายจงไว้ด้วยแหวนสแตนเลส สวมคอยแหวนเพชรปักเขตป้องกันหัวใจ ให้คอยพินะ อย่าลืมนะ สัญญาเคยให้ ยามพื่ออยู่ไกล อย่าให้ใครสวมแทนรักเรา คิดถึงยิ่งนัยยามรักต้องจำไกลห่าง ชมใจอ้างว้าง ทุกอย่างดีนรทนเอา พี่มาเพื่อรัก ถอดใจปัก ผากให้น้องเฝ้า ผากแฟนแทนเงาเฝ้าใจห้ามใครเข้าครอง ใครจิบให้บอกว่าใจไม่ว่างแล้วชูนีนางข้างซ้ายบอกให้เขามอง นีนางสวมแหวนแทนคำ ว่ามีเจ้าของ อย่าถอดแหวนพินะน้องหากมีใครจงสวมแทน นีนางข้างซ้ายจงไว้ด้วยแหวนสแตนเลส เก็บเงินพอค่าเพชร จะรีบกลับมาหาแฟน ทนคอยหน่อยนะ พี่จะหาเงินมาเปลี่ยนแหวน เก็บเงินขอแฟน จุงแขนเข้าประตูวิวาร์

ปลาร้าคื่นฉิ่น

ได้ฤกษ์ยาม ข้าวเหนียวคื่นฉิ่น ได้เวลาปลาร้าคื่นฉิ่น ลูกอีสาน จากบ้านมาหากิน จะย้อนคื่นฉิ่น ผืนดินमारदा จากบ้านมา เพราะความยากจน กระเสือกกระสน สู้ทนฟันฝ่า มาอยู่เมืองกรุง ทำงานแลกเงินตรางานใดๆ ก็ขอให้ได้เงินมา หนึ่งปี เมื่อถึงเวลา คนลูกปลาร้า จะกลับมาบ้านเดิม กลับมาเพิ่มมาเติมไออุ่น (ซ้า) มาเอาบุญฮ่วมบ้าน มาแปงปั้นวัดวา กลิ่นปลาร้า มันติดอยู่ในใจ ลูกอีสานคนไกลจ้งบ่ไลลืมบ้าน ฮอดสงกรานต์ ตรีษจันยามใดหลอมรวมใจ ตั้งกองผ้าป่า ลูกข้าวเหนียวพร้อมใจศรัทธา แห่กันมา พัฒนาบ้านเรา กลับมาแล้ว....ลูกกลับมาแล้ว เสียงโฮ เสียงแซว มาแล้ว คนหนุ่มสาวพ่อแม่จ่า โปรดช่วยมารับเอา เตรียมฝ้ายขาว ๆ ผูกเอาขวัญคิ่นมา เตรียมปลาร้า ปูนา ตำบักทุ่ง ออมบักหอย ก้อยกุ้ง คอยไว้แน่นเด้อ เหลืองเอ้อเฮ้อ ดอกคุณทุ่งนาบาน สาวอีสาน คนใดสืออยู่คอยบ่เนื้อเจ้า อ้ายเอาหัวใจมาฝาก เอาความรักจากกรุงเทพฯ มาหา ขอรอยยิ้มงามส่งมา รับขวัญชีวา หนุ่มนาชาวดิน ๆ ได้ฤกษ์ยาม ข้าวเหนียวคื่นฉิ่น ได้เวลาปลาร้าคื่นฉิ่น มาเติมเพิ่ม วิตามินจากไอนดินถิ่นฐานमारदा ลูกขึ้นพ็อน ล้ากลอนบ้านป่าความทุกข์วันข้างหน้า หยดไว้ชั่วคราว มีอันนี้ไว้แต่เรื่องม่วนแนวเดียว ลูกข้าวเหนียวคิ่นมา ให้ไอ้มา...สิคอยพ็อน...

ผ้าขาวบ่น่าซ่าย

ผ้าขาว สาวฝากก่อนจากมาไกล พี่เก็บไว้ข้างหัวใจ พาดบ่าซ่ายยามไปสู้งาน เป็นตัวแทนเจ้า เมื่อเราต้องอยู่ไกลกัน เบิ่งผ้าต่างหน้าทุกวัน ห่างกันจะไม่ห่างไกล เป้าหมาย หลากอย่างที่ยังเฝ้ารอ ถ้าหากรักยังมีพอ พี่ไม่ท้อของจงเชื่อใจ ทุ่มเททุกด้าน หนักงานไม่เคยหวั่นไหว ผ้าขาวเจ้า คอยบอกใจ ว่าทำเพื่อใครวันนี้ * ก็คิ่นวัน ที่งานหนักเหลือ เพียงหยิบผ้าขาวซับเหงื่อ ก็เหมือนมีแรงทำดี หมิ่นพันสัญญา ซ่อนในโยผ้าผืนนี้ พาดบ่น่าซ่าย เพื่อให้ใกล้หัวใจพี่ ให้คอยคิดถึงคนดี และซบใจพี่ยามเหงา ** ผ้าขาวสาวฝากเดิมรักเดิมหวัง ช้านานสีผ้าอาจจาง แต่ความหวังไม่จาง ดอกสาว ขอใจรักมั่น ป้องกันคนเปื้อนใจเรา ให้งามเหมือนดังผ้าขาว รอวันสองเราเคียงใจ (ซ้า **)

ผ้าป่าคืนสุดท้าย

เสียงเพลงฉลองงานคืนสุดท้าย สำเนียงกินใจแต่หมายถึงการอำลาได้เพียงคู่ห้อง เทียวชมงานบุญผ้าป่า เป็นคืนสังลัก่อนผ้าป่าจะลาบ้านไพร่หัวใจหวั่นไหวเมื่อได้มองหน้า จำเอยคำลาก่อน ฟาสีทองรำไร พี่คนยากเชิญจำเป็นจำจรจากไกล หวนเข้ามาใหม่เส้นตายเจ้านายสั่งมาลางานกลับบ้านได้ปีละครั้งมาต่อความหวังรักเราได้ปีละครา ร่วมกลุ่มเพื่อนพ้องมาพร้อมกับกองผ้าป่า เมื่อหมดเวลาหนุ่มต้องจำลานาง เสียงเพลงสุดท้ายบรรยายความว่า ยามอยู่ไกลตาอย่าให้สัญญารักจาง งานคืนสุดท้ายเราเที่ยวกันจนแจ่มจางปาง มีหน้าเคยหวังได้เคียงนางเที่ยวงานอย่างเคย

ผู้สาวข้าวเหนียว

กินอะไรน้องสาว เจ้าจึงงามสดใส แอบถามในใจ อะไรทำให้เจ้างาม หน้าตากังาม ผิวเจ้าละกังาม ขยันทำงานเข้มแข็ง ร่างกายแข็งแรงไม่เลือกงานทำ หลงตามเพราะความงามเจ้า หวังเอาหัวใจเกี่ยว เห็นกินข้าวเหนียว จึงรู้ว่าไทเดียวกัน (ข้า) บ่นว่าคนงามคือเจ้า (ข้า) เป็นสาวคนโก้ คนเด่น มาส่งกินเป็นล่าข้าวเหนียวล้าย ๆ ชวนให้อ้ายคิดนำ สั่งส้มตำลาบวัวปิ้งไก่ แกงหน่อไม้ใส่เม็ดแดงต้ม เห็นแล้วชื่นชมนิยมเจ้า (ข้า) สาวใครมองก็เหลียว นั่งกินข้าวเหนียวส้มตำ ถึงได้ดีมีหน้า แก้วดาไม่ลืมข้าวคำ แต่งตัวกังามแสนงาม บั้นข้าวเหนียวจ้ำ เป็นดาแซบถึงใจ มีไผ่หรือยังน้องใจน้อง (ข้า) อ้ายมองหมายปองข้องเกี่ยว สาวข้าวเหนียวอ้ายเที่ยวเบิ่งเจ้า กินข้าวแม่่นสู้อ้า เคล็ดลับความงามและน้ำใจเด็ดเดี่ยว คือข้าวเหนียวนี้เองเคยป้อน เห็นแล้วออนซอน ละออนเจ้า (ข้า) สาวข้าวเหนียวแก้มใส หัวใจเจ้าคงรักเดียว เหนียวเหมือนข้าวเหนียวนั้น ดิดกันเหมือนบั้นข้าวเหนียว หากแม่อ้ายมีบุญเกี่ยว เป็นแฟนสาวข้าวเหนียว ก็นับเป็นคนโชคดี คักดีศรีนางมีเต็มล้น (ข้า) จากบ้านมาดบลิ้มชาติเกิดเก่า ได้มาเป็นสาวมีเงินเลิศล้ำ นางหลับท่าหลาย หิวยามใดไผ่มองบ่เกี่ยว สั่งข้าวเหนียวเพียว ๆ เต็มกอง อ้ายแอบมองต้องยกนิ้วให้ น้องเป็นขวัญใจข้าวเหนียว บั้น..

ผู้สาวโรงงานอย่าร้องไห้

กลับคืนบ้านเรือนเจ้าผู้สาวโรงงาน ถ้ากิจการโรงงานเขาปิดตัวลง เศรษฐกิจบ้านเรายังไม่มั่นคง อย่ามาพะวงของจงกลับคืนบ้านนาตงงานจะเศร้าทำไมให้ใครเขาหมิ่นนินทา อ้อมแขนบ้านรอคอยเจ้าคืนมา ชบไออุ่นที่ที่ยังตั้งตาคอยนาง ถอยมาตั้ง มาหาหนทางยืนสู้กันใหม่ได้ ใจเจ้าอย่าหมอง อย่าเรียกร้อง ให้มันเมื่อยหัวใจ บมีไผ่ลือชอยเหลือเฮาได้ ดีหรือฮ้ายให้คืนมาสาาก่อน ยามใจทุกข์ฮ้อน ยินดีต้อนรับนางพี่ได้ฟังทางทีวีเขาบอก โรงงานปลดคนงานออกเพราะทนขาดทุนไม่ไหว พอพี่ได้ฟังรีบโทรมาหาทราวมวย ได้ยินเสียงน้องร้องไห้เหมือนกลายเป็นคนตงงาน รำพันไร้งานไร้เงินใช้สอย จะอยู่อย่างไรหัวใจของเจ้าไหวหวั่น ใจเย็นเถิดน้องไว้บรองไม่ถึงทางตัน ขอเพียงใจน้องไม่หวั่นสักวันก็คงได้ดี กลับมาพี่ บ้านเฮายังมีนากว้างผืนเก่า มีข้าวอยู่เล่าไปอูกเอาเฮ็ดหยัง เขาบ่จ้าง เขากะอยู่ช่ำบาย พาหัวใจมาพักเขาเนาบ้าน ตงงานนั้นถือเป็นการพักผ่อน มาพักสำโ่อ่พื่อน มาโย้ยอนอยู่นากลับมาบ้านน่ายังคอยเสมอ ข้อเสนอหัวใจไม่มีเปลี่ยนผัน พี่ป้าน้ำอาเตรียมตัวจะรอสู่วัญ หัวใจที่ยังหมายมั่นรอสาวโรงงานคืนนา เงินตรามันพาทาได้ หากหัวใจยังกล้ายังแกร่ง เหลียวเบ็งแสงตะเวินยังส่งจำ นางหล้าอย่าหวั่นไหว พาหัวใจกลับมาพักผ่อนมาถ่ายถอนทุกข์ใจที่บ้าน ..อย่าร้องไห้

ฝากฟ้าไปลาน้อง

ละฝากหัวใจไปนำฟ้า ฝากคำเว้าคำจาไปลาเจ้ามือเขาแต่ง อ้ายคนใจบ่แข็งมันเปิดแสงอ่อนล้ำ ไปลาเจ้ากะบ่ไหว ยานอดใจบ่ได้เป็นลมใส่ให้คนหามฮอดมือแต่งคนงาม ได้สั่งคำ มานำฟ้า ฟ้าสั่งเมื่อวันนี้น้องนางแต่ง เมื่อนำข่าวมาแจ้งให้พี่รู้ความรู้เป็นไป ได้ยินข่าวฟ้าอยากบอกหน้ามาอวยพรชัย แต่ไม่อาจแข็งใจเข้าไปร่วมงานวิวาร์ หัวใจสลายร่างกายพี่แทบสลาย เมื่อความรักเราตอนจบประสบพายุน้ำตา มีมือที่สามมาชิงน้องไปวิวาร์ เขามาทีหลังดังกว่าพี่จำต้องคนดี ความจริงพี่อยากมีเวลา มาเห็นหน้าจักหน่อย ขอเวลา เล็กน้อยสำหรับเว้าสั่งลาใจ บ่กล้ายอนความรักนางหลาย แนวหัวใจอ่อนไหว มันล้ำอาศัยฟ้า เอาคำลามาส่งยามใต้ฟ้าลันโป่ง คือเสียงฟ้าสั่งลา ยามใต้ฟ้าฮ้องโยนพี่ตะโดนสั่งฟ้าในใจ ฟ้าเอ๋ยฟ้า โปรดช่วยนำพาคำลาของอ้ายไปร่วมผูกแขนอวยชัย กระซิบหัวใจว่า พี่จำอำลา อยากมาพบหน้าเจ้าสาว อยากเห็นเจ้าบ่าวที่เขา มีวาสนา แต่คนแพ้ใจไม่กล้า ส่งใจตามฟ้ามาขอลาน้องไกล ยามไต่ นางได้ยินเสียงฟ้า (ข้า) สละเวลาฟังเสียงฟ้าฮ้องแทน มีภาษาในคนอีกแท้ คนแพ้แพ้รักเธอเขาละเมอฝากฟ้าครวญคร่ำ ฝากถ้อยคำอำลามาให้ร่วมอวยพรชัย ในงานน้อง

ฝากแม่ไว้กับแมว

น้องไปอยู่ไหนถามใครไม่มีวิวแวว หลายปีมาแล้วน้องทิ้งแมวกับแม่เฝ้าเรือน เข้าเมืองลับลา ลืมบ้านนาไม่หวนมาเยือน เสียงแตรรถทัวร์ดังเตือนดูเหมือนแม่ร้องให้ พี่ไปไถ่ถามเมื่อคราว สงกรานต์ผ่านมา แม่ร้องครวญว่าลูกยาไม่มาเอาใจ นั่งคอยตั้งตารอผ้าป่ามาถึงปีใด ไม่เห็นลูกมาดั่งใจ แม่กอดแมวร้องให้ทุกปี เวลาไม่มีอ้างมาก็ปีแล้วน้อง ส่งแค่เงินทองไม่พอหรือกหนดคนดี กลับมาบ้านเกิดให้แม่กอดเต็มอุ้งซั๊กที่ ครอบครัวยื่นเขาสุขขีแม่ร้องคนคิดงหัวใจแป้ว สายตากู่เหงายังคงรอคอยลูกมา ตะวันลับฟ้าเห็นแกนั่งคุยกับแมว เงิน น้องให้มาไม่มีค่าเท่าเสียงโฮแซวได้ยินเสียงแตรรถ แว่วแม่ร้องกอดแมวนั่งมองรถทัวร์

ภาพถ่ายใต้หมอน

เหงาใจ ทุกคืนต้องข่มตานอน หยิบภาพถ่ายใต้หมอนมาดูด้วยความหวังหา แนบใส่ กระเป๋า ตั้งแต่คราวที่จากบ้านมา เก็บไว้เพื่อดูแทนหน้า เหนื่อยล้าเหมือนยาขมใจหลายคน ที่คอยฝากใจพึ่งพาให้คิดตลอดเวลา ว่าเราจากมาเพื่อใครนับเงินที่มีหักลบหนี้ที่พอยืมไว้ ภาพถ่ายคือสิ่งเตือนใจ ห้ามไว้ไม่ให้ลืมตัว รูปพ่อเตือนใจไม่ให้ยอมแพ้ ส่วนรูปแม่คุ้มใจไม่ให้หนีกลัว ภาพเธอรักให้ทำงานหนักสร้างตัว ยกภาพพ่อแม่เหนือหัว เดือนตัวเดือนใจก่อนนอน ขอพรทุกคืนเฝ้าภาวนา สักวันถ้าบุญนำพาหนี้ยืมมาจะไปไถ่ถอน มองภาพยามใด เหมือนคนไกลส่งใจอวยพร เก็บภาพลงไว้ใต้หมอน เพื่อตื่นนอนมีแรงสู้ต่อ

แม่พอรอน้อง

ส่งเงินค่าปุ๋ย ไปช่วยพ่อแม่บ้าง หากแม่พี่น้องนางไม่กลับไปทำนา ส่งเงินค่าแรงไปจ้าง เขาช่วยถอนกล้า พ่อแม่ชราทำนาไม่ได้เหมือนก่อน เจ้ามาอยู่กรุงเทพฯ ยุ่งก็ไม่ใช่ไร แต่อย่าเลี้ยงน้ำใจส่งเงินไปช่วยทำนาคอน อย่าเพลินแสงสีหากน้อยพอมิเงินก้อน ส่งไปตัดทอนผ่อนแรงพ่อแม่ ทำนา ปีนี้ฟ้าฝนดีคือเก่าสองตายายเฒ่า ๆ ทำนาก็มีสิบ่ไหว จำต้องใช้เงินจ้างหมู่ปักดำ จ้างคนไถ คนทำขอยเองที่มีน้อย เฝ้ารอคอยเงินร้อยใช้ไปไม่พอ กู้ ธกส.ก็ยังไม่พอค่าปุ๋ยนาคอนปีนี้มีแล้ว ดินร่วนซุย นาต้องการปุ๋ยปุ๋ยต้องใช้เงินซื้อมา รอแม่พ่อเฝ้ารอทุกวัน เจ้ามาทำงานได้เงินรีบส่งเกิดหนา หากเจ้ามีเพลินใช้เงินจนลืมบ้านนา ทางออกพ่อแม่ชราคงหาเงินนายทุน มันสิ่วนวายทุน เขาชิม ดอกเบี้ยถมทบต้น สิ้นหนได้บ่ไหว อ้ายอยู่ไกลจะได้แต่สงสาร จดหมาย มาอวนวานฝาก ขาวนางอยู่เมืองกว้าง เป็นห่วงพ่อแม่แหงเด้อ ส่งสารผู้เฒ่าเกิดหนา หากน้องหาเงินบ่ได้ ก็รีบกลับไปช่วยทำนาคอนส่วนพี่นี้จะรอคอยท่านช่วยกานดาทำนาคอนอีกแรง รัฐบาลแจ้งว่าปุ๋ยแพงขึ้นกว่าเก่า ได้ยินคำ อ้ายเว้าให้นางฟ้าส่งเงิน ได้แต่เอ็นนางผ่านจดหมาย ให้เข้าใจเด้อคำ พ่อแม่คอยอยู่ทางบ้าน

ยาใจคนจน

เป็นแฟนคนจนต้องทนเหนื่อยห้อย พี่นี่ไม่มีเงินทองมารองรับความลำบาก ในแต่ละวันพี่นั้นต้องทำงานหนัก ถ้าไม่มีใจรัก ใครหนอจะร่วมทางได้ปัญหามากมายพาใจอ่อนล้า ทั้ง ๆ ไม่เจตนา แต่ปัญหาก็กมาจนได้ จึงอยากให้น้องช่วยมองด้วยความเห็นใจ อุปสรรคจะมีเท่าใดขอใจเรายืมให้กันลำบากยากเย็นเข้าเย็นขอให้เห็นหน้า เมื่อเจอปัญหาน้องอย่าตัดสายสัมพันธ์ อยู่เป็นแรงใจเติมไปให้กันและกัน เพียงเรามีเราเท่านั้นสร้างฝันให้สมดังฝัน เป็นแฟนคนจนต้องทนเหนื่อยห้อย อย่าแค้นร้ายตาคนมองอย่าหมองเมื่อยามแพ้พ่าย อย่าเพิ่งท้อเวลาเมื่อเจอปัญหาใด ๆ ยืนเคียงเพื่อคอยยืมให้เป็นยาชูใจคนจน

รอยยิ้มเติมแรง

คนทำงานนั้นต้องการกำลังใจ คนดียิ้มหน่อยได้ไหมยามใดที่เราพบกัน กว่าจะได้เห็นหน้ารู้ใหม่ว่าเหนื่อยมาทั้งวัน วุ่นใจกับนายกับงานถึงบ้านอยากหวานกับแฟน ใจคลอนแคลนวันไหนแฟนเจ้าเย็นชา เข้าบ้านยิ้มเคยสงหาได้แววดาบั้งตึงทดแทน สู้งานอ่อนล้าแล้วยังมาสู้สายตาแฟนเหมือนครูจ้องหักคะแนนขอแฟนโปรดไว้ใจกัน เดินเข้าบ้านต้องการเห็นรอยยิ้มเจ้า นั่งเคียงกินข้าวหยอกเย้าปล่อยวางเรื่องงาน สร้างเวลาทองให้เราสองยามอยู่ด้วยกัน รู้ไหมเพียงเจ้าไหวหัวนี้พี่นั้นก็พลอยหัวนี้ไหว * แรงคลใจของลูกผู้ชายคือใจนาง คนรักคือหลักความหวังปูทางทุกความเป็นไป เมื่อเราพร้อมหน้าอย่าเสียเวลาเหงาใจ ซ้อมยิ้มรอพี่ได้ไหมเลิกงานไปจะได้เติมแรง (ซ้ำ *)

รอยรักลอยกระทง

แสงเดือนใสส่องฟ้า ลมหนาวมาคินฟ้าผ่อง ปีก่อนเดือนสิบสอง พี่กับน้องร่วมลอยกระทงจับมือน้องลอยกระทง สองคนบนฝั่งน้ำ เอ่ยถ้อยคำรักมันคงนั่งคอยปล่อยกระทง ลงแม่น้ำจำไม่ลืม จำไม่ลืม เดือนลอยฟ้าเหมือนตาที่คอยจ้องมอง กระทงใบตอง ล่องตามสายน้ำส่งอันบอกจันทร์เป็นพยานวันลอยกระทง ขอให้รักยืนยงอธิษฐานร่วมกันสองคนสองคน ๆ แสงจันทร์ใสส่องฟ้า คอยสัญญาใจหมองหม่น ปีนี้พี่กังวล ไม่มีคนที่คอยหา ลมหนาวมาเจ้าลาไกลหัวใจไฟพะวง ลอยกระทงตามหาใจ หนาวมาเจ้าอยู่ไหน จันทร์เห็นใจช่วยนำทาง ช่วยตามนางมาลอยกระทง เดือนลอยฟ้าโปรดรู้ว่าใจเฝ้าคอย เหลือเพียงรอยอดีตรัก ที่ลืมไม่ลง บอกเดือนงานส่องแสงตามน้องอย่าลืมหลงกลับมาเติมรักยืนยง ลอยกระทงร่วมกันสองคน สองคน ๆ

รอรักวันแรงงาน

คำวอนจากใจลูกผู้ชายที่ขายแรงงาน ส่งไปถึงเธอผู้ที่ได้พบกันที่หน้าโรงทอ ได้คุยแรกเห็น รู้ว่าเป็นคน ต.จ.ว. เหมือนกับพี่เลยหนอ คุยถูกคอเฝ้ารอรอยากเจอ จ.ม.ส่งไปถักสายใยหัวใจนำพา บางวันแอบโทรไปหาอยากจะมาพบหน้าเธอ ลูกจ้างงานหลายเจ้านายไม่ให้มาเจอ อย่าลืมนี่พี่เสนอ นัดเจอที่วันแรงงาน พี่จะไปตามนัดด้วยใจจดจ่อ วันที่หนึ่งพอ.คอก.ให้ไปรอตรงที่นัดกัน จะพาไปเที่ยวช้้นเกลียวนือคใจผูกพัน มอบใจให้เป็นของขวัญวันแรงงานเพื่อสานใจต่อ ขอให้จริงจังพี่ยังเฝ้าคอยจริงใจ ไม่มีโบนั้สจากนายพี่ขอใจพบเธอก็คพอ อย่าลืมนคนดีให้ โอ.ที สัมพันธ์เราต่อ จดจำวันที่หนึ่ง พอ.คอก ที่จะรอแก้มแดงแรงงาน

เรือนหอห้องเช่า

รับปากไปขอ แต่เรือนหอยังเป็นห้องเช่า ว่าที่เจ้าสาวทนอยู่ชั่วคราวได้ไหม เก็บเงินมานาน ปลุกเรือนหอไม่ทันตั้งใจ พี่เองก็อายุ แต่ไม่อยากผิดสัญญา เฝ้าจกห้องน้อย เพื่อเตรียมคอยรับนางร่วมห้อง ช่างผ้ายังหมอง ต้องเอาภาพวิวปะฝา เครื่องครัวไม่มี พี่เลยซื้อแค่เตากับกา เผื่อหิวขึ้นมา บะหมี่ของรองท้องประทัง พอเจียดผืนนา ให้มารับขวัญสะกั อยู่กรุงพี่ทนเหนื่อยกาย เร่งหาเงินไปปลูกสร้าง ขออีกหนึ่งปี มีเรือนเราเอาหนึ่งหลัง พอดีกับนาง มีที่ทางกลมกลูกสูงเรา ช้นหมากพี่พร้อม หากน้องยอมคับที่ไปก่อน เบียดนอนร่วมหมอน ทนร้อนดีกว่าทนเหงา อยู่กันด้วยใจ อุ่นไอรักจริงสองเรา เรือนหอห้องเช่าก็สุขเหมือนราววิมาน

เรือเป็นรองน้องเป็นอื่น

ออกพรรษาฟ้าแจ้งจ่างปาง ลมเปลี่ยนทาง ฟ้าสั่งลาฝน หนุ่มบ้านเฮา เตรียมซ่อมลำนาวา ออกพรรษาหน้าบุญแข่งเรือ เมื่อปีกลาย อ้ายเคยให้สัญญา กับสาวนาแก้มแดงระเรื่อ เจ้าคนเชียร์ อ้ายคนแข่งเรือ สุขใจเหลือ เรือเข้าเส้นชัย ตกปีนี้ อ้ายมีนัดน้องมา ต่อสัญญา สองเราให้ได้ อ้ายสลุยจำเต็มฝิพาย ฝากขวัญใจ น้องมาช่วยเชียร์ เชียร์ให้อ้าย มีชัยตอนแข่ง (ซ้า) ซึ่งเอาตำแหน่งแชมป์เอามาตอนแม่ นาง ใจอ้ายตั้งตาส่องแนมสาว มือจับพายคอยเหงา ย่านแต่สาวบ่มาใกล้ เบ็งไกล ๆ ตกใจตุมตาม ที่ฝั่งน้ำ สาวงามทำอ้าย เจ้ายืนเคียงผู้ชายบ้านใด บาดหัวใจ แทบพายหลุดมือ ได้เวลานาวาแข่งขัน แต่อ้ายนั้น หัวใจมันคือ เจ็บหัวใจ อ่อนไปถึงมือ หมดแรงยื้อ จ้วงพายอ่อนแรง บิดจำบีด ฮึดขึ้นบ่ไหว บิดจำไป ไม่ทันคู่แข่ง บิดจำบีด ฮึดสู้สุดแรง อยากรจะแข่ง เรียวแรงไม่มี เชื้อเขาจี้ แขงหนึ่ล่อง ล่อง (ซ้า) ตกเป็นรองเฟิ่นแล้ว พายจับบ่ทัน อดสากลันใจไล่่นำเขา เปิดแข่งเชื้อเขาเฮาไล่เขา บ่ ทันได้ เรือพายอ้ายตกเป็นรอง ส่วนใจน้อง ก็กำลังเป็นอื่น มองไป เห็นเขากางร่มยีน คู่เคียงงามช้น อ้ายฝืนใจไม่ยอมแนม เชื้อเสียแชมป์หัวใจเสียท่า ทำสัญญากับอ้าย สลายพร้อมแข่งเชื้อ สาวแก้มเรือ เจ้าหลงเชื่อคำเขา มือจับพายซืมเขา อ้ายนั่งเหงา ยามเชื้อแพ้

โรงเรียนล้างจาน

ขาดคุณสมบัติ เพราะใบประกาศไม่มี คบมาหลายปี ยังสอบเป็นแฟนน้องไม่ผ่าน ชีวิตฟันฝ่า ก้าวมาจากเด็กล้างจาน มหาลัยเคยผ่าน แต่ไม่ได้เรียนกับเขา คิดถึงวันเก่า เคยยืนเฝ้าหลังครัวล้างจาน ใช้ห้องอาหาร เป็นสถานฝึกสู้ความเศร้า ฝึกความอดทน เรียนรู้ผู้คนเรื่องราว จากคำจนเข้่าตั้งเข้าโรงเรียนทุกวัน โรงเรียนล้างจาน บั่นใจให้สู้และซื่อ ไม่มีหนังสือ รับรองให้เป็นหลักฐาน บนทางดีนรรน มีความจนให้เป็นการบ้าน ใบรับประกัน ไม่มีอวดใครดอกสาวหอบรักมาเฝ้า สมัครเข้าโรงเรียนหัวใจ ผิดเกณฑ์ข้อใด ยกเว้นให้ได้หรือเปล่าไว้ใบประกาศ อย่าตัดสินสิทธิ์ให้พี่แพ่ฟาล้ว ถ้าอยากมีเจ้าบ่าว เป็นศิษย์เก่าโรงเรียนล้างจาน

ลูกสาวนายจ้าง

ผมยอมจำนนและพร้อมจะทนทุกอย่าง เมื่อมาพบนางลูกสาวนายจ้างคนสวย ถึงแม้ค่าแรงค่าตอบแทนจะไม่อำนวย ผมเอาความสวยมาช่วย ชดเชยค่าแรง ผมยาวยาวแก้มขาวเที่ยวมายิ้มให้ลูกสาวเจ้านายเสริมใจลูกจ้างชั้นแข็ง ผมมาทำงานไม่เสียตายค่าแรง ได้เห็นแก้มแดงเหมือนได้ค่าแรงหัวใจ ลูกสาว ลูกสาวนายจ้าง อยากพูดกับนางก็กลัวนายจ้างสงสัย ไม่กลัวตงงานแต่กลัวไม่เห็นทราวมวย เก็บความหวานไหวแอบรักในใจก็พอ ทำงานหลายปีค่าแรงโอทีก็ต่ำต่ำ เจ้านายใจดำไม่ทำให้ถอดใจท้อ สู้ทนทำไปค่าแรงเท่าไรไม่จ้อ สิ่งเดียวที่รอคือน้ำใจลูกสาวเจ้านาย

เลิกได้ลืมบ่ได้

ให้พี่เขามากน้อง บ่ซึ้งเกี่ยวทางหัวใจ ฆ่าให้ตายสาเดื่อน้อง จังสิวางน้องลงได้ คนจำเป็นให้เขาไว้ ตัดใจลาพอได้อยู่ ตัดใจลืมบ่รับรู้ ทำได้แต่บคน เมื่อยามสบตา น้องพบคนดีกว่า จะให้พี่ลาหลีกทางหัวใจ ตัวพี่ ถึงจะเจ็บแคไหน หากว่าน้องพอใจ ก็ทำได้คนดี น้องได้แฟน ผู้ดีมีหน้า บอกพี่เลิกลา อย่ยามตามรวี ไร่ทางออก นอกจากคำว่าหนี หอบเอาซากชีวี หลบหนีมานั่งซึม คนเคยปลื้ม สิมาลืมได้ง่าย อ้ายหากลืมบ่ได้ บ่ได้ เพราะใจซึ่งบ่วย คนมักได้ เว่าง่ายน้อง ตัดใจลืมบ่พอครว เจ้าสว่างทำลงได้ หัวใจน้องเหมือนคอมพิวเตอร์ หากคนใหม่เจอ ก็ลบคนเก่าไป เหมือนหุ่นยนต์ไม่มีความอ่อนไหว กดปุ่มหัวใจ ก็ลบง่ายใจนาง ใจพี่นั้น เหมือนหมึกดำซ้ำติด ภาพในอดีต ติดแน่นในภวังค์ หนีมาไกล แต่ไม่ลืมความหลัง รอยยิ้มของนางยังฝังค้างคาใจถึงเลิกได้ แต่ในใจบ่เป็นอื่น ตกกลางคืนคิดพ้อ คิดพ้อ ตกยามเข้าคืดนำ คืดอ้ำล้า นำตั้งแต่ความหมายคำสัญญาบงมาย จ่องใจให้ซึ้งเช่อให้ลืมเธอ ให้ลืมหายใจดีกว่า ไม่รักอย่ามา บิบบังคับหัวใจ ให้แยกทาง พี่ก็พอนไหว อย่าบังคับจิตใจ ให้พี่ลืมคนดี ถึงน้องพี่ลืมไม่ไว้เป็นคู่ ขอให้เจ้ารับรู้ ว่าใจอ้ายคืดนำ ถึงชอกช้ำ อ้ายกะบ่มีไผ่ ถ้าอ้ายยังหายใจ เอ็ดจั่งได้..บ่ลืมเจ้า..

เล็กราบยายแม่

เมื่อสิบสองสิงหาคมบรรจบ วันเคารพมารดาเวียนมาถึง คำน้ำนมแม่จำลูกคำนี้ ยังฝังตรึง
 คิดใจไม่เลื่อนราง วันแม่มาอีกครั้ง วันแม่ 12 สิงหา เวียนมาสะกิดเตือนใจ จากมาไกลให้ห่วงใย
 คิดถึงมารดา อยากซื้อสร้อยทองส่งมาก ก็หมดสัญญาลูกเงินไม่มี หนีจากบ้านมาทำงานไกลถิ่น พอ
 ได้กินสิบมือถือเงินได้กะป๋าน ค่าเช่าบ้านเช่ารถสามปี คั้นเงินเก็บ พอมีกะหม้อมาชวนกั ดกลงก็
 เลยยากจน เป็นคนติดเหล้าเมายา วันที่ 12 เวียนมาก คิดเห็นหน้าแม่คนรอคอย อยากกลับไป
 กราบเท้าแม่ ให้แม่เอามือลูบท้ายทอย ในกระเป๋าเงินมีไม่ถึงร้อย นิ่งใจลอยน้อยใจซีวี เป็นเพราะ
 เพื่อนพาเมา เป็นเพราะเหล้าดีกรี เผาเงินหมดไปฟรี ฟรี เพราะควันบุหรีมันขี้หัวใจ มาคิดได้ยาม
 เห็นหน้าแม่ ตัดสินใจแน่วแน่ขอเลิกสิ่งเมา บ่ว่าเหล้าหรือบุหรียาของ ชั้นเป็นของมีนเมา บอกว่า
 เช้าแต่วันนี้ ไม่มีเงินส่งมา ลูกขอเล็กราบยายพระคุณแม่ สิบสองสิงหาวันบุญ ขอตอบแทนคุณด้วย
 การทำความดี ขอบุญนี้มีไปขอแม่ กราบบูชารักแท้ ลูกชายแม่ผู้อยู่ไกล ถึงบ่ได้เอาเงินส่งมาหา ขอ
 ทำคุณวันทา เล็กฤทธิยา บูชาแม่

แล้งน้ำแล้งใจ

อุตสาหกรรมบรแรงหนีแล้งจากทุ่งมา น้ำขาดนา (เสี่ยงชะตา) มาเมืองใหญ่เพื่อขายแรงงาน
 หอบความหวังพ่อแม่และคนทางบ้าน หากมีงานคงมีเงินส่งไปเยียวยา เหนื่อยแทบขาดใจฝันไว้ขอ
 ได้งานทำ เข้ายันค่าทนขันแข่งเอาแรงนำพาคนในเมืองฝืดเคืองน้ำใจเมตตา ถึงยามอ่อนล้าค่าแห่ง
 คนที่โดนขืนใจ อ่อนไหวท้อใจไม่ได้พักผ่อน หวังหลบร้อนมาพึ่งเย็นก็เป็นไม่ได้ อยู่มาแล้งน้ำอยู่
 เมืองก็แล้งใจ น้ำขาดกในน้อยใจในวาสนา กลับต้องชมชานฝันร้ายคืนไร่นาดอน ทั้งละครตอนจบ
 ไปชบอุ้งนา อยู่บ้านเราทุกข์เพียงใดพอได้พึ่งพา แล้งน้ำทำนาแต่ยังรวยนน้ำใจให้กัน

วิมานฝันเสื้อ

ห้องเก่าที่นอนมอซอ นี่คือห้องหอที่พี่แดงรอน้องยา เสื้อผืนหมอนใบเก่าเก่า เพราะเป็นห้อง
 เช่าที่ด้อยราคา ไม่มีเตียงนอนนุ่มหนา แต่ก็ฉาบทาด้วยสีตราหัวใจ มาอยู่ด้วยกันสองเรา ปลอดภัยที่
 เหงาประคองรักเราเดินก้าวไป ชัดสนก็ทนกันไปก่อน รักเราคอยป้อนด้วยกำลังใจ ห้องนอนจะเก่า
 โทรมแค่ไหน ขอเพียงห้องใจเราสดใสเป็นพอ พี่จะทอรั้งแทนสายใย เป็นผ้าห่มใจที่เธออุ่นไอยามหือ
 พี่จะขอสามคำสัญญา ให้เป็นแผ่นฝามุงหลังคารักรอ กล่อมน้องนอนอุ่นในห้องมอซอ จะกางมุ้งรอ
 หือด้วยใจจนเจือ ห้องเก่าถ้าเรามีกัน ก็คงสุขสันต์หนักเบาสองเราเอื้อเฟื้อ เหนื่อยกายถ้าใจเป็นสุข
 ไม่ได้นอนฟูกราก็สุขใจเหลือ ไม่ได้ฉลองบนเตียงห้องสองเรือ มีวิมานฝันเสื้อก็เหลือเฟือแล้วเรา

แหวดตาคู้ถูกเมิน

ดวงตาคู้นี้ มีค่าแค่เพียงแอบมอง ตามเก็บภาพเธอเหมือนกลองถ่ายไปฟองหัวใจทุกวัน แต่เธอไม่รู้เพราะไม่เคยให้ความสำคัญ ซ้ำยังมาเขาคอนนั้นคอยกันตั้งมานับงดา ยามใจอ่อนล้า อยากรมองหน้าเธอบรรเทา แต่กลับเจ็บซ้ำกว่าเก่า เมื่อเห็นเขานั้นเฝ้าเที่ยวมา เก็บใจเจียมตนว่าเราเป็นคนนอกสายตา ก็ครั้งที่ยืนตรงหน้าแต่สายตาของเธอผ่านเลย ใจเอ๋ย ซ่อนคำรักในแหวดตา คอยเธอมองมาฝากให้แหวดตาเฉลย เธอไม่มองมารักจึงไร้ค่าเหมือนเคย อยากรบอกอยากรเผยลงเอ๋ยคือความเหวว่า ดวงตาคู้นี้ มีค่าแค่เพียงถูกเมิน แอบคอยเธอมานานเนิ่นต้องเผชิญกับความเย็นชา ซ่อนความเจ็บไว้รอให้ใคร คนนั้นร้างรา คำรักซ่อนในแหวดตาคงถึงเวลาเปิดเผย

สงกรานต์ตำหนารัก

เพลงกลองยาว ดังเขย่าหัวใจ วันแห่ดอกไม้ สงกรานต์บ้านเฮา เมื่อปีกลาย อ้ายเคยมีผู้สาวแห่กลองยาว เก็บดอกไม้ปลายนา เก็บใบยอ เต็ดเอาช่อดอกคุณ แก้มจูนพูน เจ้าคอยยิ้มให้มา แห่ดอกไม้ เพื่อหญิงชายเฮฮา ยังจำติดตา เมื่อผ่านมาปีกลาย แห่ดอกไม้คุยกันไป อ่อม อ่อม มีกลิ่นหอมจากแป้งนางทาแก้มแจ่มนวล วน ๆ น้ำ สาดรดรดกัน จับมือแฟนไผมัน แล่นวนหนีน้ำ..ยาม..ไปถึงวัดวา นำดอกไม้บูชาองค์พระร่วมกัน สองเรานั่งเคียงอธิษฐานสบตากันเหมือนรู้ความนัย ไปรดน้ำผู้ใหญ่ เมื่อวันสงกรานต์ต่อมา ผู้ใหญ่ให้พรเราว่า ให้ได้วิวาร์สมดังตั้งใจ ฟืนนั่งประนมมือ สาธุ รับพรผู้ใหญ่ เจ้าเอียงอายนั่งหลบตาแก้มแดงเป็นพวง มันเป็นช่วงความหวานอดีตเก่า ตกมาปีนี้ เสร้า บ่มีเจ้าอวยมา อ้ายอยู่ทำ น้ำตาฝากกลางใจ เขาวานางลิมไล บ่อ่วยใจโง่โง้ง ไปหลงมนต์ คนอัลเทอร์เนทีฟ เขารุมจับ เจ้าจนลิมกลองยาว เสน่ห์สงกรานต์วันเนา บ้านนาเราเจ้าจึงลิมไล เหลือเพียงฟี่ สงกรานต์ปีนี้ไม่มีขวัญใจ กลองยาววันแห่ดอกไม้ สะกิดหัวใจให้ฟี่จำตำนาน.. สงกรานต์เสร้า บ่เห็นเงาเจ้าผ่าน เป็นตำนานฮักอ้าย ยังจำได้บ่ลิมตุ้มแล้วตุ้มกลองยาวตุ้มแผลใจ สงกรานต์ลาอาลัย เจ้าอยู่ไส..บ่มาบ้าน

สวยทรหด

ผู้สาวบ้านไพร ใจมั่นจากถิ่นฐานมาสู่งานเมืองใหญ่ อายเก็บภาพพิมพ์ในใจงานท่วมกาย แต่ใจยังสวย ทำงานเป็นลูกจ้างเขาค่าแรงเจ้าแล้วแต่เจ้านายอำนวย เขาใจเค็มแต่เจ้าก็เต็มใจช่วย หน้าตาสวยแต่หัวใจไม่บอบบาง แต่เข้าจรดเย็นนั่งลงกินข้าวกับหยิ่งนอช่างสวยทน เนื้อเย้นักเท่าใดไม่ป่นดั่งเครื่องยนต์ที่น้ำมันเต็มถัง สาวห่างสาวทอง อาหารสาวโรงงานสาวนั้นคือริมทาง เจอะคราวใดอ้ายเอาใจเคียงข้างชื่นชมนางที่งามเพราะความทน มีคนรู้ใจหรือยังร่วมหวังสร้างอนาคต ผู้สาวสวยทรหดถ้าใจยังโสดโปรดให้ทางสักหน อ้ายก็คนสู้งานจากถิ่นฐานเนิ่นนานใจหม่นอยากมีแฟนแบบน้องสักคนหลอมความสู้ความจนเคียงกัน ผู้สาวบ้านไพรใจมั่นก่อความฝันบนเส้นทางแสนไกล ขอฝากเพลงเติมแรงใจก้าวต่อไปให้ถึงปลายฝัน ชื่นชมความซื่อความใสชื่นใจความสวยความหวาน หากมีบุญอ้ายได้ครองน้องนั้นมีลูกด้วยกันคงขยันเหมือนเรา

สัญญาคนรถ

(ชาย)เห็นหน้าเจ้าอย่าทำเมิน คิดถึงเหลือเกิน พี่จึงมาหา (หญิง) พุดจริง หรือว่าเมายา ลงจากรถมา น้องไม่กลัววางใจ (ชาย)ใครหนอเป็นคนกำหนดว่าคนขับรถ ต้องติดยาเมามาย (หญิง)มีความจริงปรากฏอยู่มากหลาย ขับรถอันตราย ล้มตายมาหลายคน (ชาย)สำจัน ๆ นั้นเป็นคนอื่นติดยาเมาบ่พีน คือยาบ้าชาลื้อ (หญิง)อย่าเว้าดี้อ อ้ายกะแม่นคือกัน ขับรถไปนาน ๆ ให้ฤทธิ์ยาพุงไว้ (ชาย) สำหรับอ้าย ปกinyaกะได้อยู่ สำหรับอ้าย ยาปมีคุณค่าเพียงแต่คิดฮอดหน้านางน้องกะชื่นใจ (หญิง)เว้าเก่งอ้าย แต่ให้เชื่อบ่มีหวัง คนปากหวาน ยานคาง ลับหลังกะมาได้ (ชาย)เมาใจ พี่ชายยอมรับ แต่สาบานให้ตายดับ ถ้าพี่เคยเมายา (หญิง)เมาผู้หญิงนั้นยิ่งอันตรายกว่า (ชาย)พี่เมารักกานดา (หญิง)อื้อ..อย่ามาทำสำออย (ชาย)คนเรียบร้อย แต่ไผกะสำ (ซ้ำ) บ่เคยกินยาบ้า บ่เคยล่าดอกผู้หญิง (หญิง)ย่านแต่ซึ่ง ยามถึกสิ่งยวนใจ ขับรถยนต์เมามาย จังรำไรนำเจ้า (ชาย)คนกินเหล้า เมายาขับรถมันเบียดยุคแล้วน้อง รับรองอ้ายบ่มี (หญิง)เอาจั้งซี่ ขอให้พี่สัญญา (ชาย)สาบานเลยสาน้อง (หญิง)ว่ามา ออย่ามัวเว้า (ชาย)ข้อหนึ่งพี่ไม่กินยาบ้า ข้อสองเหล้ายา พี่จะไม่สูงสิง (หญิง) ข้อสาม ไม่นอกใจเรื่องผู้หญิง (ชาย) ข้อสาม ไม่นอกใจเรื่องผู้หญิง (หญิง)สาบานว่า พุดจริง (ชาย)ไม่จริง ให้ฟ้าผ่าตาย (หญิง)พอแล้วอ้าย บ่ถึงตายน้องกะเชื่อ (ซ้ำ) (ชาย)ค้นเจ้าเชื่ออ้ายแล้ว สิขอเจ้าได้บ่บ้อ (หญิง)ตามจั้นจ้อ แล้วแต่พอสิเห็นดี (ชาย)แถมรถยนต์นำฟรีเชื่อเพิ่นดี..อยู่บ่อน้อง..

สู้เพื่อรัก

ป่าพี่มันไม่มีดาว ในกระเป๋าก็ไม่มีสตางค์ ปริญญา ไม่มีดอกนาง เพื่อนร่วมทาง นั่นคือ แรงกายมีเซอ เป็นจุดหมายปลายทาง เธอคือความหวัง ที่ขังเต็มหัวใจสองมือ พี่คือเพื่อนตาย จะสู้ต่อไป ให้ถึงดวงดาว (ซ้า) ขอให้เจ้าเป็นแรงใจให้อ้ายแน่ (ซ้า) ขอเพียงนางอ๊กแท้ บ่ยอมแพ้แก่ไผหวังवादไว้ สิได้อยู่เคียงสองทำงานเก็บเงินทอง สิแต่งดองเคียงเจ้า พี่จะเอา เรี่ยวแรงแข็งขัน จะเอา เธอเป็นรางวัลหัวใจ งานหนัก งานเหนื่อยอดทน กรำแดด กรำฝน สู้ทนทำไป งานปุณ งานหิน งานทราย ที่ยอมถวาย สู้ไปเพื่อเธอ (ซ้า) อย่าไปเก้อ เต๋อหวานใจพี่ (ซ้า) หากว่ามีผู้เกี้ยว อย่าเหลียวมั้นเบ็งเขา ขอให้เจ้าเห็นแก่คนจริง หากมีไผมาชิง เจ้าอย่าดิ้ง เต๋อห้อง งานแต่งดอง ของเราต้องมีแน่ พี่จะไม่ยอมแพ้ แม้จะนานเพียงใด พี่ขอเอาศักดิ์ศรีลูกผู้ชาย ว่าดมัดจำไว้ให้ อย่าหวั่นใจนะคนดี ให้น้องรอ รออีกไม่หลายปี ท่องสัญญารักพี่ อย่ามีใครมาแทน ป่าพี่มันบ่มีดาว แต่ในกระเป๋ามีรูปเจ้าสองแผ่น รูปสี และรูปขาวดำ พี่มองประจำ รูปคนงามยิ้มแป้น พี่ยอมเสียเหงื่อ เพื่อได้เธอเป็นแฟน ล้ำปากกายแสน ก็ยามเพื่อรักเรา (ซ้า) จำคำเว้า สองเฮาได้บ่ (ซ้า) เขียนจอมอส่งอ้าย คั้นยามว่างอย่าลืม อ้ายสิปลื้ม สิยิ้มเมื่อลืมเหงา ขอเพียงเฮามีเฮา อ้ายบ่เหงา ดอกเต๋อห้อง..

เสียงแคนเสียงคลื่น

ตั้งเกแรมรอนนอนบนลำเรือ น้ำเต็มเหมือนเกลืออาบเหงื่อแทนน้ำประปา จากบ้านมาไกล เรือนกายคือน้ำกับฟ้า มีแคนที่พ่อให้มาเป็นเพื่อนชิวยามเหงา อวนยาวควาปลาพบพาททุกวัน คลื่นลมโหมนานหวาดหวั่นใจนั้นเหน็บหนาว ต้องยอมจำนนเพราะจน จำทนปวดร้าว ผันเห็นบ้านเรือนเคยหนาวคิดถึงบ้านเฮาเคยนอน หยิบแคนเป่าเล่าความคิดถึงฝากคำรำพึงผ่านเกลียวคลื่นไปไว้วอน แคนพลิวเพลงว่าหนุ่มนาผู้เพนจร อยากหวนไปเนาวิเฮือนนอนป่าแคนออกดออันครวญหาตั้งเกแรมรอนนอนกลางทะเล คลื่นซัดเรือเซตั้งเป่ลขาดสายสังลา เป่าแคนลำเค็ญไหวบนเทพน้ำกับฟ้า ขอกายรอดคืนกลับมาขอปลาแลกเงินกับเฮือน

แสนห้าฆ่าพี่

ตกลง พี่คงตกไป (ซ้า) เมื่อน้องบั่นใจให้เขา พิษเงิน ล่วงเกินรักเรา เขามาแย่งเอา น้องยังโอเค เงินหมื่น เงินพัน แม่น้องรำคาญ โนเวย์เขาหอบเงินแสนบาท ใจเจ้าเลยเป่ โอเคเขาไป (ซ้า) กะจั่งว่าเหลือใจอ้าย เคยหลงมงายนำเจ้ามาก่อนเที่ยวไปหาเงินหวังสิได้อยู่ช้อนอยู่ช้อน ๆ เก็บเงินก้อน แม่นั่งนาง เบ็ดเลือดเบ็ดยางกะเพียงได้เงินหมื่น เจ้าเอามาคิน ว่ามันบางคือแวน บ่คือเงินแสน เขามาตั้งใจโก้ ใจโก้ ๆ ปาดไธน้องแล่นคูปนำเงินแสนมาดำพี่จำต้องจาก คำว่ารักของเธอซื้อได้ เงินน้อยกอยไป บ่เป็นพื้น เงินหมื่น ของพี่โดนแบน (ซ้า) เมื่อถูกเงินแสน เขายังถล่ม ให้ผู้ใหญ่ไปขอแม่ห้องนางอ บอกไม่พอค่าน้ำนม แสนห้าค่าดองเอวกลม เขามาถล่ม ฆ่าหัวใจพี่ชาย กะจั่งว่าสัญญาไว้ บ่มีความหมายกับเจ้าจักหนอยความอ๊กจริงเจ้าบ่ท่อนี้วก้อย นีวก้อย ๆ ๆ หัวใจต๋อยใส่แต่เงินใจเจ้าหลงเพลิน เขาเอาเงินฆ่าพี่ ความรักหวังดี..บ่มีจ้อย (ซ้า)

หัวใจลอยตัว

เหตุใดดวงใจกานดา จึงแกว่งไปมาเหมือนค่าเงินบาท (ซ้ำ) เดี่ยวรักเดี่ยวเมิน ใจที่สะเทือนเกิน ๆ ขาด ๆ หัวใจเหมือนค่าเงินบาท ตอนเขาประกาศค่าเงินลอยตัว ทุ่มเทรักเธอมานาน ชาวบ้านโจษขานรู้กันไปทั่ว (ซ้ำ) ฉากรักสดใส ก็ต้องกลายเป็นรักมีดมัว ใจเจ้าลอยตัว จนพี่เวียนหัวมีดมัววอกวน โอ้ย เต้นางความฝืนค้ำง เมื่อคนมีตางค์มาเกี่ยวมาแห้ว แม่นางเอ่ย คนเคยมาอีกแท้ กลับมาแก้เปลี่ยนคำ จากเว้าย้า ๆ มาเป็นท่าวางเฉย จากเว้าย้า ๆ มาเป็นท่าวางเฉย คือบ่อยเคยมีใจฮักกันแท้หน้อง คงมองคิดหาทางออก อ้ายถามเจ้าบอกหัวใจลอยตัว จากเคยรักอ้ายตั้งทูลหัว พอเขาพันพัวเจ้าว่าตัวเป็นกลางเริ่มสงวนท่าที ไม่ยืนเคียงพี่เหมือนดังที่เคยหวัง หัวใจเจ้าลอยกลาง ๆ (ซ้ำ) พร้อมจะเปลี่ยนทางถ้าพบคนใหม่ดี เป็นแนวนี้ คนเจ็บฟรีกะคือพี่แฟนเก่า แม่นางเอ่ย ในหัวใจฮักเจ้ามีแผนแท้แน่นอน แผนซับซ้อน ๆ สิทธอนรักหนีป่า กะเลยตัดปัญหาว่าบอิ่งไผแท้ เปลี่ยนแปรไปตามเงินตรา ใจเจ้านั้นหนาเหมือนค่าเงินบาท (ซ้ำ) เมื่อเขาเข้ามา ก็รีบถลามันหน้าอกนาค ความรักพี่โดนพิฆาต เหมือนค่าเงินบาททยอยลง ๆ โอ้ยเตนาง ใจโง่โง้ง ลอยขึ้นลอยลง ปมีแน่จักเทือแม่นางเอ่ย พร้อมสิเปลี่ยนทุกเมื่อ คันนางพ้อผู้ดี เป็นแบบนี้ แบบนี้อ้ายเลยบมีหลัก มีแต่ความมอกหักล่องลอยในใจอ้าย ล่องลอย ในใจอ้าย

เหนื่อยไหมคนดี

เหนื่อยไหมคนดีมีพี่เป็นแฟน ครองรับบนความขาดแคลน ยากแค้นพี่กลัวเธอท้อ เราเริ่มจากศูนย์ ลงทุนด้วยความไม่พอ ความหวังเกี่ยวพันเกี่ยวก่อ ประคองกันสู้เรื่อยมา บนเส้นทางเดินขาดเงินประจำ คลื่นลมชีวิตกระหน่ำ อาจทำให้ใจพี่ล้า บางครั้งบางที พี่ก็สร้างปัญหา ทำให้เธอมีน้ำตา ต้องทนพี่มาเสมอ เก่งไม่มีขบปิคอพิก็ไม่มีซี เห็นแฟนคนอื่นได้ดี พี่นี่ยิ่งสงสารเธอจมอยู่กับพี่ ทั้งที่ไร้สิ่งปรนเปรอรู้อใหม่วารอยยิ้มเธอ ช่วยให้อใจที่มีหวัง พี่ขอขอบคุณที่น้องมีใจ ก่อนนี้ถ้าพี่ผิดไป ต้องขออภัยใจนาง ยิ้มเถิดคนดีวันนี้เริ่มมองเห็นทางจับมือลูกเดินเคียงข้างเราจะสร้างพรุ่งนี้ด้วยกัน

แหวนทองตามไม่ทัน

พี่คนเรียนน้อยเงินร้อยก็ยังหายาก เมื่อเกิดสงครามรักก็เลยต้องตกเป็นรอง คนรวยคู่แข่งเขาแข่งด้วยแรงแหวนทองสวมนิ้วให้น้อง พี่ต้องถอยออกมาเตรียมใจ..กลิ่นความเจ็บไว้อากไร้ไม่ยอมคู่แข่ง คอยเก็บเงินค่าแรงให้พอแหวนทองเร็วไว จะรีบไปฝากแย่งรักกลับคืนหัวใจ กว่าพี่จะซื้อทองได้เขาก็มีแหวนเพชรมาจ้อง..แหวนทองพี่ชิงน้องคืนไม่ทัน แหวนทองเขาหมั้นน้องวันที่จะกินดอง ไม่มีนิ้วว่างเขาวางกำมเป็นเจ้าของแคปลายนิ้วน้องแหวนทองที่ยังไร้ทาง..หมดแรงใจร้างสิ้นหวังได้นางเป็นคู่ บอกใจให้รู้ว่ารักต้องมีเงินวาง เงินน้อยคอยเก็บเข้าไปไม่ทันใจนางใครหนอจะคอย

อยากเด็ดดอกฟ้า

มองแค่ร่องเท้าก็รู้ว่าเราต่างกัน เหตุใดสวรรค์จึงดลพิมาพบเธอ หนุ่มพเนจรรักกับลูกสาวคน รวยเลิศเลอ คิดอยู่เสมอว่าเธอนั้นคือดอกฟ้า สุดห้ามในภักดิ์ แอบรักทุกวันเฝ้ามอง ติดตามสนอง หมายปองรอน้องเมตตา อดทนทำงานเพื่อฝันเป็นจริงขึ้นมา อยากเด็ดดอกฟ้าลงมาแนบใจชาวดิน เหนือรินก็หยดตามกฎสวรรค์ บันไดก็ขึ้น สูงชันพีก็จะมีป็น ฟ้าสูงก็ขึ้น ฝ่าฟันด้วยใจถวิล ถึงต่ำติดดิน จะป็นขึ้นไปไขว่คว้า มองแค่ร่องเท้าก็รู้ว่าเราห่างไกล แต่นานแค่ไหนขอใจรักมันศรัทธา หนุ่มคน แรมรอนคนนี้ไม่มีอ่อนล้า จะยื่นมือคว้า ขอเพียงดอกฟ้าปรานี

อยากให้เธอเข้าใจ

ผู้ชายคนนี้ออยากเป็นคนดีของเธอ บอกย้ำในใจเสมอ จะดูแลเธอให้ดีที่สุด แต่เส้นทางฝัน สองเรานั้นเหมือนทางขำรุด อาจมีบางครั้งสะดุด พื่ออยากให้เธอเข้าใจด้านความยากไร้ บีบใจให้ รอและทน ปายป็นข้ามไปไม่พ้น หลายคราวต้องทนเพียรเริ่มต้นใหม่ มากมายปัญหาโถมเข้ามา ให้เราแบกไว้ บางครั้งไม่ได้ตั้งใจ จะให้ทำร้ายรักเรา เลิกงานกินเหล้า เรื่องเมายอมรับมีบ้าง กลับ ดึกบางครั้ง เห็นห่างเพราะงานบางคราว ผลออกนอกทางให้เธอต้องทนฟังข่าว นอกกายมี บางยามเหงา แต่ไม่เคยนอกใจซักที ผู้ชายคนนี้ยังเป็นคนดีของเธอ ถึงผิดไปบ้างยามเผลอ แต่ ใจรักเธอนั้นยังคงที่ ยังอาจมีมาร แต่ไม่มีวันพรากใจดวงนี้ ทุกอย่างต้องไปได้ดี ขอเพียงแฟนพื เข้าใจ

อ้อมกอดคนโซ

อ้อมกอดคนโซไม่โรแมนติค คนรักเดินหลีกทางใจหักเห สาปเหวี่ยงจากแรงดันรณไร้มันต์ เสน่ห์ หน้าตาไม่เท่ห็อกจึงกลัดหนอง ต้อยต่ำทำงานทั้งวันกลางแดดหน้าตาโดนแดดไหม้ดำซ้ำ ามองคิดอยากมีคนทดแทนเห็นใครคอยจ้อง จำภาพเนื้อทองได้คู้ยามฝัน ทุกวันเหมือนคนไร้ค่า คอยหากคนมาปลอบใจ อ้อมแขนเปื้อนดำคราบโคล โถใครจะร่วมทางฝัน ปาดเหงื่อหนึ่งถอนหายใจ เห็นใครเขาเคียงคู่กัน สะท้อนใจเราหนาวสั่นทุกวันตั้งไข่ค้อยยาอ้อมกอดคนโซไม่โรแมนติค สาวจึง เดินหลีกไม่ยอมชวยตา ได้กอดเพียงลมหนาวเราเหงาใจเจียนบ้า ใครหนอเมตตาผู้กำพร้าแฟน

อ้ายบ่เชื่อ

อย่ามาหลอกกันเลย อ้ายเคยออกหักมาแล้ว ดาแป้ว แป้ว เชื่อเธอแล้วซ้ำใจ ผมยาว ยาว หน้าขาวเจ้าชวงมมงาย หลอกรักแล้วเธอก็ไป วันนีกลับมามีฟูมฟายเสียใจ อ้ายบ่เชื่อ บ่เชื่อ อย่ามาหลอกกันเล่น เมื่อวานก็เห็นเต็มตา ควงโครมา หน้าโรงหนั่งยามบ้าย จากนั้นหนอ เขาพาไปต่อที่ใด นี่หรือที่ไม่มีมีใครจะตัวตัมกันทำไม เสียใจ อ้ายบ่เชื่อ บ่เชื่อ หยุดสาหล้า อย่ามาตัวอ้ายเลย อ้ายมันเคยเจ็บเพราะเธอมานาน เจ็บเพราะหลงความงาม ซ้ำเพราะคำปากหวาน หัวใจมันรั่ว มันราน ทนเจ็บ ทนปวดมานาน อย่ามาประหารซ้ำเลย อย่ามาหลอกอีกเลย อ้ายเคยเชื่อเธอมาแล้ว ดาแป้ว แป้ว เจ้าคือแมวหุยมใจ เหลี่ยมลายเธอ อ้ายเจอมาแล้วมากมาย ทำเป็นมาร้องฟูมฟายยังบอกว่าไม่มีใคร เสียใจ อ้ายบ่เชื่อ บ่เชื่อ มันเหลือความทนเสียแล้ว (ซ้ำ)แนวไตเคยได้คิดต่อเชื่อ ยามไตกะตัวพ่อจ้อก้อ จ้อก้อ โยัยจ้อก้อจ้อก้อพอแล้วอย่าคิดลวง เพราะฟูมฟองล่อลวงจนเจ็บ เกินจะเย็บหัวใจไว้ได้ ให้เจ้ากันไป...เสียใจด้วย

อีสานคงกะพัน

เกิดมาทนมคือคนอีสาน ถิ่นกันดารเป็นสถานที่อยู่หล่อหลอมใจให้เป็นนักสู้ กระจายกันอยู่ทั่วผืนโลกา ทั่วแดนไทยเหนือใต้ ออกกลาง ประเทศต่าง ๆ กะยังได้เห็นหน้า แคนยีนเสียงสำเนียง ภาษา บ่ได้เห็นหน้ากะฮู้ว่าคนบ้านเฮา ดกน้ำบ่ไหล ดกไฟบ่ไหม้ จะอยู่หนใดไม่มีวันเหงา ยามขาดยามเขิน กะเอ็นกันกินข้าว อีสานบ้านเฮา สิบบ่มีวันตาย ชายลาบดัมส้มตำริมทาง อยู่ในห้างลูกจ้างถึงนายใหญ่ ทุกตารางนิ้วทั่วผืนดินไทย รับรองกันได้ว่ามีไทยอีสาน บ่ย่ำยี่ใครแต่บ่ให้ใครมาย่ำยี่ มาดีก็ตีมาบตีขยำน เว้าถึงขอฟังหมอลำนำกัน ได้เสี่ยวอีสานสิบบ่มีวันตาย ไ้อ้ละหนอ ไ้อ้ละหนอ นายเอย ดกน้ำบ่ไหล ดกไฟบ่ไหม้ จะอยู่หนใด กะมีแต่ไทยบ้านเฮา ยามขาดยามเขิน กะเอ็นกันกินข้าว อีสานบ้านเฮา สิบบ่มีวันตาย เกิดมาทนมคือคนอีสาน สมบุกสมบันอยู่กันง่าย ๆ รักสนุกสุขอยู่ที่ใจ นั้นแหละความหมายของไทยอีสาน

ไอ้หนุ่มมือเปล่า

หน้าตาก็แย้ เทคแควร์สาวก็ไม่แก่ง เป็นหนุ่มหน้าแข็งในสายตาสาวทั่วไป ทำงานรับจ้างเงินเดือนแล้วแต่เจ้านาย ชีวิตไม่มีอะไรแต่ใจผมมีเสียงเพลง ไม่มีรถขี่บัญชีไม่มีเงินเก็บ มีก็เพียงเทปเปิดฟังเมื่อใจวังเวงฟังเสียงโฆษกพูดคุยให้พอครื้นเครง หยอดเหรียญโทรขอฟังเพลงมอบให้ตัวเองทุกวัน ก็เคยแอบฝันเหมือนกันว่าอยากมีแฟน กระเป๋าแบน ๆ อ้อมแขนก็เลยว่างงาน มีเพียงหมอนกั้วให้กอดเมื่อลมพัดผ่าน ต้องหากินกับความฝันบางวันที่มันเหงาใจ นิสัยชื่อชื่อมือถือก็ไม่มีกต แต่เงินดาวนร์รถจักรยานยังยืมเจ้านาย เป็นคนมือเปล่าจับสาวต้องพาวล์ทุกราย สิ่งเดียวที่ผมทำได้คือรักใคร่ต้องร้องเพลงรอ

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวญาณิกา อ้อมฉนา
วันเดือนปีเกิด	27 สิงหาคม 2517
สถานที่เกิด	อ. โพนสวรรค์ จ.นครพนม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	86 แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดดวงแข เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2548	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม. ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2540	การศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ. ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล จังหวัดสกลนคร